แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว : กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

พัสพงศ์ เอี่ยมสุภาษิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)
คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2560

แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว : กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

พัสพงศ์ เอี่ยมสุภาษิต

คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง โพธิ์บุญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ ชมพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สยาม อรุณศรีมรกต)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง โพธิ์บุญ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ ชมพันธุ์)

..... คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง โพธิ์บุญ)

_____/_____/_____

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว : กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)
ชื่อผู้เขียน	นายพัสพงศ์ เอี่ยมสุภาษิต
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)
ปีการศึกษา	2560

งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบริษัทให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 โดยวิธีการวิเคราะห์หาช่องว่าง (Gap Analysis) การนำเกณฑ์กำหนดของอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ตามข้อกำหนดของกระทรวงอุตสาหกรรม มาเปรียบเทียบกับการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมสีเขียวของบริษัทที่ได้ดำเนินการสำเร็จในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์หาช่องว่างที่เกิดขึ้น และนำเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการศึกษาจะทำการเก็บข้อมูล การทบทวนเอกสาร การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ สำหรับผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น ผู้บริหาร พนักงานของสถานประกอบการ ผู้นำชุมชนและประชาชนบริเวณรอบสถานประกอบการ จำนวน 40 คน ในวิเคราะห์ข้อมูล ทำโดยการตรวจสอบแบบสามเส้า วิเคราะห์บริบทองค์กร โดยการใช้ SWOT Analysis และทำการกำหนดกลยุทธ์โดยการใช้ TOWS Matrix เพื่อการผลักดันบริษัทให้ประสบความสำเร็จในอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า บริษัทได้ปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดอย่างครบถ้วนใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กร 2) การเคารพต่อหลักนิติธรรม และ 3) การปฏิบัติตามแนวทางสากล องค์กรมีจุดอ่อนที่ไม่สามารถผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวได้สำเร็จ คือ ด้านปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต โอกาสที่พบ คือ หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นกลยุทธ์ขององค์กร คือ กลยุทธ์เชิงพัฒนาโดยการขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ในการป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตและส่งบุคลากรเข้าอบรมพัฒนาให้มีความรู้ และทักษะในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิต

ABSTRACT

Title of Thesis	Guidances for Development towards Green Industry Level 4 : A Case Study of Double A (1991) Public Company Limited, Prachinburi
Author	Patsaphong Iamsupasit
Degree	Master of Science (Environmental Management)
Year	2017

This qualitative research aimed to study the development guideline for Green Industry Level 4 by using gap analysis method. The research methodology includes document review, observation, and interview with interested parties from government sector, public sector, and entrepreneurial employee for 40 persons. The method for collecting qualitative data were analyzed by using triangulation of data analysis techniques, SWOT Analysis and TOWS Matrix to determine. Furthermore, the case study was compiled with the Green Industry Level 4 criteria of the Ministry of Industry. The result of evaluation illustrated that the company achieved Green Industry level 4 in 3 issues as follows 1) Organizational Culture Process 2) Respect for the rule of law, and 3) Respect for international norms of behavior. However, the organization has a weakness point on the environmental production process issues. On the other hand, the opportunity from SWOT Analysis shows that government agencies would support the resolution of environmental issues. Therefore, the company strategic options that fit with the organization are the development strategies. These strategies show that the company

needs supporting from government agencies for solving environmental pollution from production process and training staff to be competent with solving company issues.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว : กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องมาจากผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือในการให้ข้อมูล คำปรึกษา ความคิดเห็น และกำลังใจ จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. จำลอง โพธิ์บุญ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และรองศาสตราจารย์ ดร. สยาม อรุณศรีมรกต ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ และข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ในทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจผู้เขียนในช่วงเวลาการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อมทุกท่าน สำหรับความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี ที่สำคัญที่สุด ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนๆ หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม ภาคปกติ รุ่น 27 และภาคพิเศษ กทม. รุ่น 12 สำหรับความช่วยเหลือ การติดตามสอบถาม การให้คำปรึกษา และกำลังใจที่มีให้กันมาตลอดระยะเวลาการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุด ผู้เขียนขอขอบพระคุณ และขอมอบความสำเร็จทั้งหมดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แด่คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรู้ ตลอดจนส่งเสริมให้กำลังใจ สนับสนุน ดูแลเอาใจใส่ และอยู่เคียงข้างผู้เขียนเสมอมา จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ประสบผลสำเร็จได้ตามที่ตั้งใจ

พัสพงศ์ เอี่ยมสุภาษิต

พฤษภาคม 2561

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ..... ก

ABSTRACT ..... ข

กิตติกรรมประกาศ ..... ง

สารบัญ ..... จ

สารบัญตาราง ..... ฌ

สารบัญรูปภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของศึกษา 4

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4

1.4 ขอบเขตการวิจัย 5

1.5 นิยามศัพท์ 6

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 7

2.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการจัดการ 8

2.2 การเติบโตสีเขียวอย่างยั่งยืน 11

2.3 แนวคิด ทฤษฎี และกรอบการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวเกี่ยวกับการเป็นโรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว 14

2.4 ข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนดำเนินงานการให้การรับรอง เพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว 20

2.5 การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) 37

2.6 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และ TOWS Matrix 39

2.6.1 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) 39
2.6.2 การวิเคราะห์ TOWS Matrix 40
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 42
บทที่ 3 กรอบแนวคิดและการศึกษา 44
3.1 กรอบแนวคิดการศึกษา 44
3.2 วิธีการศึกษา 46
3.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก 46
3.3.1 ภาคเอกชน 47
3.3.2 ภาคราชการ 47
3.3.3 ภาคประชาชน 47
3.4 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 47
3.4.1 แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและบุคลากรของบริษัทฯ ภาคราชการ และภาคประชาชนที่อยู่รอบ ๆ บริษัทที่ศึกษา 48
3.5 การตรวจสอบสามเส้า (Data Triangulation) 48
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล 50
บทที่ 4 ผลการศึกษา 53
4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 53
4.1.1 โครงสร้างทางธุรกิจและการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท 54
4.1.2 ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือการบริการ 55
4.1.3 โครงสร้างการจัดการ 57
4.1.4 บุคลากร 57
4.1.5 ข้อมูลโรงงานที่ใช้ในการผลิตและกระบวนการผลิต 58
4.2 การพัฒนาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว 63
4.3 การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนา (Gap Analysis) 65

4.3.1 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) 65

4.3.2 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม 72

4.3.3 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความรับผิดชอบ (Accountability) 80

4.3.4 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส (Transparency) 88

4.3.5 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) 97

4.3.6 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests)..... 106

4.3.7 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลัก นิติธรรม (Respect for The Rule of Law) 116

4.3.8 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)..... 121

4.3.9 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) 127

4.3.10 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม 132

4.4 การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis และ TOWS Matrix 137

4.4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน 137
4.4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก 144
4.4.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix 147
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 151
5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา 151
5.1.1 การวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว 152
5.1.2 แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 156
5.2 ข้อเสนอแนะ 162
5.2.1 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว 162
5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 164
5.2.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป 165
บรรณานุกรม 166
ภาคผนวก 169
ประวัติผู้เขียน 197

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 มาตรฐานการพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ 13

ตารางที่ 2.2 ตารางสำหรับการวิเคราะห์ Gap Analysis 38

ตารางที่ 2.3 ตารางวิเคราะห์ SWOT 40

ตารางที่ 2.4 TOWS Matrix 41

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนา (Gap Analysis) 50

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์ SWOT ของปัจจัยภายใน 51

ตารางที่ 3.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix 51

ตารางที่ 4.1 จำนวนพนักงานและค่าตอบแทนของพนักงานประจำปี 2559 58

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลโรงงานที่ใช้ในการผลิต 59

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลกำลังการผลิตและปริมาณการผลิตรวมของโรงงาน 60

ตารางที่ 4.4 ตารางสรุปปีที่ได้ดำเนินการและรายการความสำเร็จต่าง ๆ ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 64

ตารางที่ 4.5 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) 66

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) และแนวทางแก้ไข 70

ตารางที่ 4.7 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม 73

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและแนวทางการแก้ไข 77

ตารางที่ 4.9 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความรับผิดชอบ (Accountability) 81

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความรับผิดชอบ (Accountability) และแนวทางการแก้ไข 86

ตารางที่ 4.11 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส (Transparency) 89

ตารางที่ 4.12 ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศบริเวณหมู่บ้านบุยายใบประจำเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 92

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความโปร่งใส (Transparency) และแนวทางการแก้ไข 94

ตารางที่ 4.14 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) 98

ตารางที่ 4.15 งบแสดงฐานะการเงินตามแบบรายงาน 56-1 101

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และแนวทางการแก้ไข 103

ตารางที่ 4.17 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) 107

ตารางที่ 4.18 แนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 109

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) และแนวทางแก้ไข 114

ตารางที่ 4.20 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law) 117

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law) และแนวทางแก้ไข..... 120

ตารางที่ 4.22 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)..... 122

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior) และแนวทางการแก้ไข 125

ตารางที่ 4.24 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) 128

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) และแนวทางการแก้ไข..... 131

ตารางที่ 4.26 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม 133

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข..... 136

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านบุคลากรของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 137

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านโครงสร้างและการบริหารองค์กรของ บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 139

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านนโยบาย แผนและโครงการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)..... 140

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านงบประมาณของบริษัทดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 141

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านวัสดุอุปกรณ์ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 142

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 142

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 143

ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสภาพพื้นที่ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 144

ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) 145

ตารางที่ 4.37 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 145

ตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 146

ตารางที่ 4.39 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 146

ตารางที่ 4.40 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 147

ตารางที่ 4.41 การวิเคราะห์ TOWS Matrix 147

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 บันได 5 ขั้นสู่อุตสาหกรรมสีเขียว 26

ภาพที่ 2.2 ภาพรวมแนวทางการปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว 34

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ถึง 3..... 35

ภาพที่ 2.4 ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 และ 5 36

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย 45

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างธุรกิจที่สำคัญของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)..... 55

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างการจัดการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)..... 57

ภาพที่ 4.3 กระบวนการผลิตเยื่อกระดาษ..... 61

ภาพที่ 4.4 กระบวนการผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 62

ภาพที่ 4.5 แผนผังปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน..... 85

ภาพที่ 4.6 บอร์ดประชาสัมพันธ์ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน 91

ภาพที่ 4.7 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร 108

ภาพที่ 4.8 คุณภาพอากาศในพื้นที่ฯ..... 119

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งแวดล้อมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ และอื่น ๆ มีผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือพื้นที่หนึ่ง ๆ สามารถแพร่กระจายออกเป็นวงกว้างและลุกลามกลายเป็นปัญหาระดับประเทศได้

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในทุก ๆ ด้านตลอดเวลา โดยปัจจัยหลักที่มีผลต่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เช่น การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม เพื่อการลงทุนและกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยภาพรวมเศรษฐกิจไทยเติบโตที่ระดับร้อยละ 3-3.3 ซึ่งเติบโตได้ต่ำกว่าศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560) การย้ายถิ่นฐานของแรงงานอพยพข้ามชาติ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว การบุกรุกทำลายป่าไม้ การปล่อยมลพิษและของเสียลงสู่สาธารณะเป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศทั้งสิ้น จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ประเทศไทยเองยังได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกอีกด้วย เช่น ปัญหาภาวะโลกร้อน ปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน และอื่น ๆ เป็นต้น

ปัญหามลพิษจากการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม มีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น มีการปล่อยของเสีย มลพิษหรือ สิ่งอื่น ๆ ออกมาในปริมาณมากจากกระบวนการผลิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคมตามมา จากการติดตามตรวจสอบรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยจากกรมควบคุมมลพิษ ในปี 2559 ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คือ ปริมาณกากของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นทั่วประเทศในปี 2559 มีจำนวน 3.462 ล้านตันซึ่งเพิ่มขึ้น 0.017 ล้านตัน หรือร้อยละ 0.49 จากปี 2558 โดยส่วนใหญ่เป็นของเสียจาก

ภาคอุตสาหกรรม 2.8 ล้านตัน หรือร้อยละ 80 ของทั้งหมด สามารถจัดการได้ 1.12 ล้านตัน หรือร้อยละ 40 เท่านั้น ส่วนคุณภาพน้ำ ในปี 2559 พบว่า แหล่งกำเนิดน้ำเสียนั้นมีทั้งหมดประมาณ 31.3 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ส่วนใหญ่มาจากภาคอุตสาหกรรม จำนวน 17.8 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 57 ของทั้งหมด ซึ่งสาเหตุของปัญหามลพิษทางน้ำเกิดจากการระบายน้ำที่ไม่ได้รับการบำบัดก่อนลงสู่แหล่งน้ำ (กรมควบคุมมลพิษ, 2560) นอกจากนี้ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของภาคอุตสาหกรรมจากการใช้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ NG เป็นเชื้อเพลิงในปี 2559 มีแนวโน้มสูงขึ้น จำนวน 11.23, 35.07 และ20.72 ล้านตันเทียบเท่าคาร์บอนไดออกไซด์ตามลำดับ (กระทรวงพลังงาน, 2560)

แนวทางการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยหลักการการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) จะเน้นการพัฒนาที่มุ่งไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน มีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่กิจกรรมภายใต้แนวทางการพัฒนาดังกล่าว จะมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อเกิดก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่ไม่ส่งผลกระทบที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และสูญเสียความสมดุลในการที่จะค้ำจุลการดำรงชีพ และสนับสนุนวิธีการดำเนินชีวิตของประชากรในทุกสาขาการผลิต นอกจากนี้ร่างยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) พ.ศ. 2557-2561 นั้น จะเน้นการส่งเสริมการผลิต และการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการปรับปรุงนโยบายการส่งเสริมการค้า และการลงทุนให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน และในต่างประเทศ มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม โดยการส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมมีการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการผลิตที่สะอาด จัดทำบัญชีผลกระทบสิ่งแวดล้อมรายสินค้า โดยการประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment) การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์หรือติดฉลากสิ่งแวดล้อม (Eco-Labeling) และการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Design) นอกจากนี้ร่างยุทธศาสตร์ฯ ยังเน้นการส่งเสริม และผลักดันให้สถานประกอบการทุกขนาดได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry Mark) (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556)(กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2554) ดังนั้นการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงเป็นมาตรการสำคัญที่โรงงาน และสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการควบคู่กัน เพื่อให้โรงงานนั้นมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนสร้างจิตสำนึกในเรื่องสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมมุ่งสู่อุตสาหกรรมที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยริเริ่มโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ขึ้น เพื่อส่งเสริม และผลักดันให้ภาคอุตสาหกรรมมีการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อชุมชม (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556)

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมสีเขียวนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดเกณฑ์ ในการสู่อุตสาหกรรมสีเขียวไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) คือ องค์กรมีความตั้งใจที่จะลดผลกระทบจากการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และองค์กรได้มีการสื่อสารนโยบายให้พนักงานทุกคนรับทราบ

ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Commitment) คือ องค์กรได้จัดกิจกรรม เพื่อลดผลกระทบจากการดำเนินการที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมได้สำเร็จตามที่คาดหวังไว้

ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System) คือ องค์กรมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยการนำหลักการ PDCA มาใช้เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) คือ องค์กรทุกระดับมีความเต็มใจที่จะดำเนินงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ระดับที่ 5 เครือข่ายเขียว (Green Network) คือ องค์กรได้แสดงถึงการขยายเครือข่ายตลอดห่วงโซ่อุปทานสีเขียว โดยสนับสนุนให้คู่ค้าและพันธมิตรเข้าสู่กระบวนการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว

ปัจจุบันได้มีการนำระบบนี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรการสมัครใจอย่างกว้างขวาง โดยข้อมูลจากกระทรวงอุตสาหกรรมในปี 2558 จะเห็นได้ว่า โรงงานอุตสาหกรรมที่ผ่านการตรวจและได้รับรองอุตสาหกรรมสีเขียว มีจำนวนทั้งหมด 18,367 โรงงาน (ข้อมูลเดือนมิถุนายน 2258) ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ของสถานประกอบการนั้นจะได้รับการตรวจและรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) และ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Commitment) เพียงเท่านั้นดังนั้นเป้าหมายหลักของกระทรวงอุตสาหกรรมต้องการยกระดับอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3, 4 และ 5 ตามลำดับ ตามแผนแม่บทเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (ECO Industrial Town) เพื่อสร้างเมืองปลอดมลพิษ (Eco City) ให้มีความมั่งคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตลอดจนความสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจสีเขียวและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งยกระดับให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ เข้าสู่ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network) ให้รวดเร็วที่สุด

ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industrial) ที่จะยกระดับสถานประกอบการเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว จึงเกิดคำถามตามมาว่า แนวทางในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) เป็นอย่างไร ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงตัดสินใจเลือก บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายกระดาษในการศึกษาครั้งนี้ สาเหตุอันเนื่องมาจาก บริษัทฯ มีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

เป็นอย่างดี มีศักยภาพในการยกระดับตนเองเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) อีกทั้งยังประสบความสำเร็จในการยกระดับสถานประกอบการเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green system) จากการตรวจและรับรองของกระทรวงอุตสาหกรรม อีกด้วย ในช่วงปี 2559-2561 บริษัทฯ มีเป้าหมายที่จะพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โดยเน้นการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง เน้นการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับจรรณยาบรรณในการดำเนินธุรกิจอย่างซื่อสัตย์และเป็นธรรม ตลอดจนปลูกฝังค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมให้พนักงานปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดจนเกิดเป็นวัฒนธรรมสีเขียวภายในองค์กร ทั้งนี้ ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาบริษัทอื่น ๆ เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์ของศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)
2. เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินการในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยการเปรียบเทียบกับ เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตลอดจนสภาพแวดล้อมของการดำเนินการดังกล่าว
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบริษัทดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ให้สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)

2. ทราบถึงช่องว่างของการดำเนินการในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 และสภาพแวดล้อมของการดำเนินการดังกล่าว

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ให้สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านพื้นที่ และขอบเขตด้านระยะเวลา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารและพนักงานทุกระดับของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ผู้นำชุมชนและประชาชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยพิจารณาจากเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

1) บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี

2) ชุมชนโดยรอบบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี คือ ชุมชนบุยายใบซึ่งมีระยะทางห่างจากบริษัทที่ศึกษาประมาณ 855.29 เมตร และ หมู่บ้านเอื้ออาทร ท่าตูม ปราจีนบุรี ซึ่งมีระยะทางห่างจากบริษัทที่ศึกษาประมาณ 2.42 กิโลเมตร

3) หน่วยงานราชการในจังหวัดปราจีนบุรี คือ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม และศูนย์ดำรงธรรมอำเภอศรีมหาโพธิ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559 ถึง เดือน มกราคม พ.ศ. 2560

1.5 นิยามศัพท์

อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีการประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนา การปรับปรุงและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีภาพลักษณ์ที่ดี ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม สามารถเพิ่มโอกาสทางธุรกิจโดยเน้นประเด็น “สีเขียว” ของกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ได้อีกด้วย

จรรยาบรรณทางธุรกิจ หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่ดีของผู้ประกอบการ โดยเน้นการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และมีจริยธรรมอันดีงาม มีการกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อสร้างกติการ่วมกันในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในสังคม

Corporate Social Responsibility: CSR หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มาจากการดำเนินงานของบริษัทฯ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลประโยชน์ และเสียผลประโยชน์จากกิจกรรมและการดำเนินงานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

ต้นกระดาษ หมายถึง ยูคาลิปตัสที่ผ่านการพัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์ เพื่อเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้ให้กับเกตรกร

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี ตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว โดยศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

2.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการจัดการ
2.2 การเติบโตสีเขียวอย่างยั่งยืน
2.3 แนวคิด ทฤษฎี และกรอบการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวเกี่ยวกับการเป็นโรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว
2.4 ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนดำเนินงานการให้การรับรองเพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว
2.5 การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)
2.6 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และ TOWS Matrix
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการจัดการ

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและการจัดการ อธิบายความหมายดังต่อไปนี้ (สุธีลา ตุลยะเสถียร, 2544)

สิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา ประกอบด้วยสิ่งที่มีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิตที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือจากน้ำมือมนุษย์ เป็นได้ทั้งรูปธรรม เช่น ดิน น้ำ ต้นไม้ ฯลฯ และนามธรรม เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ลัทธิ ศาสนา ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันทั้งในทางบวก เช่น การช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และทางลบ เช่น การต่อสู้ หักล้างกัน

มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีบรรยากาศคอยห่อหุ้มโลกไว้หลายชั้น เพื่อการดูดซับและกรองรังสีจากดวงอาทิตย์ ไม่ให้ตกลงมาถึงพื้นผิวโลกในปริมาณมากจนเกินไปซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก

ประชากรมนุษย์มีปริมาณมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงอย่างรวดเร็ว หากมนุษย์ใช้อย่างไม่รู้คุณค่า นอกจากนี้ยังมีของเสียจากภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรมออกมาเป็นจำนวนมาก ของเสียต่าง ๆ ได้ถูกระบายสู่สิ่งแวดล้อมลงผืนน้ำ ผืนดิน และบรรยากาศ ฯลฯ ทำให้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์อาศัยอยู่เสื่อมโทรม อาหารที่ใช้ดำรงชีพปนเปื้อนด้วยสารพิษ สิ่งมีชีวิตบางส่วนจึงสูญพันธุ์ไป และอีกหลายชนิดที่กำลังใกล้สูญพันธุ์

ปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ สถานการณ์ของสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์และมีการเปลี่ยนแปลงไปจนอาจเกิดอันตรายได้ ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณมักเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การขุดเจาะเหมืองแร่ การปล่อยน้ำเสียลงสู่คลอง ทางอ้อม เช่น ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ปัญหาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติเสื่อมโทรมและขาดแคลน (Depletion) มีสาเหตุมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยขาดการวางแผนที่ดี ไม่มีการวางแผนผังเมือง หรือควบคุมประชากร มีการใช้ทรัพยากรฟุ่มเฟือย จึงทำให้ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดกำลังจะหมดสิ้น บางชนิดที่ใช้แล้วหมดสิ้นไป (Exhaustible Resource) ไม่สามารถทดแทนได้ หรืออาจต้องใช้ระยะเวลานานถึงจะทดแทนได้ ยกตัวอย่างเช่น ทรัพยากรป่าไม้ของไทย ในอดีตประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้มากกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศ มีการส่งไม้สักเป็นสินค้าส่งออกขายต่างประเทศ มีการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้และลักลอบตัดต้นไม้ ปัจจุบันป่าไม้ของประเทศไทยมีไม่ถึง ร้อยละ 20 ของพื้นที่ของประเทศ

2. ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (Pollution) คือ สภาวะแวดล้อมของระบบนิเวศที่ปนเปื้อนมลสารหรือมลพิษจนเกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เช่น พืช สัตว์ และมนุษย์ เมื่อใดก็ตามที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ก็ย่อมมีของเสียขับถ่ายออกสู่สิ่งแวดล้อมมากขึ้น จนเกิดเป็นมลพิษต่าง ๆ เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ และอื่น ๆ

3. ปัญหาทางสังคม เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นโดยมนุษย์ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มขึ้นมา กล่าวคือ ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชากรอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด เมืองใหญ่ไม่สามารถขยายพื้นที่ได้ ระบบสาธารณูปโภคสำหรับการดำรงชีพไม่เพียงพอต่อความต้องการของมนุษย์ จึงเกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาคุณภาพชีวิตเสื่อมโทรม ปัญหายาเสพติด ฯลฯ

ดังนั้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยส่วนใหญ่ก่อเกิดขึ้นจากมนุษย์ แนวทางในการป้องกัน และแก้ไขควรเริ่มที่มนุษย์ โดยการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ดีร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา และร่วมกันดำเนินการ

แนวทางการจัดการสภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรม โดยการนำหลักการของ “การพัฒนาแบบยั่งยืน” มาใช้ ซึ่งปรากฏขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) ของประเทศไทย มีดังนี้

1. วิธีการคิดและปฏิบัติในแนวเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ เช่น เศรษฐศาสตร์แนวนิเวศน์ เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์แบบพึ่งตนเอง และเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นมองภาพรวมทั้งหมดเพื่อเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มองผลประโยชน์ร่วมระยะยาวมากกว่าผลประโยชน์เฉพาะหน้าระยะสั้น และการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติโดยที่คนรุ่นหลังไม่เดือดร้อนและสนองความต้องการพื้นฐานของคนรุ่นปัจจุบันได้ เน้นการคิดคำนวณเชิงนิเวศน์มากกว่าการคิดคำนวณเชิงธุรกิจ มนุษย์มีการร่วมมือกันเพื่อการอยู่รอด ลดช่องว่างระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ตามตัวอย่างต่อไปนี้

1) การคิดค้นและเลือกใช้เทคโนโลยีสะอาด เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ แทนการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ที่เป็นต้นกำเนิดมลพิษและทำให้เกิดปัญหาโลกร้อนในการเกษตรจะเน้นเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นเกษตรผสมผสานหรือไร่สวนผสม และเกษตรธรรมชาติแทนการปลูกพืชชนิดเดียวที่ใช้ปุ๋ยเคมี และสารกำจัดศัตรูพืช

2) การคิดค้นและใช้เทคนิคที่ใช้สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและไม่สิ้นเปลือง ซึ่งมีหลักการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ การนำมาใช้ใหม่ (Reuse) การนำวัสดุเหลือใช้มาดัดแปลงหรือใช้ประโยชน์อื่น ๆ เช่น การนำกระดาษที่ใช้แล้วมาห่อแก้ว การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าโดยการลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นลง (Reduce) เช่น การใช้กระเป๋าผ้าแทนถุงพลาสติก และการแปรรูปของเสียหรือวัสดุที่ใช้แล้วเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เช่น กระดาษรีไซเคิล

3) อุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่เน้นการส่งเสริมภาคเกษตรที่รักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์

4) การวัดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการนำต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมมาคิดคำนวณด้วย เช่น ความเสื่อมโทรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่นำมาหักออกจากผลิตภัณฑ์รวมประชาชาติ (GNP)

5) การลดแรงกดดันของประชากรที่มีต่อสังคม โดยกำหนดให้มีปริมาณและโครงสร้างประชากรให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมกับขีดความสามารถในการรองรับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่จะรองรับได้

6) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศชาติ คือ การเพิ่มบทบาทให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีกระบวนการตัดสินใจโดยส่งเสริมการกระจายอำนาจไปในท้องถิ่น แทนการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนา และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นของตน

7) การสร้างและส่งเสริมค่านิยมใหม่เพื่อความสันติสุข มนุษย์ต้องมีความห่วงใยและมีความรับผิดชอบต่อธรรมชาติเพื่อผลของความสุขในปัจจุบัน และในอนาคตอันยาวนานตระหนักถึงจริยธรรมและมนุษยธรรม ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงเพื่อความยั่งยืนต่อไป

แนวทางการพัฒนาเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (สุธีลา ตุลยะเสถียร, 2544) มีดังนี้

1. นโยบายและแผนงานมีความชัดเจนและต่อเนื่อง คือ รัฐและระบบราชการต้องแสดงเจตนารมณ์ชัดเจน มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน และจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล เพื่อเป็นแนวทางในการชี้นำและชักชวนภาคเอกชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อความต่อเนื่องและขยายโครงการต่อ ๆ ไปอีก

2. การจัดโครงการและกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อควบคุมเผยแพร่ความคิด และขยายผลทั้งโครงการให้ภาครัฐและเอกชน มีดังนี้

1) การจัดการศึกษาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนและโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจ และปลูกจิตสำนึกเร่งด่วนเพื่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต

2) การจัดให้มีโครงการวิจัยพัฒนาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ดังเช่นโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นโครงการที่ช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนน้ำให้มีแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร และอุปโภคบริโภค โดยการจัดสรรทรัพยากรน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ให้เพียงพอ

3) การพัฒนาแก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยยังล้าหลัง ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และมีบทลงโทษที่ไม่สามารถสร้างความหลาบจำและเกรงกลัวต่อผู้กระทำผิด อาทิ กรณีศึกษาโรงงานกระดาษ ปล่อยสารพิษลงในน้ำจน

น้ำในแม่น้ำมูลเน่าเสียตลอดทั้งสาย จนเกิดอันตรายต่อชีวิตผู้คนและสิ่งมีชีวิตในน้ำอย่างมหาศาล กระบวนการยุติธรรมและกฎหมายจัดการการกระทำผิดของโรงงานไม่สามารถสร้างความเกรงกลัวและเป็นแบบอย่างแก่สังคมได้

2.2 การเติบโตสีเขียวอย่างยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรม เรื่องการเติบโตสีเขียวอย่างยั่งยืน หรือการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ในบริบทของประเทศไทย (สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558) ได้ให้ความคิดเห็นว่า “การพัฒนาที่มุ่งไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยที่กิจกรรมภายใต้แนวทางการพัฒนาดังกล่าว มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อเกิดก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่ไม่ส่งผลกระทบ มีผลทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และสูญเสียความสมดุลในการที่จะค้ำจุลการดำรงชีพและสนับสนุนวิธีการดำเนินชีวิตของประชากรในทุกสาขาการผลิต”

แนวคิดการเติบโตสีเขียวอย่างยั่งยืนนั้น มีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเกี่ยวกับ การพัฒนาประเทศอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงานฯ นี้ได้ร่างยุทธศาสตร์ที่มีชื่อว่า “ร่างยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) พ.ศ. 2558 – 2563” โดยมีจุดประสงค์หลัก คือ “การให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานในการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในเชิงบูรณาการสอดคล้องและเป็นทิศทางเดียวกัน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในเป็นกรอบการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทยได้”

ร่างยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558) มีแนวคิด และความเป็นมาดังต่อไปนี้

1. การนำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2555-2559) มาประยุกต์ใช้โดยการนำหลักแนวคิดเรื่อง Green Economy หรือ Green Growth มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และทิศทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

2. การนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ และนำหลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้อย่างยั่งยืน

3. การนำยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) มาประยุกต์ใช้เพื่อรับมือกับการเจริญเติบโตของประชากรและการแข่งขันในภายภาคหน้า

4. การนำผลการประชุม Rio+20 เกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจสีเขียวในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการขจัดความยากจน รวมทั้งกรอบเชิงสถาบันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดร่างยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth)

5. การนำแผนอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ เช่น แผนจัดการมลพิษ แผนพลังงาน แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนรับมือกับภัยพิบัติแห่งชาติ และแผนอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ร่างยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth) พ.ศ. 2557-2561 นั้น ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ๆ คือ

1. การเน้นการส่งเสริมการผลิตและการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการปรับปรุงนโยบายการส่งเสริมการค้าและการลงทุนให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน และในต่างประเทศ มีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม โดยการส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมมีการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการผลิตที่สะอาด จัดทำบัญชีผลกระทบสิ่งแวดล้อมรายสินค้า โดยการประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment) การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์หรือติดฉลากสิ่งแวดล้อม (Eco-Labeling) และการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Design) นอกจากนี้ ยังเน้นการส่งเสริมและผลักดันให้สถานประกอบการทุกขนาดได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry Mark)

2. การส่งเสริมเรื่องการลดก๊าซเรือนกระจกและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558) โดยการจัดทำแผนดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการส่งเสริมประเทศไทยเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society) ดังตัวอย่าง เช่น การปรับตัว (Adaptation) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) และการเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศเพื่อจัดการความเสี่ยงจากผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3. การบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้คุณค่า มีการนำทรัพยากรที่สามารถทดแทนได้มาใช้แทนทรัพยากรธรรมชาติประเภทใช้แล้วหมดไป

4. การสร้างสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2557) เพื่อมุ่งการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสังคมคาร์บอนต่ำ สามารถอธิบายเป็นมาตรฐาน และเกณฑ์กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 มาตรฐานการพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ

มาตรฐาน	เกณฑ์ที่กำหนด
1. ด้านการเพิ่มพื้นที่สีเขียว	
1.1 พื้นที่สีเขียวยั่งยืนของชุมชนเมืองโดยภาพรวม	ไม่น้อยกว่า 5 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน
1.2 พื้นที่สีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อม ต่อขนาดพื้นที่ของหน่วยราชการ/สถานศึกษา	ร้อยละ 30-50 ของขนาดพื้นที่ดิน
2. ด้านขยะมูลฝอย	
2.1 ปริมาณการผลิตขยะมูลฝอยในเขตเมืองไม่เกิน	1 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน
2.2 การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ในเขตเมืองและชุมชนไม่น้อยกว่า	ร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอย ชุมชนที่เกิดขึ้น
2.3 การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างถูกสุขลักษณะไม่น้อยกว่า	ร้อยละ 40 ของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น
3. ด้านน้ำ	
3.1 ค่าความเป็นกรดและด่าง	5.5 – 9.0 pH
3.2 ปริมาณสารแขวนลอย และไขมัน	50 – 150 มิลลิกรัม/ลิตร และ 15 มิลลิกรัม/ลิตร
4. ด้านอากาศ	
4.1 ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศทั่วไป ไม่เกิน	34.2 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยในช่วงเวลา 1 ชั่วโมง
4.2 ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ในบรรยากาศทั่วไป ไม่เกิน	0.32 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยในช่วงเวลา 1 ชั่วโมง
4.3 ก๊าซโอโซนในบรรยากาศทั่วไป ไม่เกิน	0.20 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยในช่วงเวลา 1 ชั่วโมง

ตารางที่ 2.1 มาตรฐานการพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ (ต่อ)

มาตรฐาน	เกณฑ์ที่กำหนด
4.4 ก๊าซซัลเฟอร์ ในบรรยากาศทั่วไป ไม่เกิน	780 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยในช่วงเวลา 1 ชั่วโมง
4.5 ตะกั่วในบรรยากาศทั่วไป ไม่เกิน	1.5 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยในช่วงเวลา 1 เดือน
5. ฝุ่นละออง	
5.1 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 100 ไมครอน ไม่เกิน	0.33 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร (24 ชั่วโมง)
5.2 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ไม่เกิน	0.12 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร (24 ชั่วโมง)
5.3 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ไม่เกิน	0.05 มิลลิกรัม/ลูกบาศก์เมตร (24 ชั่วโมง)

แหล่งที่มา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2557.

2.3 แนวคิด ทฤษฎี และกรอบการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวเกี่ยวกับการเป็นโรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว

กระทรวงอุตสาหกรรม (2556) กล่าวว่า “โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ของประเทศไทยเริ่มต้นหลังจากการประชุม (Green Industry) ขององค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization NUIDO) โดยเป็นองค์การที่กำเนิดขึ้นตามมติของที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ มีจุดประสงค์เพื่อนำมาปฏิบัติในภาคอุตสาหกรรมให้เป็นรูปธรรม กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการ 2 ประเด็น ดังนี้

1. การกำหนดแนวทางและจัดทำอุตสาหกรรมสีเขียวให้เป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นขั้นตอนในแบบฉบับไทย ๆ ภายใต้ 2 แนวคิดหลัก คือ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และการพัฒนาอย่างยั่งยืน(Sustainable Development)

2. การบูรณาการโครงการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของทุกหน่วยงานภายในกระทรวงอุตสาหกรรมมารวมอยู่ภายใต้ร่มเงาใหญ่ของโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรมนั้น จะตั้งอยู่บนแนวคิดตามความสมัครใจของสถานประกอบการที่มีเป้าหมาย เพื่อดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อชุมชนรอบข้างและสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยดำเนินการอย่างเป็นระบบใน 5 ระดับ จากระดับที่ง่ายไปสู่ระดับที่ยาก ในอดีต UNIDO ได้ริเริ่มนโยบายสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Industry) ในปี พ.ศ.2552 และได้เริ่มสร้างกรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public Private Partnership) ในปี พ.ศ. 2554 แต่ทว่าแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียวของ UNIDO ยังเป็นนามธรรมและขาดขั้นตอนการพัฒนาสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว ทำให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมไม่ทราบว่าต้องเริ่มดำเนินการได้อย่างไร เพื่อให้แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวให้เป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้นำหลักการบริหารจัดการคุณภาพ ทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management TQM) ผนวกกับหลักการสร้างความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Triple Bottom Line) พัฒนาและปรับปรุงเป็นหลักการของ “อุตสาหกรรมสีเขียว” บนพื้นฐานที่สำคัญของ 2 เสาหลัก คือการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และ การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ขององค์กร

ในปลายปี พ.ศ. 2553 กระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้เริ่มดำเนินการโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวอย่างจริงจังขึ้น โดยดำเนินการทำข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อร่วมกันส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมในประเทศไทยให้มีการประกอบการที่เป็นมิตรและสังคมอันจะส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมมีภาพลักษณ์ที่ดี น่าเชื่อถือ ประชาชนไว้วางใจและเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่การสร้างเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมสีเขียวของประเทศ (Green GDP) มีมูลค่าสูงขึ้นด้วย และเพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระชนมพรรษาครบ 7 รอบ ในปี พ.ศ. 2554 กระทรวงอุตสาหกรรมได้ผนึกกำลังกับทุกหน่วยงานกระทรวงอุตสาหกรรมและสถาบันเครือข่าย โดยเฉพาะสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดและนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศ ส่งเสริมให้สถานประกอบการทั่วประเทศใส่ใจในการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวใน 5 ระดับ” ได้แก่

ระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) คือ การแสดงความมุ่งมั่นในรูปแบบของนโยบายเป้าหมายและแผนงานที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีการสื่อสารภายในองค์กรให้ทราบโดยทั่วกัน

ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Commitment) คือ การดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย เป้าหมายและแผนงานที่กำหนดเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและสำเร็จตามความมุ่งมั่นที่ตั้งไว้

ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System) คือ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลและทบทวนเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องหรือการได้รับรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมอันเป็นที่ยอมรับ หรือได้รับการรองรับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) คือ การที่ทุกคนในองค์กรมีจิตสำนึกร่วมกันในการสงวนและรักษาไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีและให้ความร่วมมือร่วมใจในทุกด้านของการประกอบกิจการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและดำเนินการต่าง ๆ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

ระดับที่ 5 เครือข่ายเขียว (Green Network) คือ การขยายขอบเขตของเครือข่ายของการเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวจากภายในองค์กรเองออกสู่ภายนอก ตลอดโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยสนับสนุนให้คู่ค้าและพันธมิตรเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวด้วย

แนวคิดและกรอบการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวนั้น จะเป็นการส่งเสริม และผลักดันให้ภาคการผลิตมุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน ถือเป็นหัวใจสำคัญของโครงการต่าง ๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ต้องการให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมมีความสอดคล้องกลับศักยภาพ และความเป็นไปได้ของระบบนิเวศรวมทั้งความผาสุกของสังคม ตัวอย่างเช่น การอนุรักษ์พลังงานในกระบวนการผลิตการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าโดยใช้หลักการ 3Rs และเทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด (Clean Technology) การปรับปรุงผลิตภาพสีเขียว (Green Productivity) การออกแบบผลิตภัณฑ์รักษ์สิ่งแวดล้อม(Eco Design) การให้การรับรองผลิตภัณฑ์ฉลากสีเขียว (Green Label หรือ Eco-Label) การศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Analysis, LCA) การลดมลพิษ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเชิงรุกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกระทรวงอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมได้ เพื่อพัฒนาให้การประกอบกิจการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

กระทรวงอุตสาหกรรม (2556) กล่าวว่า “กรณีศึกษาตัวอย่างสถานประกอบการที่ปรับปรุงพัฒนาจนสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข เช่นโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดทางภาคใต้ที่เคยได้รับการร้องเรียนจากประชาชนมาตลอด เวลาผ่านไป 20 ปีในโรงงานแห่งนี้ได้รับรางวัลสิ่งแวดล้อมดีเด่นจากกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้เป็นที่แปลกใจว่าสามารถทำได้อย่างไรที่สามารถปรับปรุงแก้ไขจนสังคม และชุมชนยอมรับได้ ปัจจุบันโรงงานกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งกรณีโรงงานนี้สามารถนำมาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติได้ เพราะยังมีโรงงานอีก

มากมายในประเทศไทยที่ไม่เห็นความสำคัญ และไม่เข้าใจว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมต้องดำเนินการอย่างไร ส่วนใหญ่คิดว่าต้องลงทุนสูงไม่มีผลตอบแทนคืนให้กับองค์กร นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างที่นิคมอุตสาหกรรมไบเออร์ เมืองเลเวอร์คูเซ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งพอมีปล่องควันขาวออกจากนิคมฯ และรอบ ๆ ที่ตั้งโรงงานเป็นชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่มีหอพักสูงหลาบสิบชั้น แต่พบว่าโรงงาน และชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้แบบ “We depend on each other” คือ อยู่ด้วยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยคนอาศัยในชุมชนใกล้เคียงได้ไปทำงานในโรงงานสิ่งสำคัญ คือ เมืองชุมชนและอุตสาหกรรม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างผสมกลมกลืนคล้ายกับหลักอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกระทรวงอุตสาหกรรมกำลังพยายามผลักดันอยู่ในขณะนี้”

ดังนั้นในการดำเนินโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว อันดับแรกที่ต้องดำเนินการ คือ การสร้างการมีส่วนร่วมกับโครงการให้ได้จำนวนมาก และสองต้องให้โอกาสได้ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แต่มีปัญหาคือจะขายความคิดนี้ได้ หรือไม่ว่าถ้าเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวและวจะนำไปสู่ความยั่งยืน (Sustainable) ได้ ทั้งนี้คนทุกคนมักจะถูกตัดสินโดยบุคคลที่ 3 เสมอ ยกตัวอย่างเช่น ไม่มีใครบังคับให้เราเรียนปริญญาโท แต่เพราะคนรอบข้างได้ปริญญาโทกันหมดก็เลยต้องเรียนบ้าง เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมสีเขียว 4 โรงงานอุตสาหกรรมรอบข้างได้กันหมด ก็เป็นแรงผลักดันให้ต้องทำโรงงานของตนให้เป็นอุตสาหกรรมสีเขียวบ้างเช่นกัน

ขั้นตอนของการเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว เริ่มจากระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว เป็นการเชิญชวนให้เข้าร่วมทำความดีโดยมีความตั้งมั่นที่จะเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว และระดับที่ 2กิจกรรมสีเขียว โรงงานต้องเริ่มทำตามที่ได้สัญญาไว้ ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว ต้องเริ่มออกแรง ในการทำให้ได้มาตรฐานรองรับ ส่วนระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียวต้องทำให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร โดยทำจนเป็นนิสัยติดตัว ซึ่งเมื่อทำทุกอย่างเป็นระบบระเบียบจนกลายเป็นนิสัย และเป็นวัฒนธรรมของคนรอบข้างในองค์กรที่ไม่เป็นระเบียบก็อยู่ร่วมกับเรายาก จนสุดท้ายก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเขาให้เป็นระเบียบเหมือนเรา ทั้งนี้วัฒนธรรมสีเขียวจะเป็นตัวช่วยให้กลืนสิ่งที่ไม่ดีในที่สุด ทั้งนี้ต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ส่วนระดับเครือข่ายสีเขียวเนื่องจากด้วยว่าเราจะเป็นสีเขียวอยู่รายเดียวไม่ได้ รอบข้างเราจะต้องเป็นสีเขียวด้วย

โครงการอุตสาหกรรมสีเขียวได้รับความสนใจและมีหน่วยงานที่เห็นคุณค่า เช่น มีโรงงานสนใจขอรับเครื่องหมายอุตสาหกรรมสีเขียวไปติดข้างผลิตภัณฑ์ หรือหน่วยงานภาครัฐด้วยกันอย่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำเรื่องอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรมไปบรรจุอยู่ใน “แผนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559“ เห็นว่า หลักการของอุตสาหกรรมสีเขียวมุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยความยั่งยืนจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าสังคมและชุมชนไม่ยอมรับ และจะยั่งยืนอยู่ไม่ได้ถ้าไม่มีกำไรเช่นกัน โดยตัวชี้วัดทางธุรกิจแบบเดิม

ที่สำคัญมีอยู่ 4 ตัว คือ ต้นทุน คุณภาพ การบริหาร และความรวดเร็ว ซึ่งไม่มีธุรกิจไหนที่ไม่คิดเรื่องการลดต้นทุนละเพิ่มผลกำไรแต่ทั้งนี้ธุรกิจไม่สามารถคงอยู่ได้อย่างยั่งยืนถ้าขาดตัวชี้วัดอีก 2 ตัว คือ นวัตกรรมการสร้างสรรค์ (Innovation and Creativity) และความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เหตุผลที่ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งจำเป็นกับการทำธุรกิจสมัยนี้เพราะถ้าไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ธุรกิจก็ไม่สามารถยั่งยืนอยู่ได้

กระทรวงอุตสาหกรรมมีงานหลัก ๆ ใน 2 ส่วน คือ การกำกับดูแล และการส่งเสริมพัฒนา ซึ่งต้องอาศัยร่วมกันคิดทำอย่างไรให้อุตสาหกรรมสีเขียวไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทิศทางและแนวทางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสีเขียว สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ให้อุตสาหกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดขอบต่อสังคม อยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างราบรื่นและยั่งยืน ทั้งนี้กระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะที่เป็นผู้กำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรม ถ้าสามารถทำให้โรงงานต่าง ๆ ดำเนินการภายใต้หลักการเหล่านี้ได้ ก็จะลดปัญหาประชนต่อต้านโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้กระทรวงฯ สามารถใช้เวลาในการทำงานอื่น ๆ ได้ เช่น ส่งเสริมให้เกิดการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ แต่หากผลักดันอุตสาหกรรมสีเขียวไม่ได้ หรือทำได้ไม่ดีก็จะส่งผลให้กระทรวงฯ ทำงานได้ ซึ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว ดังนี้

1. อุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

อุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทำได้โดยการปรับปรุงเทคโนโลยี ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 3Rs ประหยัดทรัพยากรและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (Resource Efficiency) โดยอุตสาหกรรมในอนาคตต้องเป็นอุตสาหกรรมที่นำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ซึ่งอาจต้องตั้งอยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-Industry) โดยอุตสาหกรรมที่เป็นเอกเทศหรือที่อยู่เดี่ยว ๆ อาจจะเกิดขึ้นยาก ทั้งนี้กระทรวงอุตสาหกรรมต้องพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศขึ้นมารองรับ

2. มีความรับผิดชอบต่อสังคม

หลายหน่วยงานในกระทรวงอุตสาหกรรม มีโครงการด้านนี้ เช่น โครงการ CSR-DIW ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม, โครงการ CSR-DPIM และโครงการเหมืองแร่สีเขียวของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ ฯลฯ ภายใต้หลักความคิดที่ว่าอุตสาหกรรมต้องมีจิตสำนึกประชาชนต้องมีความเข้าใจ ซึ่งจะมาเชื่อมกับเรื่องการอยู่ร่วมกันกับชุมชนได้

3. อยู่ร่วมกับชุมชนได้

อุตสาหกรรมต้องรักชุมชนและพื้นที่ที่อยู่ประชาชนถึงจะรักอุตสาหกรรม โดยต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงและต้องสื่อสารกันให้ข้าใจ ดังเช่น โครงการต่าง ๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรมที่พยายามสร้างให้เกิดระบบธรรมาภิบาล ให้อุตสาหกรรมและชุมชนเข้าถึงข้อมูล ส่งเสริมความรักความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจอุตสาหกรรม ทั้งนี้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสี

เขียวต้องอาศัยกลไกทั้ง 3 ส่วน คือ ภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาชน ได้แก่ 1) กลไกภาครัฐเป็นหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นผู้ออกนโยบาย โดยมีเครื่องมือที่สำคัญ คือ กฎหมายสำหรับบังคับใช้เพื่อให้โรงงาน หรือภาคอุตสาหกรรมปฏิบัติตาม ทั้งนี้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ เช่น การขออนุญาตตั้งโรงงาน สิทธิ์ในการสั่งแก้ไขเมื่อตรวจสอบพบว่าโรงงานดำเนินการใดไม่ถูกต้อง การดำเนินการทางกฎหมายกรณีโรงงานไม่มีใบอนุญาตฯลฯ อาจไม่สามารถควบคุมดูแลได้อย่างทั่งถึง หรือยังมีจุดอ่อน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเดียวจึงไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควรเมื่อกฎหมาย / พระราชบัญญัติเรื่องใดมาแล้วก็ต้องทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการรวมถึงชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจ นอกจากนี้ควรต้องมีการสร้างฐานข้อมูลที่ทันสมัย เพื่อจะได้ทราบว่าโรงงานอะไร อยู่ที่ไหน ยังดำเนินการอยู่หรือไม่ ปัญหาเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลและพัฒนาส่งเสริมโรงงานได้อย่างเหมาะสมกับประเภทหรือชนิดของโรงงานนั้น ๆ นอกจากนั้นก็ยังมีนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ การสร้างนิคมอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศเพราะต่อไปนี้ถ้าเป็นนิคมที่ไม่มีกรจัดการระบบเชิงนิเวศที่ดีก็จะถูกต่อต้าน 2) กลไกภาคอุตสาหกรรม คือ โรงงานอุตสาหกรรมซึ่งเป็นที่ต้องดำเนินการตามนโยบาย โดยที่กระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นอุตสาหกรรมสีเขียวและเปิดโอกาสให้โรงงานอุตสาหกรรมทุกโรงงานสมัครเข้าร่วม ซึ่งโรงงานต้องมีการสร้างจิตสำนึกในเรื่องสิ่งแวดล้อมและสังคมชุมชน มีการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการและการปรับใช้เทคโนโลยี 3) กลไกภาคประชาชน คือ สิ่งสำคัญที่สุดคือต้องการให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึก และมีทัศนคติที่ดีต่อระบบอุตสาหกรรม รวมถึงต้องมีการปรับพฤติกรรม เช่น การสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการซื้อสินค้าฉลากสีเขียว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว

ปัจจุบันกระแสการอนุรักษ์ทรัพยากร พลังงาน และสิ่งแวดล้อมได้รับจากทุกภาคส่วนทั่วโลก ทั้งนี้เพราะแหล่งพลังงานของโลกซึ่งได้แก่ น้ำมันและก๊าซลดลงอย่างรวดเร็วเกินกว่า ที่คาดการณ์ไว้ ประกอบกับความตื่นกลัวในเรื่องของภัยธรรมชาติ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากภาคอุตสาหกรรมที่เป็นผู้ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas) และการทำลายคุณภาพของน้ำและดินที่เป็นแหล่งอาหารของพืชและสัตว์ ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนอาหารของมนุษย์และปัจจัยสำคัญต่อการดำคงชีพของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ ดังนั้น ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม จึงถูกมอง ในแง่ลบจากสังคม ชุมชน และประชาชนโดยรอบว่าเป็นแหล่งก่อเกิดมลพิษและความเดือนร้อนจากการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมให้มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจึงเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้สถานประกอบการสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ประโยชน์ที่สถานประกอบการพัฒนาสู่อุตสาหกรรมสีเขียวจะได้รับ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ลดข้อร้องเรียนจากผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน ลดความเสี่ยงในการรับผิดชอบในอนาคต

2. เกิดภาพลักษณ์ และทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ดี และการยอมรับระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่โดยรอบ

3. ชุมชนโดยรอบได้รับความเป็นธรรม เข้าถึงโอกาสในการมีชีวิตที่ขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน จากการเกิดอุตสาหกรรมสีเขียว

4. เกิดการสร้างงานและการจ้างงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น มีการว่าจ้างแรงงานที่เป็นธรรม คนงานมีความปลอดภัย และมีความสุขกับการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี

5. ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ประหยัดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ สร้างโอกาสในการแข่งขัน

6. สร้างโอกาสทางการตลาดโดยเน้นประเด็น “สีเขียว” ของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตซึ่งกำลังจะเป็นที่ยอมรับและต้องการของผู้บริโภคทั่วโลก

7. สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งไม่ส่งผลกระทบตอสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

2.4 ข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนดำเนินงานการให้การรับรอง เพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว

อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ตามคำนิยามของ กระทรวงอุตสาหกรรม (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556) คือ อุตสาหกรรมที่ยึดมั่นในการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการมุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมภายในและภายนอกองค์กรตลอดโซ่อุปทานเพื่อการพัฒนายั่งยืน

การจัดทำอุตสาหกรรมสีเขียว (สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ, 2558) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ภาคการผลิตมุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงได้จัดเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวไว้ 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 : ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment)

1. องค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

ก) การลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือ การป้องกันมลพิษ (Prevention of Pollution) หรือ

ข) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Sustainable Resource Use) หรือ

ค) การลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Mitigation and Adaptation) หรือ

ง) การปกป้องและฟื้นฟูธรรมชาติ (Protection and Restoration of The Natural Environment)

2. องค์กรมีการสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ให้บุคลากรในองค์กรทราบ

เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 2 : ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity)

1. องค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อย่างน้อยกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้

ก) การลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือ การป้องกันมลพิษ (Prevention of Pollution)

ข) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Sustainable Resource Use)

ค) การลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Mitigation and Adaptation)

ง) การปกป้องและฟื้นฟูธรรมชาติ (Protection and Restoration of The Natural Environment) และมีการสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรในองค์กรทราบ

2. องค์กรจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือการป้องกันมลพิษ หรือการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืน หรือลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการปกป้องและฟื้นฟูธรรมชาติ โดยแผนงานสิ่งแวดล้อมต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลาแล้วเสร็จ

3. องค์กรต้องนำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล

เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3 (Green System) สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน โดยเกณฑ์นี้ปรับปรุงขึ้น เมื่อปี 2558 โดยสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมที่ไม่ได้มีใบรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเช่น ISO 14001, ISO 50001 เป็นต้น

1. บริบทขององค์กร

1.1 องค์กรต้องมีการพิจารณาทำความเข้าใจบริบทขององค์กร โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.2 องค์กรควรบ่งชี้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และพิจารณาความต้องการ และ ความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ความเป็นผู้นำ

2.1 ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำและความมุ่งมั่น ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.2 ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการ

ก) การลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือการป้องกันมลพิษ (Prevention of Pollution)

ข) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Sustainable Resource Use) หรือ

ค) การลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Mitigation and Adaptation) หรือ

ง) การปกป้องและฟื้นฟูธรรมชาติ (Protection and Restoration of The Natural Environment)

โดยต้องจัดทำเอกสารและสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรทั้งหมด ซึ่งทำงานให้หรือในนามขององค์กรทราบ รวมทั้งพร้อมเปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3) ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องมั่นใจว่าความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่สำหรับบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ได้มีการมอบหมายและสื่อสารเป็นที่เข้าใจในองค์กร

3. การวางแผน

3.1 องค์กรต้องชี้บ่งประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดจากกิจกรรมผลิตภัณฑ์ และการบริการขององค์กรและพิจารณาประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

3.2 องค์กรต้องชี้บ่งและติดตามสืบค้นข้อกำหนดของกฎหมาย และข้อกำหนดอื่น ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

3.3 องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย และ ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ

3.4 องค์กรต้องจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยแผนงานต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในทุกระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำหนดวิธีการ และระยะเวลาแล้วเสร็จ

4. การสนับสนุน

4.1 องค์กรต้องพิจารณากำหนด และจัดหาทรัพยากร ที่จำเป็นสำหรับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4.2 องค์กรต้องกำหนดความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับบุคลากร ที่ทำงานให้องค์กรหรือทำงานนามองค์กร ซึ่งมีผลต่อสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อม กฎหมาย และข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้มั่นใจว่าบุคลากรเหล่านี้มีความรู้ความสามารถบนพื้นฐานของการศึกษา การฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เหมาะสม

4.3 องค์กรต้องทำให้มั่นใจว่าบุคลากรที่ทำงานภายใต้การควบคุมขององค์กร มีความตระหนักด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

4.4 องค์กรต้องสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรภายในองค์กร

4.5 องค์กรควรจัดทำเอกสารและปรับปรุงเอกสาร โดยได้รับการทบทวนและอนุมัติตามความเหมาะสม รวมทั้งควรมีระบบการควบคุมเอกสาร

5. การดำเนินการ

5.1 องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อควบคุมการดำเนินการกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

5.2 องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน หรืออุบัติภัยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

6. การติดตามประเมินผล

6.1 องค์กรต้องเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม และติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้จัดทำ และเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเฝ้าระวัง และตรวจสอบเทียบหรือทวนสอบ และบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม

6.2 องค์กรต้องประเมินความสอดคล้องของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่กำหนดและจัดเก็บบันทึกเป็นหลักฐาน

6.3 องค์กรต้องดำเนินการตรวจประเมินภายในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการนำระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลและสอดคล้องกับข้อกำหนดต่าง ๆ

6.4 ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องทบทวนระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรตามช่วงเวลาที่กำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และระบบจัดการด้านสิ่งแวดล้อมยังคงมีความเหมาะสม และเกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

7. การปรับปรุง

7.1 องค์กรต้องดำเนินการกับข้อบกพร่องด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น และปฏิบัติการแก้ไขโดยวิเคราะห์สาเหตุดำเนินการกำจัดสาเหตุของข้อบกพร่องเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ และจัดเก็บบันทึกเป็นหลักฐาน

7.2 องค์กรต้องมีการปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตามความเหมาะสมและมีประสิทธิผล

เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 : วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)

1. องค์กรต้องมีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นไปตามเกณฑ์กำหนดระดับที่ 3 ทุกข้อ

2. องค์กรต้องมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประกอบกิจการ อุตสาหกรรมขององค์กร และต้องนำมาปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล โดยครอบคลุมตามหลักการของแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 ดังนี้

2.1 องค์กรต้องมีความรับผิดชอบ สำหรับผลกระทบจากองค์กรทีมีต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประกอบกิจกรรมอุตสาหกรรมของ องค์กรโดยต้องมีความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) ผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ 2) การดำเนินการเพื่อการป้องกันผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

2.2 องค์กรต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ และการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย องค์กรต้องมีการเปิดเผยอย่างชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดยมีลักษณะดังนี้ 1) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง และง่ายต่อความเข้าใจ 2) ข้อมูลต้องเหมาะสมกับช่วงเวลา เป็นข้อเท็จจริง ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินผลได้อย่างถูกต้อง

2.3 องค์กรต้องมีการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อย่างจริงจังโดยมีลักษณะดังนี้ 1) ประกาศกำหนดค่านิยมและหลักการต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยขององค์กรให้ชัดเจน 2) ดำเนินการตามโครงสร้างการบริหารที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภายในองค์กร 3) มีกลไกในการกำกับดูแล และการควบคุมต่าง ๆ เพื่อเฝ้าติดตาม ให้การสนับสนุน และการบังคับให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มีการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างและความปลอดภัย 5) มีการป้องกันหรือแก้ไขการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมตลอดทั่วทั้งองค์กร 6) มีรายงานผลการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2.4 องค์กรต้อง เคารพ พิจารณา และตอบสนองผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2.5 องค์กรต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2.6 องค์กรต้องเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยในสถานการณ์ที่กฎหมายหรือการดำเนินการตามกฎหมายยังไม่พอเพียงสำหรับการปกป้องสิ่งแวดล้อมได้ องค์กรต้องผลักดันให้เกิดความเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางของสากล

2.7 องค์กรต้องเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่ดี และให้การยอมรับถึงความสำคัญและความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3. องค์กรต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะ

เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 5 : เครือข่ายสีเขียว (Green Network)

1. องค์กรต้องมีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กร เป็นไปตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ทุกข้อ

2. องค์กรต้องดำเนินการส่งเสริม สร้าง และสานสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ที่ครอบคลุมทั้ง ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ชุมชน และผู้บริโภค และต้องทำให้ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีลักษณะดังนี้ 1) ต้องส่งเสริมให้ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) มุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว และนำมาปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล โดยต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทั้งห่วงโซ่อุปทาน และต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 2) ต้องมีการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาชุมชน และต้องร่วมกับชุมชนในการกระตุ้นจิตสำนึกและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจต่อการบริโภคที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม 3) ต้องให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ผู้บริโภคในการบริโภคที่ยั่งยืน

3. องค์กรต้องจัดทำรายงานการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สร้าง และสานสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้เสีย และสรุปรายงานผลความสำเร็จเพื่อเผยแพร่

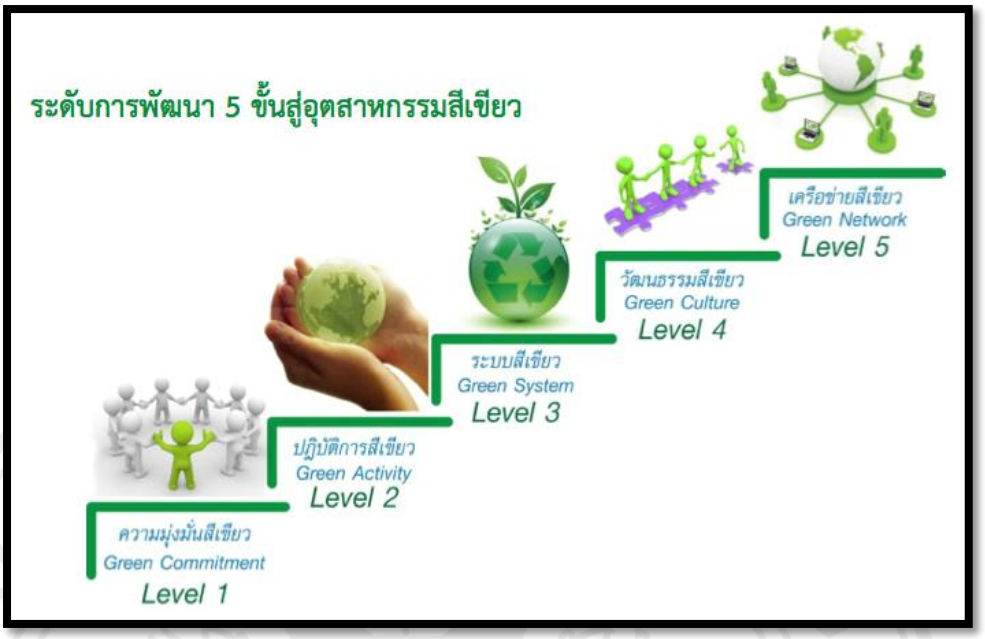

ภาพที่ 2.1 บันได 5 ขั้นสู่อุตสาหกรรมสีเขียว

แหล่งที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556.

ประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับจากการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวนั้น (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556) มีดังนี้

1. ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ลดข้อร้องเรียนจากผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน ลดความเสี่ยงในการรับผิดชอบในอนาคต
2. เกิดภาพลักษณ์ และทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ดี ตลอดจนการยอมรับระหว่างอุตสาหกรรม และชุมชนที่อยู่โดยรอบ
3. ชุมชนโดยรอบได้รับความเป็นธรรม เข้าถึงโอกาสในการมีชีวิตที่ดีขึ้น
4. เกิดการสร้างงานและการจ้างงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น
5. ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ประหยัดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ
6. สร้างโอกาสทางการตลาดโดยเน้นประเด็น “สีเขียว” ของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตซึ่งกำลังจะเป็นที่ยอมรับและต้องการของผู้บริโภคทั่วโลก
7. สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

สิทธิประโยชน์สำหรับสถานประกอบการที่ได้รับการรองอุตสาหกรรมสีเขียว มีดังนี้

1. ยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปี ระยะเวลา 5 ปี
2. เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (Green Productivity Loan)

3. การผ่อนคลายจากการตรวจกำกับ

4. การยกย่องชมเชย

กระทรวงอุตสาหกรรม (2556) กำหนดว่า แนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ถึง 5 นั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment)

นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการประกาศความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงอย่างเป็นทางการ โดยผู้บริหารระดับสูงต้องมั่นใจว่านโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดขึ้นต้องมีดังนี้

1. เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม สินค้าและการบริการ

2. มุ่งมั่นปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และป้องกันการเกิดมลภาวะ

3. มุ่งมั่นปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

4. ให้กรอบในการกำหนดและทบทวนวัตถุประสงค์ และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม

5. จัดทำลายลักษณ์อักษร นำไปปฏิบัติและรักษาไว้

6. สื่อสารให้ทุกคนที่ทำงานให้องค์กร หรือทำงานในนามขององค์กร

7. เปิดเผยต่อสาธารณชนได้

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งลงนามในประกาศนโยบายดานสิ่งแวดล้อม สำหรับการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมควรมุ่งเน้นไปในทิศทางของการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการป้องกันและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องเผยแพร่และทำความเข้าใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้กับทุกคนที่ทำงานให้กับองค์กร หรือ ทำงานในนามองค์กร เพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เช่น การติดป้ายประกาศ การประชุมชี้แจง และการฝึกอบรม

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดวิธีการในการเฝ้าติดตามว่าทุกคนที่ทำงานให้กับองค์กรมีความเข้าใจและนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล

องค์กรควรเปิดเผยและสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้กับสาธารณชนทั่วไปและเผยแพร่ต่อชุมชนโดยรอบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นด้านสิ่งแวดล้อม โดยอาจใช้วิธีการใดวิธีหนึ่งตามความเหมาะสม

แนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity)

นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการประกาศความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงอย่างเป็นทางการ โดยผู้บริหารระดับสูงต้องมั่นใจว่านโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดขึ้น มีดังนี้

1. เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม สินค้า และการบริการ
2. มุ่งมั่นปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและป้องกันการเกิดมลภาวะ
3. ให้กรอบในการกำหนดทบทวนวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม
4. จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร นำไปปฏิบัติและรักษาไว้
5. สื่อสารให้ทุกคนที่ทำงานให้องค์กร หรือทำงานในนามองค์กร
6. สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งลงนามในประกาศนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมควรมุ่งเน้นไปในทิศทางของการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการป้องกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องเผยแพร่และทำความเข้าใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้กับทุกคนที่ทำงานให้กับองค์กร หรือ ทำงานในนามขององค์กร เพื่อให้นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ โดยอาจใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งตามความเหมาะสม เช่น การติดป้ายประกาศ การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม การเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดวิธีการในการเฝ้าติดตามว่าทุกคนที่ทำงานให้องค์กรมีความเข้าใจ และนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล

องค์กรแสดงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับการเปิดเผยและสื่อสารนโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนทั่วไป และเผยแพร่ต่อชุมชนโดยรอบ

องค์กรต้องมีการทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กรว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและดำเนินการจัดลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ ดำเนินการเลือกกิจกรรมที่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญอย่างน้อย 1 กิจกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายเพื่อจะลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

องค์กรต้องจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงาน โดยการรวบรวมรายละเอียดและข้อมูลในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เช่นปัญหาเกิดจากอะไรมีหน่วยงานใด

เกี่ยวข้องบ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำแผนงาน มีการกำหนดวิธีการดำเนินการกำหนดเวลาแล้วเสร็จของแผนงาน กำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน และควรนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ

องค์กรต้องมีการนำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล รวมทั้งควรกำหนดวิธีการเฝ้า ติดตาม และการบันทึกผลการดำเนินงานตามแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารระดับสูงควรมีการทบทวนและปรับปรุงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้วย

แนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System) โดยมีแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ข้อที่ 1 เกี่ยวกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมดังนี้

1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการประกาศความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงอย่างเป็นทางการ โดยผู้บริหารระดับสูงต้องมั่นใจว่านโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมกับขนาด และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม สินค้า และการบริการ มีความมุ่งมั่นในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและป้องกันการเกิดมลภาวะ สามารปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

2. ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งลงนามในประกาศนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมควรมุ่งเน้นไปในทิศทางของการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และการป้องกันและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องเผยแพร่และทำความเข้าใจนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้กับทุกคนที่ทำงานให้กับองค์กร เช่น การติดป้ายประกาศ เป็นต้น

4. ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดวิธีการในการเฝ้าติดตามว่าทุกคน ที่ทำงานให้กับองค์กรมีความเข้าใจและนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล

5. องค์กรควรเปิดเผยและสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนทั่วไป และเผยแพร่ต่อชุมชนโดยรอบ

6. ผู้บริหารระดับสูงควรมีการทบทวนและปรับปรุงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ข้อที่ 2 เกี่ยวกับการวางแผนด้านสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

1. องค์กรต้องมีการวางแผนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านมลภาวะ และควรมุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไขที่ปลายเหตุ

2. องค์กรมีการชี้บ่งประเด็นสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และ การบริการเพื่อดำเนินการประเมินหาประเด็นที่ทำให้เกิดผลกระทบที่มีนัยสำคัญ

3. องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานในการชี้บ่งและติดตาม การทำความเข้าใจกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และการบริการ โดยจัดทำทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง มีการสื่อสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ ติดตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่ออกใหม่ หรือ มีการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร

4. องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับนโยบายกฎหมายและประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยวัตถุประสงค์ควรมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจน ส่วนเป้าหมายควรจัดทำเป็นเป้าหมายรวม และมีการกระจายเป็นเป้าหมายย่อยในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. องค์กรต้องจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย องค์กรต้องมีการนำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล โดยมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และมีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้มีการดำเนินการตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

6. องค์กรต้องกำหนดวิธีเฝ้าติดตามผลการดำเนินงาน และบันทึกผลการดำเนินงานตามแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม

7. ผู้บริหารระดับสูงควรมีการทบทวนและปรับปรุงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนงานด้นสิ่งแวดล้อมให้เหมาะกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ข้อที่ 3 เกี่ยวกับการนำไปปฏิบัติ มีดังนี้

1. แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม องค์กรต้องจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทุกด้าน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบข้อมูลสารสนเทศ การฝึกอบรม ทักษะเฉพาะทาง เทคโนโลยี และ การเงิน

2. องค์กรต้องชี้บ่งความจำเป็นในการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม พร้อมจัดให้มีการฝึกอบรมและสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรที่ทำงานในองค์กร

3. องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับการสื่อสารโดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร

4. องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานในการควบคุมเอกสารโดยครอบคลุมขั้นตอนการอนุมัติเอกสารก่อนใช้ การแสดงสถานะของเอกสาร การแจกจ่ายเอกสารไปจุดที่จำเป็นต้องใช้งาน และการป้องกันการใช้เอกสารที่ล้าสมัย

5. องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเอกสาร นำไปปฏิบัติเพื่อควบคุมการดำเนินงานไม่ให้มีความผิดพลาด

6. องค์กรต้องชี้บ่งสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดจากกิจกรรมขององค์กรที่เกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และต้องมีแนวทางเพื่อเตรียมสำหรับรองรับและป้องกัน

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ข้อที่ 3 เกี่ยวกับ การติดตามประเมินผล มีดังนี้

1. องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานในการเฝ้าติดตามและวัดผลของค่าต่าง ๆให้ครอบคลุมค่าต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานที่เกิดผลกระทบที่สำคัญต่อสิ่งแวดล้อม มีการบันทึกข้อมูลของการเฝ้าติดตามและตรวจวัด รวมทั้งเครื่องมือวัดและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเฝ้าติดตามและตรวจวัดต้องได้รับการสอบเทียบ หรือทวนสอบ และได้รับการบำรุงรักษา และจัดเก็บบันทึกไว้

2. องค์กรต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ระบุถึงความถี่และวิธีการสำหรับการประเมินความสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. องค์กรต้องมีการดำเนินงานเพื่อแก้ไขกับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น หรืออาจจะเกิดขึ้นและปฏิบัติการแก้ไขและป้องกัน โดยต้องประกอบด้วยขั้นตอนการแจ้งให้มีการแก้ไข และป้องกันข้อบกพร่อง

4. องค์กรต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับการชี้บ่ง จัดเก็บ ป้องกันเรียกใช้งาน กำหนดอายุ จัดเก็บ และทำลายบันทึก

5. องค์กรต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับการตรวจประเมินภายในเพื่อตรวจสอบว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับแผนงานสำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมมีการนำไปปฏิบัติและคงไว้อย่างเหมาะสม

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ข้อที่ 4 เกี่ยวกับการทบทวนและรักษาระบบ มีดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงต้องทบทวนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้มั่นใจว่าระบบมีความเหมาะสม พอเพียง และ เกิดประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารมีการประเมินถึงโอกาสในการปรับปรุงและความจำเป็น ในการเปลี่ยนแปลงต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม นโยบายสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมมีการจัดเก็บบันทึกทบทวน

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Culture)

1. องค์กรต้องจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน มอก./ISO 14001หรือตามมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

2. องค์กรต้องมีกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล ตัวอย่างขั้นตอนการสร้างวัฒนธรรม ได้แก่ มีกระบวนการสร้างเพื่อให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความเชื่อร่วมกันเกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการดำเนินการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

3. องค์กรมีกระบวนการในการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

4. องค์กรมีกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่จะสะท้อนถึงการแสดงออกของค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อม

5. องค์กรมีการกำหนดแนวทางสำหรับการปฏิบัติเพื่อให้พฤติกรรมคงอยู่อย่างยั่งยืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรในการให้ความสำคัญและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม

6. องค์กรมีการกำหนดวิธีการในการประเมินความคงอยู่ของวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

7. องค์กรต้องมีการกำหนดวิธีการในการประเมินผลกระทบจากการตัดสินใจ และการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ

8. องค์กรต้องมีการประเมินผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกรณีที่มีการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนา หรือ ปรับปรุงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ กระบวนการผลิต เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ สถานที่ประกออบการ กลยุทธ์ทางธุรกิจ

9. องค์กรต้องจัดทำแผนงานหรือกำหนดมาตรการเพื่อรองรับและป้องกันผลกระทบ ด้านลบที่มีนัยสำคัญ

10. องค์กรต้องมีการทบทวนและทวนสอบมาตรการป้องกันผลกระทบที่มีนัยสำคัญเป็นระยะ เพื่อให้มั่นใจว่ายังคงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ในกรณีที่เกิดข้อผิดพลาดจากการทำงานขึ้น องค์กรต้องมีการกำหนดมาตรการอย่างเหมาะสมในการแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดนั้นและดำเนินการปฏิบัติการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นซ้ำอีก และบันทึกผลการดำเนินการ

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network)

1. องค์กรต้องจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน มอก. / ISO 14001 หรือตามมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

2. องค์ต้องได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 หากยังไม่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 จะต้องมีการดำเนินการให้สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ทุกข้อ

3. องค์กรต้องชี้บ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร

4. องค์กรต้องมีการกำหนดและรักษาไว้ซึ่งกลไกในการเสริมสร้าง เพื่อสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5. องค์กรต้องมีการจัดทำโครงการหรือแผนงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กร ตามศักยภาพและความพร้อมของผู้มีส่วนได้เสียในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับองค์กร

6. องค์กรต้องกำหนดและรักษาไว้ซึ่งกลไกในการส่งเสริมให้ห่วงโซ่อุปทานขององค์กรมุ่งสู่อุตสาหกรรมสีเขียว โดยอย่างน้อยต้องคลอบคุลมถึง ผู้ส่งมอบวัตถุดิบโดยตรงให้กับองค์กร ผู้รับจ้างช่วงงานขององค์กร ผู้ส่งมอบบริการโดยตรงให้กับองค์กร ผู้แทนจำหน่ายสินค้าขององค์กร

7. องค์กรต้องมีการจัดทำโครงการหรือแผนงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมและสานสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับห่วงโซ่อุปทานขององค์กร โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมถึงผู้ส่งมอบวัตถุดิบโดยตรงให้กับองค์กร ผู้รับจ้างช่วงงานขององค์กร ผู้ส่งมอบบริการโดยตรงให้กับองค์กร ผู้แทนจำหน่ายสินค้าขององค์กร และชุมชนที่มีโอกาสได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร

8. องค์กรต้องมีกิจกรรมหรือวิธีการในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกให้กับผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าขององค์กรผู้แทนจำหน่ายสินค้าองค์กร (Trade Agency) หรือผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ขององค์กรให้ตระหนักถึงการบริโภคที่ยั่งยืน

9. องค์กรต้องมีการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสานสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้เสียโซ่อุปทาน ชุมชน และผู้บริโภค

10. องค์กรต้องจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลความสำเร็จของการดำเนินการ

11. องค์กรต้องกำหนดวิธีการในการเผยแพร่รายงานการดำเนินการต่าง ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวทางการปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวสามารถสรุปดังภาพที่ 2.2 นี้

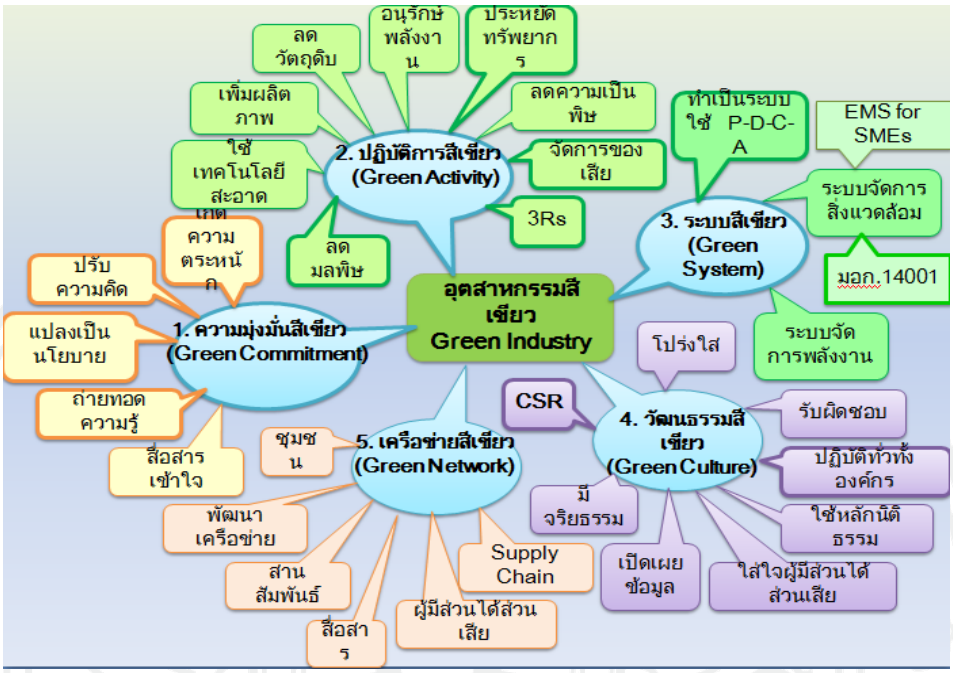

ภาพที่ 2.2 ภาพรวมแนวทางการปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว

แหล่งที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556.

จากการศึกษาคู่มือแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาสู่อุตสาหกรรมสีเขียว (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556) พบว่า ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว แสดงดังภาพที่ 2.3 และ มีเอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 2 และ 3 ดังนี้

เอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment)

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นหลักฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เอกสารการประกาศนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
2. หลักฐานการสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น บันทึกการประชุม ภาพถ่ายการติดประกาศ หรือ หลักฐานอื่นใด

เอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 2 ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity)

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นหลักฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กรณีผู้สมัครได้รับการรับรองโครงการกิจกรรมที่คณะอนุกรรมการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวให้การยอมรับในระดับที่ 2 ผู้สมัครต้องยื่นเอกสารใบรับรองหรือประกาศนียบัตรของกิจกรรม โดยกรณีใบรับรองหรือประกาศนียบัตรกำหนดวันสิ้นอายุ ณ วันที่ยื่นสมัครต้องยังไม่สิ้นอายุ และถ้าสิ้นอายุแล้วต้องมีเอกสาร หรือหลักฐานที่แสดงได้ว่าองค์กรยังรักษาและคงไว้ซึ่งการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

2. กรณีผู้สมัครผู้สมัครไม่ได้รับการรับรองโครงการกิจกรรมที่คณะอนุกรรมการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวให้การยอมรับ ผู้สมัครต้องยื่นเอกสาร ดังนี้

2.1. เอกสารการประกาศนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและหักฐานการสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น บันทึกการประชุม ภาพถ่าย การติดประกาศ

2.2. แผนงานด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมตามข้อ 1

3. เอกสารสรุปผลความสำเร็จการดำเนินงานตามแผน อย่างน้อย 1 กิจกรรมต่อโครงการ

เอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว(Green System) คือ ใบรับรองหรือประกาศนียบัตรของกิจกรรม ที่คณะอนุกรรมการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวในระดับที่ 3 หรือหลักฐานที่แสดงได้ว่าองค์กรยังรักษาและคงไว้ซึ่งการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3 แสดงดังภาพที่ 2.3

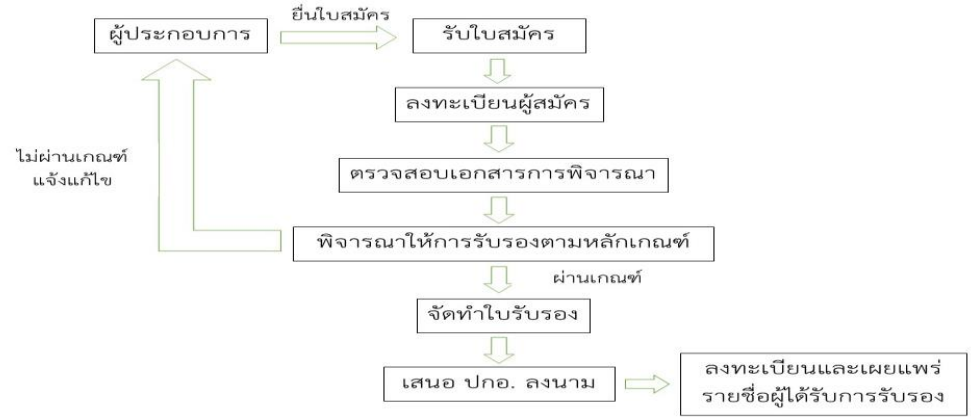

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ถึง 3

แหล่งที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556.

จากคู่มือแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาสู่อุตสาหกรรมสีเขียว (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556) พบว่า ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว แสดงดังภาพที่ 2.4 และ มีเอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 และ 5 ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 และระดับที่ 5 แสดงดังภาพที่ 2.4

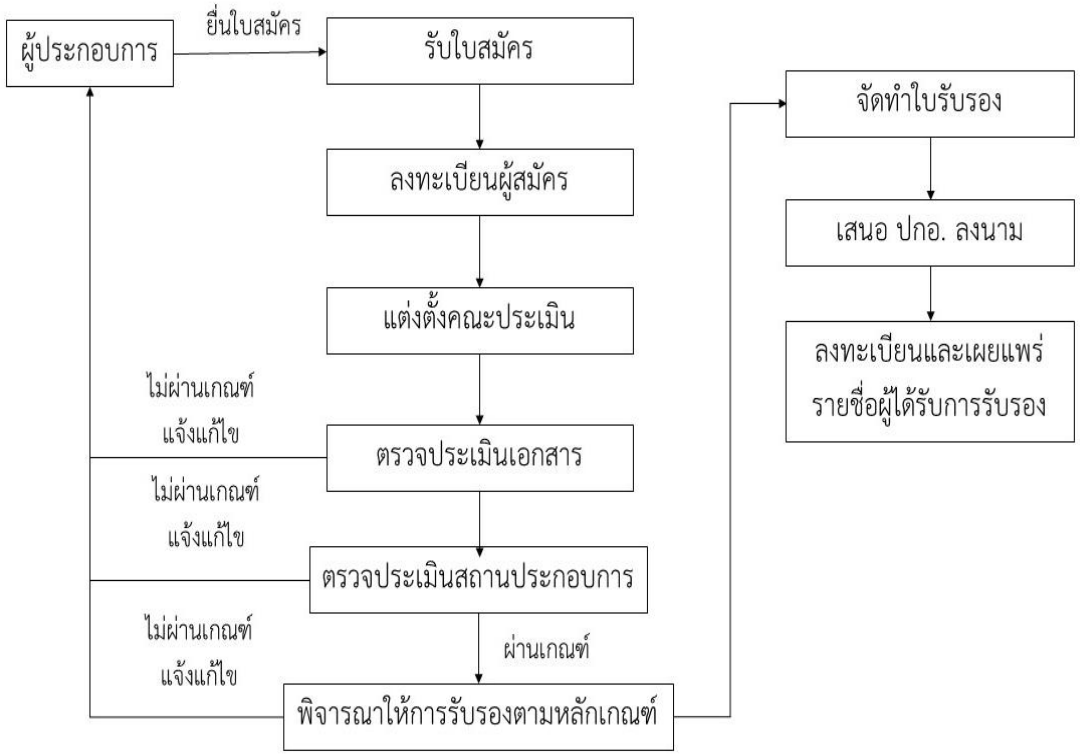

ภาพที่ 2.4 ขั้นตอนการดำเนินงานการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 และ 5
แหล่งที่มา: กระทรวงอุตสาหกรรม, 2556.

เอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นหลักฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 3 หรือใบรับรองของโครงการหรือกิจกรรมที่คณะอนุกรรมการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวให้การยอมรับในระดับที่ 3

2. รายงานการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

3. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

เอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network) กรณีได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นหลักฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

2. รายงานการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สร้าง และสานสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสรุปรายงานผลความสำเร็จเพื่อเผยแพร่

เอกสารที่ผู้สมัครต้องยื่นประกอบการขอรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network) กรณียังไม่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องยื่นหลักฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 หรือ ใบรับรองหรือประกาศนียบัตรของโครงการหรือกิจกรรมที่คณะอนุกรรมการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวให้การยอมรับในระดับที่ 3

2. รายงานเกี่ยวกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

3. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

4. รายงานการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สร้าง และสานสัมพันธ์กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้เสีย และสรุปผล

2.5 การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis)

การวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) จัดทำขึ้นเพื่อให้รู้ว่าองค์กรมีช่องว่างอะไรบ้างเมื่อเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด เพื่อก้าวไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรต้องการต่อไปอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจจะเรียกเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยหน่วยงานกำกับหรือมาตรฐานสากลที่กำหนด โดยองค์กรและหน่วยงานกำกับอาจคาดหวังผลเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดเป็นการประเมินอย่างเป็นอิสระโดยบุคคลภายนอก หรือสายงานอื่นที่ไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติงาน หรืออาจใช้วิธีการที่เรียกว่า CSA (Control Self-Assessment) ที่ปฏิบัติโดยหน่วยงานภายในองค์กรนั้น ๆ เอง ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) จะนำมาเพื่อทำแผนดำเนินการ (Action Plan) เพื่อลดช่องว่างที่มีอยู่เพื่อก้าวสู่ระดับการบริหารที่ดีขึ้น (เมธา สุวรรณสาร, 2551)

ในการสรุปผลการวิเคราะห์รายงานช่องว่างตามเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับภาครัฐฯ ซึ่งอาจจะมีแนวทางในการกำกับแตกต่างกันไปนั้น ในการทำการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ให้ยึดหลักหรือเกณฑ์ปฏิบัติในการกำกับของหน่วยงานภาครัฐฯ หรือหน่วยงานนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ และในกรณีที่ใช้มาตรฐานสากลเป็นหลักในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ก็ต้องยึดแนวทางในการเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงขององค์กรนั้น ๆ กับเกณฑ์มาตรฐานสากล ซึ่งอาจจะจัดทำโดยทีมงานที่เกี่ยวข้องหรือร่วมประชุมกันในกลุ่มงานที่เกี่ยวข้องหลังจากที่ได้ประชุมกลุ่มฯ เพื่อให้การสื่อสารกันได้อย่างชัดเจน ก็จะนำช่องว่างดังกล่าวมาจัดทำ Action Plan เพื่อลดช่องว่างในการก้าวไปสู่ Best Practice หรือมาตรฐานในการกำกับที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนการทำ Gap Analysis ได้แก่

1. ระบุเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมาย (Future State) เป็นการกำหนดเป้าประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายอาจ นำทฤษฎีหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ชัดเจนมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดทิศทางเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน (Current Situation) เป็นการตรวจสอบและประเมินสภาวการณ์ในปัจจุบัน ว่ามีโอกาสในการก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใด โดยอาจจะพิจารณาจากการตั้งคำถามหรือการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยคำถามที่ใช้ได้แก่

2.1 ใครคือผู้ที่สามารถอธิบายสถานการณ์ในปัจจุบันได้ดีที่สุด

2.2 แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ถูกเก็บไว้ที่ไหน

2.3 การเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดคือวิธีใด จำเป็นต้องมีการระดมความคิดกันในกลุ่มย่อยหรือไม่ หรืออาศัยการสัมภาษณ์แบบเจาะจงผู้ถูกสัมภาษณ์ หรือต้องไปสังเกตจากการปฏิบัติงานจริง

3. ระบุวิธีการในการที่จะก้าวไปให้ถึงจุดมุ่งหมาย (Bridge The Gap) เป็นการกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยอาจจัดทำเป็นตารางสำหรับ การวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ตารางสำหรับการวิเคราะห์ Gap Analysis

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
บริษัทที่ศึกษาได้รับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3	บริษัทยังไม่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 จากกระทรวงอุตสาหกรรม	บริษัทควรกำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2015

แหล่งที่มา: เมธา สุวรรณสาร, 2551.

2.6 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และ TOWS Matrix

2.6.1 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร นิยามของคำว่า SWOT มาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ 4 ตัวมีลักษณะดังต่อไปนี้ (อัมพร ไหลประเสริฐ, 2558)

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายในความสามารถ และสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก องค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล องค์กรจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถ ซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหานั้น

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก ปัจจัย และสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน นักการตลาดที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้และในทางกลับกัน อุปสรรคอาจกลับกลายเป็นโอกาสได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้องค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์แวดล้อม เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับ

กลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยตัวอย่างตารางการวิเคราะห์ SWOT ดังแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ตารางวิเคราะห์ SWOT

SWOT Analysis		
สภาพแวดล้อม ภายใน	**Strength (S)** จุดแข็ง ข้อได้เปรียบ	**Weakness (W)** จุดอ่อน ข้อเสียเปรียบ
สภาพแวดล้อม ภายนอก	**Opportunity (O)** โอกาส สิ่งเกื้อกูล ที่จะดำเนินกิจกรรม	**Threats (T)** อุปสรรคที่จะทำให้ ดำเนินกิจกรรมไม่สำเร็จ

แหล่งที่มา: อัมพร ไหลประเสริฐ, 2558.

2.6.2 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ TOWS Matrix เป็นหลักที่แสดงถึง โอกาสและอุปสรรค จากภายนอกองค์กรที่สัมพันธ์ กับจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร โดยมีทางเลือกของกลยุทธ์ 4 ทางเลือก ซึ่งเกิดจากการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน มีดังนี้ (มนตรี สิงห์สุวรรณ, 2555) (เสถียร คามีศักดิ์, 2556)

1) กลยุทธ์เชิงรุก

เป็นกลยุทธ์ที่เกิดจากการเอาจุดแข็งขององค์กรไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตามไปรวมกับโอกาสที่ดีจากภายนอกที่เหมาะสม เป็นกลยุทธ์ที่ทุกองค์กรแสวงหาและต้องการสร้างให้เกิดอย่างเต็มที่เพื่อปกป้องจุดแข็งของตนเอง และนำโอกาสที่ดีจากภายนอกองค์กรมาใช้ ยกตัวอย่างเช่น รถเมอร์ซิเดส-เบนซ์ มีจุดแข็งที่เป็นรถที่มีคุณภาพดี หรูหรา และมีชื่อเสียง ใช้โอกาสจากค่านิยม

ของสังคม (ไทย) ที่ดูฐานะจากยี่ห้อรถยนต์ที่ใช้และค่านิยมแข่งขันด้านความหรูหรา นำมาสร้างเป็นกลยุทธ์ในการครองตลาด และขยายตลาด

2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข

เป็นกลยุทธ์ที่พยายามแก้ไขจุดอ่อนขององค์กรหรือสินค้าของตนเพื่อตอบสนองต่อโอกาสดีที่มีอยู่ในตลาด เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ถ้าบริษัทละเลยการแก้ไขจุดอ่อนและฉวยโอกาสนี้ก็จะทำให้คู่แข่งล้ำหน้าไปได้ กลยุทธ์ในส่วนนี้ จะช่วยปรับปรุงจุดอ่อนแล้วเปลี่ยนเป็นจุดแข็ง และเป็นการแก้ไขจุดอ่อนเพื่อสร้างข้อได้เปรียบจากโอกาส เช่น สถานการณ์น้ำมันของโลกที่แพงทำให้ตลาดมีความต้องการรถประหยัดน้ำมัน จึงเร่งพัฒนาเทคโนโลยีการใช้พลังงานชนิดอื่นเป็นเชื้อเพลิง บริษัทเหล่านี้อาจร่วมมือกับบริษัทที่มีเทคโนโลยีนี้อยู่แล้ว หรือซื้อเทคโนโลยีจากบริษัทนั้น

3) กลยุทธ์เชิงป้องกัน

เป็นกลยุทธ์ที่เอาจุดแข็งขององค์กรมาจับคู่กับอุปสรรคจากภายนอกเพื่อต่อสู้กับอุปสรรคนั้นจุดมุ่งหมายคือเพิ่มความเข้มแข็งสูงสุดและลดอุปสรรคให้ต่ำสุด หรือเปลี่ยนอุปสรรคให้เป็นโอกาส องค์กรอาจใช้จุดแข็งด้านเทคโนโลยี การเงิน การบริหารจัดการหรือการตลาดเพื่อขจัดอุปสรรค

4) กลยุทธ์เชิงรับ

เป็นกลยุทธ์ที่จับคู่ระหว่างจุดอ่อนขององค์กร กับอุปสรรคจากภายนอกที่ตรงกัน จุดประสงค์เพื่อลดทอนจุดอ่อนภายในและอุปสรรคภายนอก โดยองค์กรอาจใช้วิธีการลดค่าใช้จ่าย หรือเลิกดำเนินการในสิ่งที่ไม่คุ้มค่า เพื่อความอยู่รอด เช่น ธนาคารหรือหน่วยงานราชการมีจุดอ่อนด้านพนักงานที่มีมากเกิน และทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ จึงทำการจัดระเบียบองค์กรโดยการลดจำนวนพนักงาน หรือทำโปรแกรม early-retire ขึ้นมา โดย มนตรี สิงห์สุวรรณ (2555) ได้เสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ TOWS Matrix แสดงในตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 TOWS Matrix

สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก	**จุดแข็ง (Strengths)**	**จุดอ่อน (Weakness)**
โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์เชิงรุก SO - Strategies	กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO - Strategies
อุปสรรค (Threats)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST - Strategies	กลยุทธ์เชิงรับ WT - Strategies

แหล่งที่มา: มนตรี สิงห์สุวรรณ, 2555.

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาบริษัทสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียวของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี สามารถสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

Luan, C., Tien, C., and Chen, W. (2016: 102 - 110) ได้ศึกษาเรื่องการแยกแยะประเภทของกิจกรรมสีเขียว (มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม กระบวนการสีเขียว, การป้องกันมลพิษ และการรับรองสีเขียว) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมสีเขียวกับผลการดำเนินงานของบริษัทจากข้อมูลการจ้างงานของตัวอย่างบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในไต้หวัน และวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ผู้วิจัยพบว่าระดับของการลงทุนทำงานวิจัยของบริษัท ที่ล้มเหลวจะส่งผลกระทบต่อบริษัทเกี่ยวกับทางเลือกของกิจกรรมสีเขียว แต่อย่างไรก็ตาม ระดับความเป็นสากลของบริษัท นั่นคือ บริษัทมีความเป็นสากลมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะจ้างรับรองสีเขียวท่ามกลางกิจกรรมเหล่านี้ในแง่ของผลกระทบของกิจกรรมสีเขียวจากผลการดำเนินงานของบริษัทนั้น บริษัทที่จ้างกระบวนการสีเขียวสามารถทำงานได้ดีขึ้นตามมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

Kunapatarawong and Martínez-Ros (2016: 1218 - 1232) ได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมสีเขียวและการจ้างงานจากการเก็บข้อมูลที่ Spanish Technological Innovation Panel (PITEC) ตั้งแต่ปี 2007-2011 ความสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับเศรษฐกิจของประเทศสเปนที่เป็นปัญหา คือ การว่างงานและความเป็นเอกลักษณ์ของโครงสร้างนวัตกรรม ทำให้งานวิจัยนี้เป็นบริบทที่เหมาะสมและน่าสนใจในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมสีเขียว ทางทีมงานวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างนวัตกรรมสีเขียว และการจ้างงาน และความสัมพันธ์เป็นที่แข็งแกร่งสำหรับ บริษัท ในสิ่งที่เรียกว่าอุตสาหกรรมสกปรก นอกจากนี้ทีมงานวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวกสำหรับ บริษัท ที่แนะนำนวัตกรรมสีเขียวโดยสมัครใจเมื่อเทียบกับ บริษัทที่แนะนำนวัตกรรมสีเขียวเพียงเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ถูกพบระหว่างการจ้างงาน และบริษัทที่รายงานการเพิ่มขึ้นของระดับความสำคัญที่จ่ายให้แก่นวัตกรรมสีเขียว

Shapira and others (2014: 93 - 104) ได้ศึกษาเรื่องการพิสูจน์ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมใน สหราชอาณาจักรโดยวิธีการระบุตัวตนใหม่ คือ มีความสนใจที่เพิ่มขึ้นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน, การพัฒนาของอุตสาหกรรมสีเขียว และงานสีเขียว แต่อุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวได้อย่างไร งานการผลิตสีเขียว และนวัตกรรมสินค้าสีเขียวถูกวัดได้อย่างไร งานวิจัยนี้ได้พิสูจน์ถึง ค่ากำหนดและหัวข้อการวัดต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาในประเทศสหราชอาณาจักร

ผู้วิจัยจะตรวจสอบวิธีการประมาณการ และแนวโน้มที่มีอยู่ในการศึกษาเหล่านี้ งานวิจัยนี้กล่าวถึงปัญหาและพิจารณากลยุทธ์ เพื่อทำการจัดประเภท และการตรวจสอบข้อมูลของผู้ประกอบการภาคสีเขียว วิธีการระบุตัวตนใหม่ของผู้ประกอบการภาคสีเขียว จะถูกใส่ในชุดคำค้นหาและข้อความไปยังการมองเห็นสีเขียวของสินค้าสีเขียวของบริษัท วิธีการนี้มี การทดสอบผ่านการค้นหาของผู้ประกอบการสินค้าสีเขียวขนาดเล็ก และขนาดกลางในสหราชอาณาจักร ผลการวิจัยจากการค้นหาวิธีการของเรา มีการนำเสนอพร้อมกับการอภิปรายข้อดีและข้อจำกัด

Hashim and others (2014: 2759 - 2762) ได้ศึกษาถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก และสร้างแรงบันดาลใจให้อุตสาหกรรมรวมถึงอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม เพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายและประหยัดการใช้พลังงานโดยการปฏิบัติสีเขียว แต่เครื่องมือที่เฉพาะเจาะจงในการประเมินระดับสีเขียวอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มมีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้ได้ บทความนี้นำเสนอเครื่องมือ Green Industrial Performance Scorecard (GIPS) เพื่อสร้างโปรไฟล์อุตสาหกรรมสีเขียว นอกจากนี้ ไฮไลท์ที่มีศักยภาพในการปรับปรุงผลการจากดำเนินงานทางด้านภาพสีเขียว GIPS ประกอบด้วยห้าองค์ประกอบสีเขียว นั่นคือ พลังงาน น้ำเสีย, การจัดการดินและทางอากาศ โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม (POM) ซึ่งถูกเลือกเป็นกรณีศึกษาในการประเมินผลการบังคับใช้ของ GIPS

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2553) ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี GAP Analysis และโมเดล Performance-Importance Analysis เข้ามาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของท่าเรือกรณีศึกษา โดยสำรวจผู้ใช้บริการด้านเรือ (บริษัทสายการเดินเรือและบริษัทตัวแทนเรือ) จำนวน 96 บริษัท และผู้ใช้บริการด้านสินค้า (บริษัทผู้นำเข้า-ส่งออกและบริษัทผู้รับจัดการขนส่งสินค้า) จำนวน 240 บริษัทมีอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 90.7 ผลการสำรวจพบว่า ผู้ใช้บริการด้านเรือมีความพึงพอใจต่อ การให้บริการของท่าเรือกรณีศึกษาเท่ากับร้อยละ 3.06 ขณะที่ผู้ใช้บริการด้านสินค้ารู้สึกพึงพอใจบริการที่ได้รับจากท่าเรือกรณีศึกษาเท่ากับร้อยละ 3.07 และเมื่อนำเอาระดับความพึงพอใจที่ได้รับมาทำการหาค่าเฉลี่ยโดยใช้การถ่วงน้ำหนักของจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับในแต่ละกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ใช้บริการทั้งด้านเรือ และผู้ใช้บริการด้านสินค้ามีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการโดยรวมของท่าเรือกรุงเทพเท่ากับร้อยละ 3.07 การศึกษาครั้งนี้ยังได้ทำการสำรวจ และวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีผลต่อกิจกรรมการให้บริการด้านต่าง ๆ รวมทั้งยังได้จัดข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการ เพื่อยกระดับท่าเรือกรณีศึกษาให้กลายเป็นท่าเรือระดับโลกในอนาคต

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและการศึกษา

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว กรณีศึกษาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี ได้ออกแบบการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยเน้นการสัมภาษณ์แบบซึ่งหน้า (Face to Face Interview) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน แล้วนำมาวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา (Gap Analysis) เพื่อทราบถึงแนวทางการดำเนินการของบริษัทตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งมีแนวคิดมาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม

3.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีความจำเป็นในการเก็บข้อมูลให้มีความหลากหลายทางด้านเทคนิค และวิธีการ เพื่อความเข้าใจในบริบทของงานวิจัย ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในงานวิจัยต่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว จึงได้เก็บรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการของบริษัทตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อค้นหาแนวทางดังกล่าวที่ส่งผลต่อการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวที่เกิดขึ้นทั้งหมด จึงได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดการศึกษาของงานวิจัยได้ดังภาพที่ 3.1

กรอบแนวคิดการศึกษาของงานวิจัย

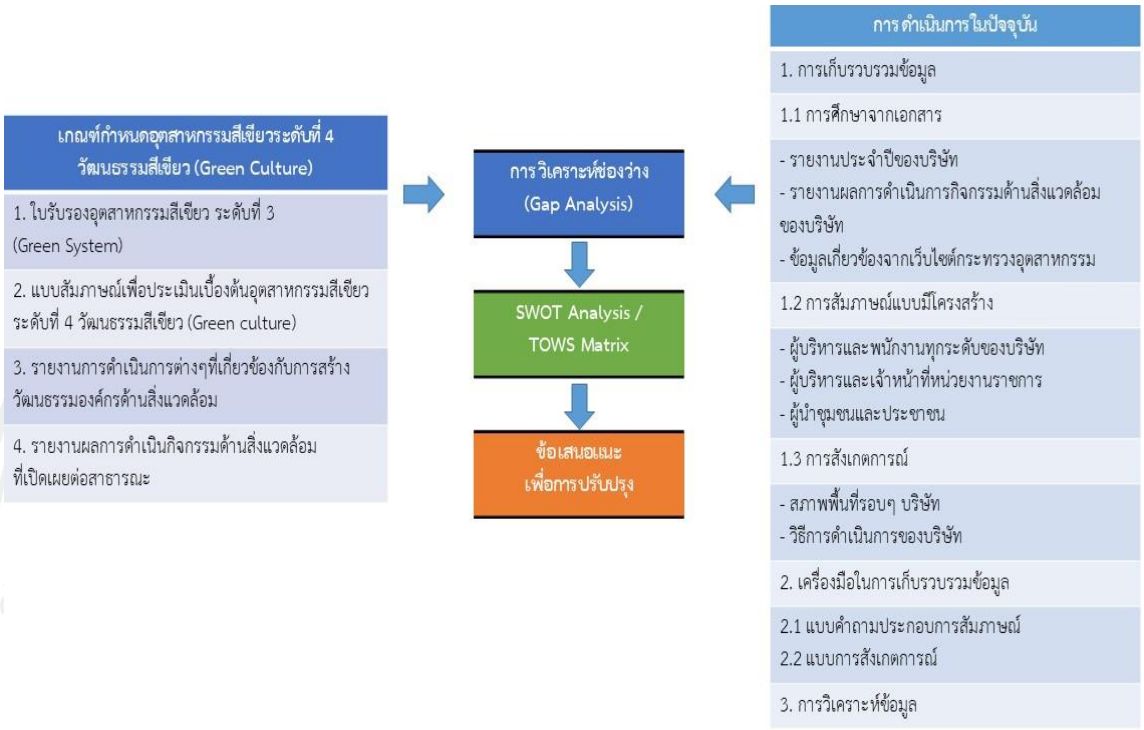

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้คือ การศึกษาแนวคิด หลักการ วิธีการดำเนินการของการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารควบคู่กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ซึ่งหน้า (Face to Face Interview) บุคลากรต่าง ๆ ในองค์กรทั้งภาคเอกชน (ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย และพนักงานที่เกี่ยวข้อง) ภาคราชการ และภาคประชาชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน จากนั้นจะวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ โดยการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation)จากผู้ให้ข้อมูลในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อความถูกต้องของข้อมูล แล้วนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา (Gap Analysis) โดยการเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว กับแนวทางการพัฒนาของบริษัทในปัจจุบัน รวมทั้ง การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของบริษัท ตลอดจนใช้

เทคนิคการวิเคราะห์ TOWS Matrix ในการกำหนดกลยุทธ์และสร้างแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวต่อไป

3.2 วิธีการศึกษา

การศึกษาแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี มีดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility) และวิธีการดำเนินการตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียวของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยศึกษาจากข้อมูลเอกสาร คู่มือโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว เอกสารวิชาการ หนังสือ และวิทยานิพนธ์อื่น ๆ

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) และวิธีการดำเนินการตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยสัมภาษณ์ซึ่งหน้า (Face to Face Interview) กับบุคลากรต่าง ๆ ในองค์กรทั้งภาคเอกชน (ผู้บริหาร วิศวกรการผลิตและซ่อมบำรุง เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม และพนักงานที่เกี่ยวข้อง) ภาคราชการ และภาคประชาชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 40 คน

3.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักใช้วิธีการ เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 4 คือ ผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนที่อยู่รอบ ๆ บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้คือ

3.3.1 ภาคเอกชน

1) ผู้บริหารระดับสูง จำนวน 1 คน
2) วิศวกรและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง จำนวน 6 คน
3) วิศวกรการผลิต จำนวน 2 คน
4) เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย จำนวน 4 คน
5) เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน
6) เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารระบบ ISO 1 คน
7) เจ้าหน้าที่บริหารงานสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (QSHE) 3 คน
8) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและประชาสัมพันธ์2 คน

3.3.2 ภาคราชการ

1) ศูนย์ดำรงธรรม อำเภอศรีมหาโพธิ
   (1) ปลัดอำเภอ จำนวน 3 คน
2) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
   (1) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม จำนวน 1 คน
   (2) รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน
   (3) พนักงานราชการ 5 คน

3.3.3 ภาคประชาชน

1) กรรมการหมู่บ้าน จำนวน 3 คน
2) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 2 คน
3) ชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ จำนวน 4 คน
4) พระสงฆ์ จำนวน 1 รูป

3.4 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) กับผู้บริหารและพนักงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ภาคราชการ และภาคประชาชนที่มีอยู่รอบ ๆ บริษัทที่ศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยมีแนวคำถาม (Guideline) ที่ได้กำหนดขึ้นอย่างครอบคลุมรอบด้านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาบริษัทเข้าสู่

อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) โดยมีแนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ดังนี้

3.4.1 แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและบุคลากรของบริษัทฯ ภาคราชการและภาคประชาชนที่อยู่รอบ ๆ บริษัทที่ศึกษา

1) ข้อมูลเกี่ยวกับความมุ่งมั่นของผู้บริหารเกี่ยวกับเรื่องนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

2) ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

3) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวทางหลักการ 7ประการ ของ ISO 26000 (Social Responsibility)

(1) ความรับผิดชอบ (Accountability)

(2) ความโปร่งใส (Transparency)

(3) การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior)

(4) การเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests)

(5) การเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

(6) การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

(7) การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

4) ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

3.5 การตรวจสอบสามเส้า (Data Triangulation)

การศึกษาแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว ตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียวของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้าเชิงคุณภาพ (Data Triangulation) ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์โดย วรรณี แกมเกตุ (2551:201) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบแบบสามเส้าเชิงคุณภาพเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยเชิงคุณภาพวิธีหนึ่ง โดยการตรวจสอบแบบสามเส้านั้นมีที่มาจากแนวคิดของการสำรวจหรือการชี้ทิศในการเดินเรือ ซึ่งถ้ารู้จุดตรึงบนแผนที่สองจุดแล้วลากเส้นจากจุดทั้งสองมา ตัดกันก็จะได้ทิศทาง หรือถ้ารู้จุดตรึงเพียงจุดเดียว ผู้สังเกตก็จะรู้ว่าเราควรจะอยู่ในทิศทางระนาบใด ๆ ของเส้นนั้น ๆ วิธีการตรวจสอบสามเส้าเปรียบเสมือน

การตรึงความจริง ณ จุดหนึ่งแล้ว ก็จะรู้ถึงความจริงอื่น ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบข้อมูลได้หลายวิธี โดย สุภางค์ จันทวานิช (2553: 128-130) ได้กล่าวถึงมีวิธีการตรวจสอบสามเส้า ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 วิธี คือ

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation)

การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ มีดังนี้

1.1 แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น ถ้าผู้วิจัยเคยสังเกตผู้ป่วยโรคจิตเวลาเช้า ควรตรวจสอบโดยการสังเกตผู้ป่วยเวลาบ่ายและเวลาอื่นด้วย

1.2 แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น ผู้ป่วยโรคจิตมีอาการคลุ้มคลั่งเมื่ออยู่ในบ้าน ถ้าหากไปอยู่ที่อื่นจะยังมีอาการคลุ้มคลั่งหรือไม่

1.3 แหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ เช่น เคยซักถามบุตรชายผู้ป่วยเปลี่ยนเป็นซักถามบุตรหญิง หรือพยาบาล หรือเปลี่ยนจากปัจเจกบุคคลเป็นกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มสังคม

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation)

การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย คือ การตรวจสอบว่า ถ้าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลแตกต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตตลอด ในกรณีที่ไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลภาคสนาม ควรเปลี่ยนให้มีผู้วิจัยหลายคน

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation)

การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี คือ การตรวจสอบว่า ถ้าผู้วิจัยในแนวคิดทฤษฎีที่แตกต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด อาจทำได้ง่ายกว่าในรับสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) และแนวคิดขณะที่ลงมือตีความสร้างข้อสรุปเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ ปกตินักวิจัยจะตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎีได้ยากกว่าตรวจสอบด้านอื่น

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเรียบเรียงรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)

การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเรียบเรียงรวบรวมข้อมูล คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ได้นำข้อมูลต่าง ๆ โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์แบบซึ่งหน้า (Face to Face Interview) มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบแบบ สามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จากนั้นจะนำมาทำการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา (Gap Analysis) ของบริษัทตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว และใช้การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของวัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตลอดจนทราบถึงประเด็นกลยุทธ์ของการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว จากการสัมภาษณ์ บุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว

2. การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนาช่องว่าง (Gap Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการของบริษัทที่สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดดังกล่าว โดยตัวอย่างของตารางการวิเคราะห์ช่องว่าง ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนา (Gap Analysis)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
มีใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 หรือประกาศนียบัตรของโครงการ	ยังไม่มีใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3 เนื่องจาก บริษัทยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001)	ควรจะจัดทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) หรือปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3

แหล่งที่มา: เมธา สุวรรณสาร, 2551.

3. การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือในการประเมินสภาพแวดล้อมของบริษัทในการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 ซึ่งมีจุดอ่อน และจุดแข็งจากปัจจัยภายใน ได้แก่ นโยบาย งบประมาณ บุคลากร เทคโนโลยี การบริหารจัดการของบริษัท และระบุอุปสรรคและโอกาสจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายด้านการเมือง มาตรการและการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ของภาครัฐ ภาวะเศรษฐกิจและความเข้มงวดของกฎหมาย เป็นต้นจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มากำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตารางวิเคราะห์ที่เรียกว่าTOWS Matrix ซึ่งมี 4 ประเภท ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงรับ ตัวอย่างการทำ SWOT Analysis และ TOWS Matrix ดังแสดงในตารางที่ 3.2-3.3

ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์ SWOT ของปัจจัยภายใน

จุดแข็ง(Strengths)	**จุดอ่อน(Weaknesses)**
S1) ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ และสนับสนุนการขอรับรองเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)	W1) บริษัทยังไม่มีใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3 ระบบสีเขียว (Green System)
โอกาส (Opportunities)	**อุปสรรค (Threats)**
O1) รัฐบาลกำหนดให้หน่วยงานอุตสาหกรรมดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนอง นโยบาย ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ	T1) สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลอาจจะควบคุมค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม

แหล่งที่มา: อัมพร ไหลประเสริฐ, 2558.

ตารางที่ 3.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน **ปัจจัยภายนอก**	**จุดแข็ง** **(Strengths)**	**จุดอ่อน** **(Weaknesses)**
โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) การจัดทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix (ต่อ)

ปัจจัยภายใน **ปัจจัยภายนอก**	**จุดแข็ง** **(Strengths)**	**จุดอ่อน** **(Weaknesses)**
อุปสรรค (Threats)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) จัดสรรงบประมาณ	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างความรู้ความเข้าใจ

แหล่งที่มา: มนตรี สิงห์สุวรรณ, 2555.

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี ได้ออกแบบการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยเน้นการสัมภาษณ์แบบซึ่งหน้า(Face to Face Interview) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน แล้วนำมาวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา (Gap Analysis) เพื่อทราบถึงแนวทางการดำเนินการของบริษัทตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งมีแนวคิดมาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

4.2 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนา (Gap Analysis) จากการสัมภาษณ์

4.3 การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis และ TOWS Matrix

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) มีชื่อเดิมว่า บริษัท แอ๊ดวานซ์ อะโกร จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนจัดตั้งเพื่อเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2532 บริษัทนี้ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมาหาโพธิ์ ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 20 ล้านบาท สำหรับประกอบธุรกิจผลิต จำหน่ายกระดาษและเยื่อกระดาษ ต่อมาได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2537 หลังจากนั้นได้เพิ่มเงินลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตและยกระดับธุรกิจเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในทุก ๆ ปี จนมีทุนจดทะเบียนรวมในปี 2558 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5,029.86 ล้านบาท

ปัจจุบันกลุ่มบริษัทดังกล่าวมีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 2 โรงงาน และโรงงานผลิตกระดาษสำหรับพิมพ์และเขียน 5 โรงงาน รวมทั้งสิ้น 7 โรง แต่ในบริเวณเขตอุตสาหกรรม 304 จังหวัดปราจีนบุรี จะมีโรงงานเยื่อกระดาษ 2 โรง และโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 3 โรงงาน คือ โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 1 (Pulp 1) โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 2 (Pulp 2) โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 1 (Paper Mill 1) โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 2 (Paper Mill 2) และโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 3 (Paper Mill 3) โดยมีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 7 โรงงาน ในปี 2558 จำนวน 765,445 ตันต่อปี คิดเป็นรายได้รวมประมาณ 22,989,367 บาท เมื่อเทียบกับปี 2556 จำนวน 489,380 ตันต่อปี คิดเป็นรายได้รวมประมาณ 18,345,158 บาท รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าบริษัทได้ขยายกำลังการผลิตมาโดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในส่วนของธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระดาษซึ่งเป็นธุรกิจหลักและธุรกิจอื่นที่สนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจหลัก ดังเช่น ธุรกิจผลิตและจำหน่ายปูนขาว ธุรกิจผลิตและจำหน่ายสารเคมีคลอรีนไดออกไซด์ และได้ลงทุนในธุรกิจพลังงานเพื่อช่องทางในการสร้างรายได้และเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มบริษัท นอกจากนี้มีคณะกรรมการบริษัท จำนวน 10 ท่าน โดยมีนายกิตติ ดำเนินชาญวนิชย์เป็นประธานผู้ก่อตั้ง และดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานกรรมการ กรรมการอิสระและประธานกรรมการการตรวจสอบของบริษัท (บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560)

ปัจจุบันบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ 1 หมู่ที่ 2 ในเขตอุตสาหกรรม 304 คลอบคลุมพื้นที่ ตำบลท่าตูม ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งซึ่งอยู่ในเขตอำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี

4.1.1 โครงสร้างทางธุรกิจและการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายกระดาษถ่ายเอกสาร กระดาษพิมพ์เขียน และเยื่อกระดาษครบวงจร โดยริเริ่มดำเนินธุรกิจมาตั้งแต่ปี 2539 ถึงปัจจุบัน จนมีประสบการณ์ ได้รับความไว้วางใจและการยอมรับจากลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันมีรายได้หลักจากการขายกระดาษพิมพ์เขียน และเยื่อกระดาษทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้เครื่องหมายการค้า ที่มีชื่อว่า Double A โดยบริษัทมีแผนการกระจายสินค้าส่วนใหญ่ผ่านทางผู้จัดจำหน่ายจากภายนอกที่ได้ทำพันธะสัญญาว่าจ้างบริษัท เพื่อกระจายสินค้าในแต่ละภาคพื้นทวีปให้เข้ามาเป็นผู้จัดจำหน่ายสินค้าให้กับบริษัทฯ ในประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้ ได้กระจายสินค้าบางส่วนผ่านร้านค้าปลีกภายในประเทศในหลายพื้นที่ ตลอดจนการจัดจำหน่ายสินค้าให้กับผู้บริโภคโดยตรงผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายต่าง ๆ เช่น ศูนย์ถ่ายเอกสาร Double A Copy Center และร้านขายกระดาษและเครื่องเขียน Double A Stationary Shop นอกจากนี้บริษัทฯ ได้เข้าลงทุนในธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องและขยายโครงการใหม่เพิ่มเติม เพื่อรองรับสภาวะการ

แข่งขันที่รุนแรงขึ้นและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะช่วยให้บริษัทฯ ยกระดับความสามารถในการเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันบริษัทฯ ได้ถือหุ้นในบริษัทย่อยทั้งสิ้น 26 บริษัท และบริษัทร่วม 30 บริษัท โดยแบ่งการดำเนินงานของบริษัทย่อยออกเป็น 3 กลุ่มธุรกิจ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระดาษกลุ่มเยื่อกระดาษและสารเคมี และกลุ่มธุรกิจสนับสนุนอื่น ๆ ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจของบริษัทฯ เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจในเครือ Double A Holding Limited ซึ่งมีโครงสร้างธุรกิจที่สำคัญ แสดงดังภาพที่ 4.1 ดังนี้

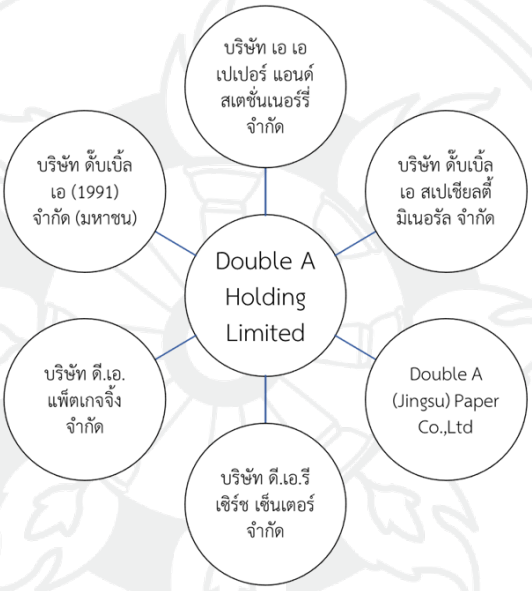

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างธุรกิจที่สำคัญของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)
แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

4.1.2 ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือการบริการ

ลักษณะผลิตภัณฑ์หรือการบริการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายกระดาษถ่ายเอกสาร กระดาษพิมพ์เขียน และเยื่อกระดาษครบวงจร จะมีผลิตภัณฑ์หลัก คือ กระดาษพิมพ์เขียน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้หลากหลายรูปแบบของผลิตภัณฑ์ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์กระดาษรีมใหญ่ (Folio Sheet & Reels) จำหน่ายในรูปแบบม้วนและแผ่นใหญ่ มีดังนี้

1.1 กระดาษชนิดไม่เคลือบผิว หรือกระดาษปอนด์ใช้สำหรับงานพิมพ์ทั่วไป (Uncoated paper) จะมี 3 แบบ ดังนี้ 1) กระดาษ aA-Print น้ำหนัก 60-120 แกรม/Smart Print น้ำหนัก 60-100 แกรม/ China print น้ำหนัก 60 แกรม เป็นกระดาษสำหรับผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในกระบวนการพิมพ์ กระดาษ 2) กระดาษ Hi-WC น้ำหนัก 150-210 แกรม เป็นกระดาษการ์ดขาวเพื่องานพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ เหมาะสำหรับงานย้อมสี แผ่นพับ ใบรับประกันสินค้า และผลิตการ์ดหอม 3) กระดาษ Jing Jai น้ำหนัก 65-75 แกรม เป็นกระดาษปอนด์สีเหลืองนวลออกแบบมาเฉพาะเพื่องานพิมพ์หนังสือ เน้นให้มีคุณภาพต้านทานการซึมน้ำสูง

2. กระดาษชนิดเคลือบผิวทั้งสองด้านหรือกระดาษอาร์ต (Coated Paper) เป็นกระดาษที่เคลือบด้วยสารสีขาวแบบสองหน้าเพื่อให้กระดาษผิวมันเรียบ

3. ผลิตภัณฑ์กระดาษรีมเล็ก (Cut-Size Grades) ใช้ในงานถ่ายเอกสารงานพิมพ์ โดยกระดาษรีมเล็กจะถูกตัดและมีหลายขนาดต่าง ๆ เช่น A4 A3 F4 F14 B4 B5 และ A11 ภายใต้ตราสินค้า Double A, Quality Smart copy, Smartist, Hi-Plus, Shis-Tzu, Speed และ อื่น ๆ โดยผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจะถูกกำหนดราคาไว้หลายระดับ

นอกจากนี้บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ยังมีผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อีก ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์เครื่องเขียน และอุปกรณ์สำนักงาน (Stationery Produce) สินค้าเครื่องเขียน Double A Stationery Product ผลิตจากกระดาษคุณภาพดี เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัย เช่น สมุดรายงาน สมุดโน้ต กระดาษโน้ตรูปร่างต่าง ๆ กระดาษสี ฉลากสติ๊กเกอร์และซองจดหมาย

2. เยื่อกระดาษฟอกขาวใยสั้นจากยูคาลิปตัส (Bleached Eucalyptus Kraft Pulp: BEKP) เป็นเยื่อกระดาษที่ผลิตจากโรงผลิตเยื่อของกลุ่มบริษัทฯ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 เยื่อน้ำ (Slurry Pulp) จะถูกลำเลียงผ่านท่อไปยังโรงผลิตกระดาษของบริษัทที่ศึกษา เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกระดาษต่อไปซึ่งมีสัดส่วนปริมาณการผลิตอยู่ที่ร้อยละ 81 ของปริมาณเยื่อกระดาษที่ผลิตได้ทั้งหมด

2.2 เยื่อแผ่นเปียก (Wet Lap Pulp) เป็นเยื่อกระดาษที่มีความชื้นร้อยละ 50 โดยถูกผลิตขึ้นเพื่อจำหน่ายภายในประเทศเป็นหลัก และส่วนหนึ่งจะส่งให้กับโรงงานผลิตกระดาษของบริษัทที่ศึกษา เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตกระดาษ ซึ่งมีสัดส่วนปริมาณการผลิตอยู่ที่ระดับต่ำของปริมาณเยื่อกระดาษที่ผลิตได้ทั้งหมด

2.3 เยื่อแผ่นแห้ง (Dry Pulp) เป็นเยื่อกระดาษที่มีความชื้นร้อยละ 10 จำหน่ายโดยถูกผลิตขึ้นเพื่อจำหน่ายทั้งภายในประเทศและเพื่อการส่งออก ซึ่งมีสัดส่วนปริมาณการผลิตอยู่ที่ร้อยละ 19 ของปริมาณเยื่อกระดาษที่ผลิตได้ทั้งหมด

4.1.3 โครงสร้างการจัดการ

โครงสร้างการจัดการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วย คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โครงสร้างการจัดการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) แสดงดังภาพที่ 4.2

โครงสร้างการจัดการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

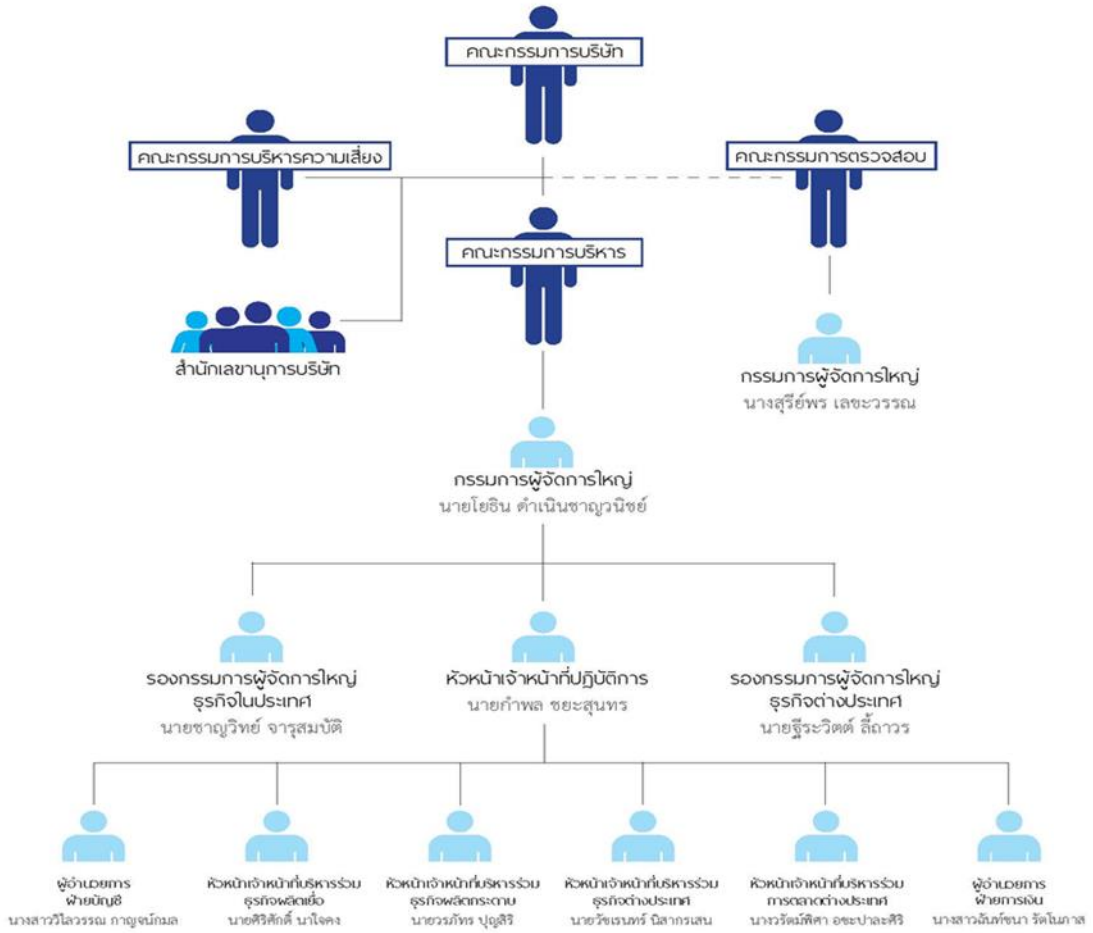

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างการจัดการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

4.1.4 บุคลากร

บริษัทมีพนักงานทั้งหมด 2,143 คน และได้จ่ายผลตอบแทนแก่พนักงานอันได้แก่ เงินเดือน ค่าล่วงเวลา เงินช่วยเหลือค่าครองชีพภายในปี 2559 จำนวนทั้งหมด 781.27 ล้านบาท ส่วน

บริษัทย่อยมีพนักงานจำนวน 502 คน และได้จ่ายผลตอบแทนจำนวน 237.54 ล้านบาท รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนพนักงานและค่าตอบแทนของพนักงานประจำปี 2559

ลำดับ	ปี 2559	จำนวนพนักงาน (คน)		
		บริษัท	**บริษัทย่อย**	**รวม**
1	สายงานสำนักบริหาร	102	33	135
2	สายงานการตลาดและการขาย	50	0	50
3	สายงานการผลิต	1,458	420	1878
4	สายงานสนับสนุนการผลิตของสำนักงาน	406	33	439
5	สำนักงานบัญชี การเงินและการตรวจสอบ	127	16	143
	รวม	**2,143**	**502**	**2,645**
	ค่าตอบแทนพนักงาน	**781.27**	**237.54**	**1,018.81**

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

4.1.5 ข้อมูลโรงงานที่ใช้ในการผลิตและกระบวนการผลิต

บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) กลุ่มบริษัทฯ มีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษและโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน ทั้งหมด 7 โรงงาน ประกอบด้วยโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 2 โรงงาน และโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียนจำนวน 5 โรงงาน โดยโรงงานทั้งหมดอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของบริษัทฯ ซึ่งโรงงานเยื่อกระดาษ 2 โรงงาน และโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 3 โรงงาน ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม 304 จังหวัดปราจีนบุรี และบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกต้น

กระดาษดั๊บเบิ้ล เอ ล้อมรอบ และมีอ่างเก็บน้ำสำหรับใช้ในกระบวนการผลิต โรงงานกระดาษที่ 4 เป็นโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียนที่บริษัทฯ รับโอนกรรมสิทธิ์มาจาก HTP ซึ่งเป็นบริษัทย่อยโดยโรงงานดังกล่าวตั้งอยู่ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนโรงงานที่ 5 เป็นโรงงานกระดาษ Alizay ตั้งอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศสนอกจากนี้บริษัทฯ จะใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบหลักในกระบวนการผลิต เนื่องจากไม้ชนิดนี้ ในกลุ่มผู้ผลิตกระดาษในระดับสากลให้การยอมรับว่าเยื่อกระดาษจากไม้ยูคาลิปตัส จะให้เยื่อคุณภาพที่ดี เหมาะสำหรับนำมาผลิตกระดาษพิมพ์เขียน ทั้งนี้ได้นำวัสดุทดแทนมาใช้ประโยชน์เพื่อลดการใช้ทรัพยากร และเป็นการทำของเสียไม่ให้เสียของในอุตสาหกรรมการผลิตเยื่อและกระดาษด้วย รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลโรงงานที่ใช้ในการผลิต

โรงงาน	**ทำเลที่ตั้ง**	**ปีที่เริ่มดำเนินการผลิต**	**กำลังการผลิตติดตั้ง (ตัน/ปี)**
โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 1	เขตอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี	2539	175,000
โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 2	เขตอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี	2540	252,000
	รวม		**424,000**
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน	ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา	2536	45,000
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 1	เขตอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี	2538	240,000
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 2	เขตอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี	2539	240,000
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 3	เขตอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตูม จังหวัดปราจีนบุรี	2556	220,000
	รวม		745,000

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

กำลังการผลิตและปริมาณการผลิตรวมของโรงงานผลิตเยื่อกระดาษและโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียนของกลุ่มบริษัทฯ แสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลกำลังการผลิตและปริมาณการผลิตรวมของโรงงาน

ปริมาณการผลิตจริง (ต่อปี)	ปี 2559	ปี 2558	ปี 2557
จำนวนโรงงานผลิตเยื่อใยสั้น			
โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 1	246,072	236,550	242,636
โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ 2	283,566	271,150	264,799
รวมผลผลิตเยื่อ	**529,638**	**507,700**	**507,435**
จำนวนโรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน			
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 1	183,274	145,684	173,271
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 2	195,789	181,888	199,757
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน 3	199,453	174,222	183,566
โรงงานผลิตกระดาษพิมพ์เขียน (HTP)	33,883	29,092	35,187
โรงงานผลิตกระดาษ Alizey	160,743	234,559	156,664
รวมผลผลิตกระดาษม้วนใหญ่	**773,142**	**765,445**	**748,445**
ผลผลิตกระดาษรีมเล็ก	635,278	600,875	570,705
ผลผลิตกระดาษรีมใหญ่	46,019	63,464	80,493
ผลผลิตกระดาษม้วนสำเร็จรูป	37,737	28,695	36,560
รวมผลผลิตกระดาษสำเร็จรูป	**709,035**	**693,034**	**687,758**

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

กระบวนการผลิตเยื่อกระดาษสามารถอธิบายได้ว่า เริ่มต้นจากการปอกเปลือกไม้ (Debarking) โดยใช้หลักการหมุนจากเครื่องปอกไม้ เพื่อให้เปือกไม้หลุดออก หลังจากนั้นจะสับไม้ท่อน (Chipping) โดยใช้เครื่องสับไม้ และคัดแยกชิ้นไม้สับ (Screening) ที่มีขนาดเหมาะสม ต่อมาในขั้นตอนการผลิตเยื่อกระดาษนั้น จะต้มเยื่อและใช้วิธีทางเคมี (Chemical Pulping Process) มีการใช้

ของเหลวขาว (White liquor) หรือน้ำยาต้มเยื่อที่ประกอบไปด้วยสารโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) และโซเดียวซัลไฟด์ (Na2S) เพื่อละลายสารในเนื้อไม้และแยกเส้นใยในชิ้นไม้สับออกมา เมื่อได้เส้นใยที่แยกออกจากการกันแล้วจะนำมาคัดขนาดของเยื่อ (Pulp Screening) เพื่อแยกสิ่งแปลกปลอมออกจากเยื่อกระดาษ แล้วนำเยื่อกระดาษไปล้าง (Pulp Washing) โดยจะแยกของเหลวจากการต้มเยื่อออกจากเยื่อกระดาษ ซึ่งมีข้อดี คือ จะช่วยลดการใช้สารเคมีในขั้นตอนการผลิต และสามารถนำสารเคมีกลับมาใช้ใหม่ได้ ต่อมาจะสกัดลิกนินโดยการใช้ออกซิเจนทำปฏิกิริยา เพื่อฟอกเยื่อ ส่งผลให้ลิกนินหลุดออกจากเยื่อ เมื่อเยื่อกระดาษถูกสกัดแล้ว จะนำมาล้างฟอกด้วยระบบที่ไม่มีส่วนผสมของสารคลอรีน (Pulp Bleaching) และทำความสะอาดเป็นขั้นตอนสุดท้าย จะได้เยื่อกระดาษที่สามารถนำไปผลิตกระดาษพิมพ์เขียนต่อไป กระบวนการผลิตเยื่อกระดาษ แสดงดังภาพที่ 4.3

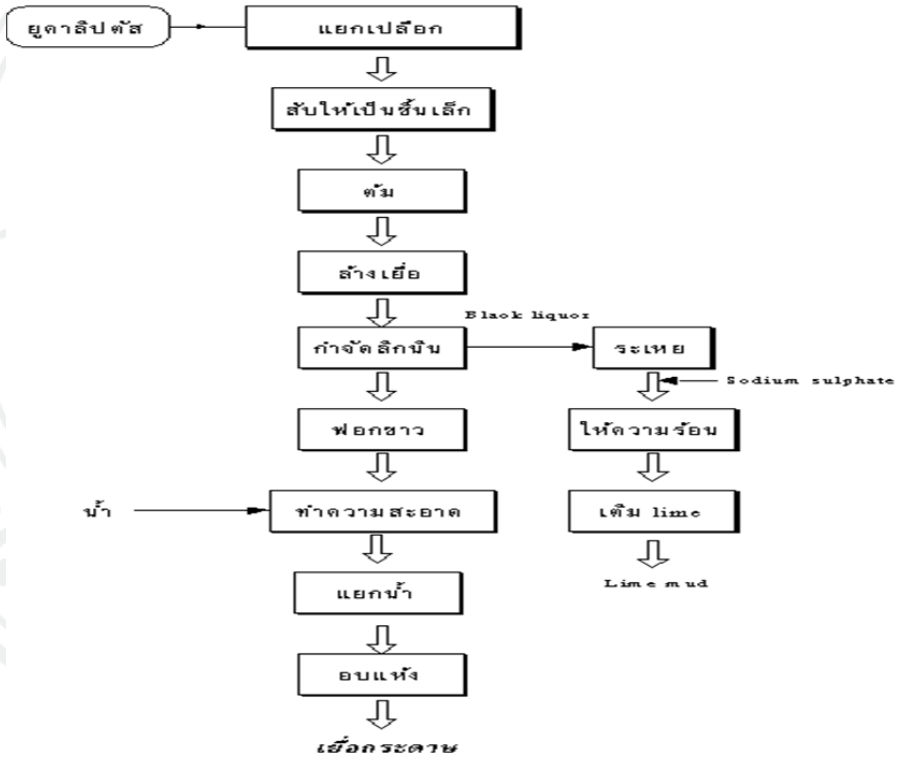

ภาพที่ 4.3 กระบวนการผลิตเยื่อกระดาษ
แหล่งที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม, ม.ป.ป.

กระบวนการผลิตกระดาษพิมพ์เขียนนั้น ขั้นตอนแรกจะเริ่มต้นจากการกวนเยื่อกระดาษ (Slushing) ทำความสะอาด กรอง คัดแยก และเติมส่วนผสมต่าง ๆ เพื่อให้ได้น้ำเยื่อที่ประกอบไปด้วยเยื่อใยสั้น เยื่อใยยาว และสารเคมี หลังจากนั้นน้ำเยื่อจะถูกส่งไปที่ถังจ่ายน้ำเยื่อ (Head Box) ซึ่งจะ

ปล่อยน้ำเยื่อลงบนตะแกรงลวดเดินแผ่นบนแผ่นขึ้นรูป (Forming Board) เพื่อให้เกิดความแข็งแรงและความสม่ำเสมอของเส้นใยในเนื้อกระดาษจนเกิดการก่อตัวเป็นแผ่นกระดาษด้วยกระบวนการกรองและการแยกน้ำออก ซึ่งน้ำที่หายไปจะส่งผลให้เส้นใยเซลลูโลสเกี่ยวประสานได้มากขึ้น จะได้แผ่นกระดาษเปียก แล้วนำไปกดรีดน้ำ (Pressing) เพื่อขจัดน้ำออกจากแผ่นกระดาษ จากนั้นจะนำกระดาษไปอบแห้ง (Drying) แล้วฉาบผิวกระดาษด้วยน้ำแป้งที่ต้มสุก (Size Pressing) เพื่ออุดรูบนผิวกระดาษ ทำให้กระดาษแข็งแรงขึ้นและมีความต้านทานน้ำเพิ่มขึ้นด้วย ต่อมาจะนำกระดาษไปอบแห้งอีกครั้ง (Drying) เพื่อทำให้กระดาษแห้ง แล้วรีดผิวกระดาษด้วยลูกรีด (Calendering) ส่งผลให้กระดาษ บางลง เรียบขึ้น และมีผิวหน้าสม่ำเสมอขึ้น ท้ายที่สุด สายของแผ่นกระดาษที่ผ่านลูกรีดจะถูกนำเข้าม้วน (Reeling) แล้วนำออกจากเครื่องผลิตกระดาษ เพื่อตัดเป็นม้วนขนาดเล็ก หรือเป็นแผ่นตามขนาดต่าง ๆ เช่น กระดาษ A3 A4 และอื่น ๆ กระบวนการผลิตกระดาษพิมพ์เขียน แสดงดังภาพที่ 4.4

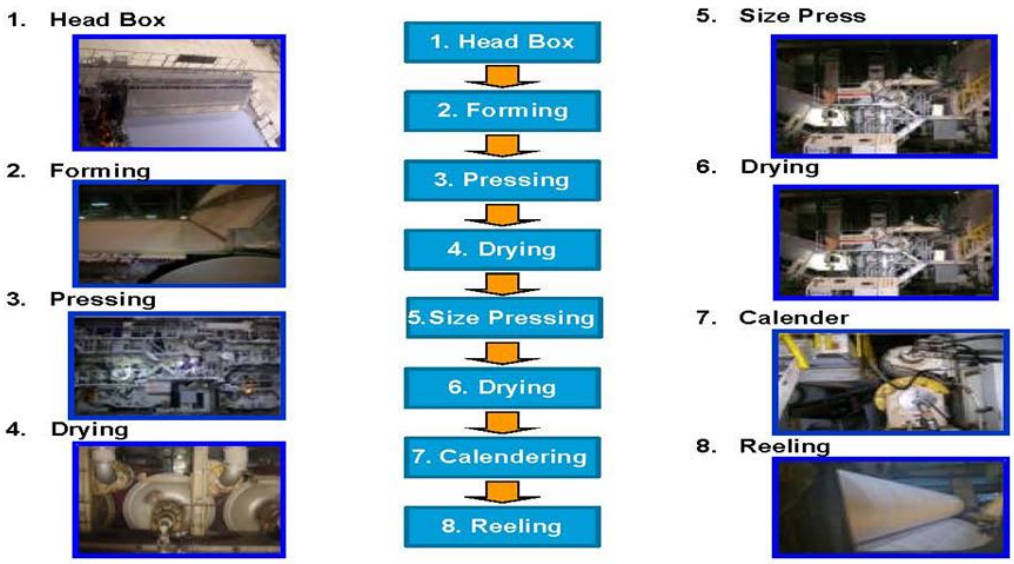

ภาพที่ 4.4 กระบวนการผลิตกระดาษพิมพ์เขียน

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

4.2 การพัฒนาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว

การดำเนินงานที่ผ่านมาของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) นั้น คณะกรรมการบริษัทฯ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาษริษัทฯ เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว และการอยู่ร่วมกันของสังคม จึงได้พยายามปรับเปลี่ยนการดำเนินการของบริษัทฯ เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมให้มีการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและอยู่ร่วมกับชุมชนได้ โดยได้คำนึงถึงการลดผลกระทบจากการดำเนินการที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้ผู้บริหารระดับสูงทำหน้าที่ดังกล่าว โดยทางผู้บริหารระดับสูงได้ริเริ่มให้มีการจัดทำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนขององค์กร โดยกำหนดให้มีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงานขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการดำเนินการขององค์กร สร้างค่านิยมและจิตสำนึกในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้พนักงานทุกคนได้ปฏิบัติตาม รวมถึงสนับสนุนการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินการขององค์นั้น นอกจากจะมีการประกาศนโยบายแล้ว ทางผู้บริหารยังได้จัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย เช่น ทางด้านสิ่งแวดล้อมจะมอบหมายให้วิศวกรฝ่ายซ่อมบำรุง เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม และเจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย จัดทำโครงการอนุรักษ์พลังงานโดยการปรับเปลี่ยนหลอดไฟจาก T5 T8 เป็นหลอด LED และปรับเปลี่ยนระบบทำความเย็นที่เก่าและไม่มีประสิทธิภาพเป็นอุปกรณ์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพดีกว่า มีกิจกรรมการทำของเสียไม่ให้เสียของ โดยการนำเศษวัสดุจากการผลิตต่าง ๆ เช่น เศษไม้ เปลือกไม้ น้ำมันยางดำ มาใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิง ส่วนฝุ่นจากเตาเผาปูนจะนำไปเป็นวัสดุปรับปรุงดิน ตามแนวคิดขยะเหลือศูนย์ (Zero Waste Management)” ทางด้านความรับผิดชอบทางสังคมนั้น ผู้บริหารระดับสูงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม และประชาสัมพันธ์เป็นคนกลางในการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสังคมให้ชุมชน เช่น กิจกรรมเปิดบ้านเพื่อเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการดำเนินธุรกิจ โครงการต้นกระดาษบนคันนาเพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร โครงการกระดาษสร้างจินตนาการ โครงการเลี้ยงน้องวันเกิด และอื่น ๆ ทั้งนี้ ทางผู้บริหารระดับสูงได้กำหนดให้มีการตรวจประเมินทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมทุกครั้งว่ามีความเหมาะสมและสมควรจัดในปีต่อไปหรือไม่ ซึ่งผลจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดบางส่วนในการดำเนินการของบริษัทในการสร้างวัฒนธรรมสีเขียวระดับที่ 4 จากการสอบถามพบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี จึงมีการจัดกิจกรรมดังกล่าวในทุก ๆ ปี นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารจะตรวจประเมินภายในทุก ๆ ปี ปี

ละ 2 ครั้ง โดยการตรวจประเมินจะช่วยปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องจากการปฏิบัติงาน และป้องกันความบกพร่องไม่ให้เกิดซ้ำ และมีการทบทวนฝ่ายบริหารทุก ๆ เดือนเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นอกจากนี้ ผู้บริษัทได้กำหนดให้มีการตรวจติดตามโดยองค์กรผู้ให้การรับรอง (Third Party Audit) เพื่อให้การรับรองกับองค์กรว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด ISO 14001 ปีละ 1 ครั้ง และได้เข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 ระบบสีเขียว เพื่อแสดงจุดยืนว่าบริษัทได้มีการส่งเสริมให้มีการประกอบการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมตลอดจนส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน และได้รับรางวัลโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 เมื่อปี 2556 ที่ผ่านมา สรุปปีที่ได้ดำเนินการและรายการความสำเร็จต่าง ๆ ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ตารางสรุปปีที่ได้ดำเนินการและรายการความสำเร็จต่าง ๆ ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

ปีที่ได้ดำเนินการ	รายการความสำเร็จ
2556	รางวัลโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3
2554 - 2559	รางวัลสถานประกอบการต้นแบบดีเด่นด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากกระทรวงแรงงาน 6 ปีซ้อน
2558 - 2561	มาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO140001:2004
2559 - 2562	มาตรฐานการจัดการด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน TIS18001:2011 และ OHSAS18001:2007
2559	มาตรฐานด้านการจัดการป่าปลูก (Forest Stewardship Council : FSC)
ไม่ได้ระบุ	มีระบบการผลิตเยื่อกระดาษที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ECF) โดยการผลิตจะใช้คลอรีนไดออกไซด์แทนการใช้ก๊าซคลอรีน จึงไม่ก่อให้เกิดสารไดออกซิน ได้ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำ และติดตั้งอุปกรณ์รวมในการป้องกันภาวะ
ไม่ได้ระบุ	ได้จัดทำอ่างเก็บน้ำเพื่อรองรับน้ำที่บำบัดจากโรงเยื่อและกระดาษ มีความจุ 6 ล้านลูกบาศก์เมตร ของ 304IP สำหรับรดต้นไม้ในแปลงปลูกต้นกระดาษ
ไม่ได้ระบุ	ได้ดำเนินการจัดการกากอุตสาหกรรมโดยเน้นหลักการจัดการ 3Rs และเน้นการนำกากอุตสาหกรรมไปใช้ประโยชน์

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

4.3 การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนา (Gap Analysis)

ผลการศึกษาความคิดเห็นและมุมมองของผู้วิจัย หน่วยงานราชการ ชุมชน และพนักงานทุกระดับในบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เช่น ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการ พนักงาน ผู้บริหารและพนักงานหน่วยงานรัฐ กรรมการหมู่บ้านและชุมชนพื้นที่รอบโรงงาน จำนวน 40 ท่าน แล้วนำข้อมูลผลการสัมภาษณ์มาตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูลโดยใช้แหล่งบุคคลเป็นเกณฑ์อ้างอิงซึ่งครอบคลุมเนื้อหาตามเกณฑ์กำหนดฯ ได้อย่างครบถ้วน “ถ้าบุคคลที่เป็นผู้มอบข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลที่ได้รับมาจะเหมือนเดิมหรือไม่” เพื่อตรวจสอบสถานการณ์ และความชัดเจนของข้อมูลที่รวบรวมได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะจัดทำตารางวิเคราะห์ช่องว่าง เพื่อวิเคราะห์รายละเอียดสภาพแวดล้อม และเสนอแนวทางในการแก้ไข เพื่อลดช่องว่างที่เกิดขึ้น โดยมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อตามมาตรฐานกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

4.3.1 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม)

ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การประกาศความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงอย่างเป็นทางการผ่านทางนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม โดยนโยบายดังกล่าวจะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร มุ่งเน้นไปในทิศทางของการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และอื่น ๆ พร้อมทั้งลงนามในประกาศนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมีการเผยแพร่นโยบายให้กับบุคลากรภายใน (ผ่านทางการติดประกาศ การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม) และสาธารณชนทั่วไปรับทราบ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
1. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรคืออะไร ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรหรือไม่ ใครบ้าง	1.1 มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือการป้องกันมลพิษ (Prevention of Pollution) หรือ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Sustainable Resource Use) หรือ การลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Mitigation and Adaptation) หรือ การปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ (Protection and Restoration of The Natural Environment) และมีการขับเคลื่อนนโยบายที่ชัดเจน	1) นโยบายด้านความยั่งยืน หรือ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม หรือนโยบายการจัดการพลังงาน 2) คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานอนุรักษ์พลังงานสิ่งแวดล้อม หรือคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.5 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
2. องค์กรมีการกำหนด ค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และหลักการต่าง ๆ ของค่านิยมดังกล่าวไว้อย่างไร และผู้บริหารมีบทบาทอย่างไรบ้างในการส่งเสริมค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	2.1 แผนการดำเนินการในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1) นโยบายด้านความยั่งยืน หรือ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม หรือนโยบายการจัดการพลังงาน 2) แผนการดำเนินการกิจกรรม - แผนการอนุรักษ์แม่น้ำบริเวณใกล้เคียงโรงงาน หรือ แผนการดำเนินการด้านความปลอดภัย หรือ แผนการฝึกอบรมประจำปี 3) ภาพการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม 4) สรุปรายงานการประชุมคณะทำงาน 5) เอกสารงบประมาณการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการสัมภาษณ์ช่องว่างด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) มีดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ใส่ใจในความปลอดภัย อนุรักษ์พลังงาน และส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม จึงได้จัดทำนโยบายด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และพลังงานขึ้น เป็นแนวทางในการดำเนินการขององค์กรเพื่อแสดงความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน ใส่ใจในความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตลอดจนสร้างค่านิยมและจิตสำนึกให้พนักงานทุกคนได้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ อย่างเคร่งครัด อีกทั้งได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่นโยบายดังกล่าวให้บุคคลภายนอกรับทราบ รวมถึงสนับสนุนการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์พลังงานและความรับผิดชอบสังคม เพื่อดำเนินกิจการบนพื้นฐานของการพัฒนาบริษัทไปสู่ความยั่งยืน นอกจากนี้ ในการส่งเสริมค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานนั้น เราได้สนับสนุนให้มีโครงการอนุรักษ์พลังงานโดยการปรับเปลี่ยนหลอดไฟแสงสว่าง โครงการร่วมปิดไฟลดโลกร้อน และโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ผู้ควบคุมระบบ เทคนิคการควบคุมระบบบำบัด การคัดแยกขยะ และอื่น ๆ) ส่วนการส่งเสริมค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสังคมนั้น เราส่งเสริมให้มีโครงการต้นกระดาษบนคันนา โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกต้นกระดาษบนคันนา โครงการหมู่บ้านต้นกระดาษ และโครงการเปิดบ้าน”

เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม วิศวกรและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงคนที่ 1 และ 6 และเจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารระบบ ISO ให้ความเห็นคล้ายกันว่า พนักงานส่วนใหญ่รับทราบถึงนโยบายสิ่งแวดล้อมขององค์กรเป็นอย่างดี และรับรู้ว่าผู้บริหารให้การสนับสนุนการเงินซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากงบประจำปีผ่านทางเว็บไซต์ และกำหนดให้มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมทุกปี แต่ทว่ามีพนักงานบางคนเท่านั้นที่ไม่ทราบนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมกำหนดให้พนักงานดังกล่าวมีการอบรมการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การอบรมหลักสูตรผู้ปฏิบัติงาน การฝึกอบรมหน้างาน เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานทั้งนี้ องค์กรมีช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้พนักงานทุกคนรับทราบผ่านทางอีเมลพนักงาน และบอร์ดประชาสัมพันธ์

จากการสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า บริษัทฯ มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร โดยจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายเป็นหลัก มีระเบียบปฏิบัติ (Procedure) การประเมินลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมการ

ตรวจวัดและประเมินผล และการจัดทำโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยระเบียบปฏิบัติ (Procedure) ดังกล่าวนั้น ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ บริษัทฯ มีวิธีการทำงาน (Work Instruction) และแบบฟอร์มต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน เช่น วิธีการจัดการของเสียสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว โดยจัดให้มีภาชนะรองรับสิ่งปฏิกูล แบ่งออกเป็น 3 สี คือ สีเขียว สีเหลือง และสีแดง และกำหนดให้เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมจดบันทึกในแบบฟอร์มต่าง ๆ ภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน ทั้งนี้ มีวิธีการควบคุมก๊าซภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ โดยวิศวกรซ่อมบำรุงจะต้องประสานงานกับวิศวกรฝ่ายผลิต เพื่อควบคุมปริมาณก๊าซ LVHC และ HVHC จากกระบวนการผลิต ถ้าปริมาณก๊าซเกินกำหนดจะส่งไปกำจัดที่เตาเผาปูนขาว (Lime Kiln) สำหรับการประกาศนโยบายให้บุคลากรในองค์กรรับทราบและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัตินั้น เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์จะแจ้งผ่านทางบอร์ดประชาสัมพันธ์และอีเมลพนักงานเป็นหลัก นอกจากนี้มีรายงานงบการเงิน ซึ่งแสดงถึงการสนับสนุนด้านการลงทุนของผู้บริหารแต่ไม่มีข้อมูลการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม ปลัดอำเภอ คนที่ 2 และ 3 กรรมการหมู่บ้าน คนที่ 2 และชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 2 และ 3 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า บริษัทฯ มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงความมุ่งมั่นของผู้บริหารและจุดยืนขององค์กร แต่ไม่ทราบว่านโยบายของบริษัทฯ คืออะไร ทั้งนี้บริษัทฯ เคยเข้ามาทำกิจกรรมด้านสังคมกับชุมชนบุยายใบทุกปี มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ทราบเป็นครั้งคราว

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บริษัทที่ศึกษามีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงาน เพื่อแสดงความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูงในการรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน มีการส่งเสริมค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน และความรับชอบต่อสังคม โดยพิจารณาจากโครงการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารให้การสนับสนุนแต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่พบจากการสังเกตการณ์ภายในและภายนอกของบริษัทฯ คือ ไม่พบการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงานให้บุคลากรภายนอกรับทราบ จึงไม่ทราบถึงการขับเคลื่อนนโยบายฯ ขององค์กรที่ชัดเจน และไม่พบข้อมูลการเผยแพร่การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม จึงไม่ทราบว่าผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทและความมุ่งมั่นระดับไหน นอกจากนี้ชุมชนส่วนใหญ่ไม่ทราบนโยบายของบริษัทฯ เนื่องจากช่องทางการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ไม่มีประสิทธิภาพ สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) และแนวทางแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
1.นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรคืออะไร ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรหรือไม่ ใครบ้าง	1.1 กำหนดไว้ในนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และพลังงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานแต่เนื้อหาของนโยบายยังไม่ครอบคลุมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร มีการสื่อสารให้พนักงานทุกคนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรได้รับทราบ แต่ช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ตลอดจนไม่พบการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงาน	1) ควรจะมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงานให้บุคลากรภายนอกรับทราบ 2) ควรกำหนดให้มีการเพิ่มช่องทางสำหรับการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า 2 ช่องทางขึ้นไปให้บุคลากรภายในทุกคนและภายนอกรับทราบเช่น จดหมายเวียนบอร์ดประกาศ การประชุมแอปพลิเคชั่น และอื่นๆ

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) และแนวทางแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
2.องค์กรมีการกำหนด ค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และหลักการต่าง ๆ ของค่านิยมดังกล่าวไว้อย่างไร และผู้บริหารมีบทบาทอย่างไรบ้างในการส่งเสริมค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	2.1 องค์กรได้กำหนดค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมให้มีนโยบายด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และพลังงาน และจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการร่วมปิดไฟลดโลกร้อน และโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม โครงการปลูกป่าลดโลกร้อน และอื่น ๆ 2.2 ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านข้อมูล รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรบุคลากร งบประมาณ เวลาในการตระหนัก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน แต่ไม่พบข้อมูลการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท	1) ไม่พบช่องว่าง

4.3.2 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล โดยกระบวนการดังกล่าวจักต้องสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความเชื่อร่วมกันในการดำเนินการ โดยมีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กระบวนการสร้างวัฒนธรรมด้านสิ่งแวดล้อมนั้น มีแนวทางปฏิบัติ คือ การกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพื่อสร้างความเขื่อและปลูกฝังจิตสำนึกให้มีพฤติกรรมร่วมกันในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำเพื่อให้มีกระบวนการทำงานของพนักงานในองค์กร กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ หรือการให้บริการที่คำนึงถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก เพื่อสะท้อนถึงค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทต่อสาธารณชน ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
3. องค์กรมีกระบวนการในการสร้างให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความเชื่อและมีพฤติกรรมร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร	3.1 มีกระบวนการในการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความเชื่อและมีพฤติกรรมร่วมกัน ในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม	1) มีระบบบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กร 2) KPI ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร 3) แผนและหลักสูตรอบรมด้านสิ่งแวดล้อม 4) ภาพการจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม 5) คู่มือการจัดการสิ่งแวดล้อม
4. องค์กรมีกระบวนการในการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร และมีวิธีการเผยแพร่ทำความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมให้แก่พนักงานและผู้เกี่ยวข้อง อย่างไร	4.1 มีกระบวนการในการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและวิธีการเผยแพร่เกี่ยวกับค่านิยมให้แก่พนักงานและผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	1) แนวทางปฏิบัติ การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมรายงานผลดังกล่าว 2) แผนการฝึกอบรม 3) ภาพการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และช่องทางการสื่อสารมากกว่า 2 ช่องทางขึ้นไป
5. องค์กรมีการกำหนดแนวทางสำหรับการปฏิบัติเพื่อให้พฤติกรรมการให้ความสำคัญ และใส่ใจสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร อย่างไร	5.1 มีแนวทางปฏิบัติในการสร้างพฤติกรรมให้ความสำคัญและใส่ใจสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อผลักดันวัฒนธรรมองค์กรสีเขียว	1) กำหนดนโยบาย โครงสร้างบุคลากร และคณะกรรมการต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.7 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
		2) แผนการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านสิ่งแวดล้อมประจำปี 3) แนวทางปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงาน 4) แผนการฝึกอบรม หรือ แผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงงานและพื้นที่ใกล้เคียง หรือ แผนการดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
6. องค์กรมีการกำหนดวิธีการในการประเมินความคงอยู่อย่างไร และนำมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร	6.1 มีการกำหนดวิธีการในการประเมินความคงอยู่และวิธีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	1) มีการกำหนดเป้าหมายผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 2) มีการตรวจประเมินภายใน 3) การตรวจประเมินความสอดคล้องตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม 4) รายงานประชุมการทบทวนฝ่ายบริหาร

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้

ผู้บริหารระดับสูงแสดงความคิดเห็นว่า “กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของบริษัทฯ นั้น ได้กำหนดให้มีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงานเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนา และส่งเสริมองค์กรอย่างยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนากระบวนการทำงานตามวงจรเดมมิ่ง PDCA ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับส่งเสริมคุณภาพงาน ผลิตภัณฑ์ และบุคลากรในองค์กรให้มีคุณภาพมากขึ้น ควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคม และการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน คือ ค่ามาตรฐานสิ่งแวดล้อม ข้อร้องเรียน ผลการซ้อมแผนฉุกเฉิน และอื่น ๆ ตลอดจนการจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบให้สอดคล้องกับการสร้างบุคลากรภายในองค์กรให้มีค่านิยม และจิตสำนึกในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจนเกิดเป็นวัฒนธรรมสีเขียวภายในองค์กร”

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและประชาสัมพันธ์ คนที่ 1 และเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมให้ความเห็นคล้ายกันว่า พนักงานทุกคนจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมการปลูกจิตสำนึกและลดการก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งจัดเป็นหลักสูตรความจำเป็น (Training needs) ขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมบริเวณหน้างานอย่างชัดเจน อีกทั้งมีกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม (CSR After Process) เช่น กิจกรรมสร้างจิตอาสาร่วมปลูกป่าชายเลนช่วยลดโลกร้อน กิจกรรมขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้พนักงานทุกคนมีความตระหนัก ทัศนคติ และพฤติกรรมร่วมกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

จากการสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงมีความมุ่งมั่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรอย่างชัดเจน มีการจัดอบรมหลักสูตรความจำเป็นแก่พนักงานในการปลูกจิตสำนึกและลดการก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องข้อกฎหมาย เช่น การอบรมหลักสูตรมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 การอบรมผู้ควบคุมระบบ การปลูกจิตสำนึกการคัดแยกขยะ และอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมต่าง ๆ ตามที่พนักงานได้กล่าวไว้ เช่นโครงการต้นกระดาษบนคันนา กิจกรรมปลูกป่าชายเลน กิจกรรมเลี้ยงน้องวันเกิดและอื่น ๆ โดยภาพดังกล่าวปรากฏอยู่บนเว็บไซต์บริษัท และรายงานประจำปี

แต่อย่างไรก็ตาม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ปลัดอำเภอ คนที่ 2 และ 3 กรรมการหมู่บ้านคนที่ 2 และชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 1 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ เป็นเรื่องภายในตัวองค์กรจึงไม่ทราบกระบวนการ

ดังกล่าวแน่ชัด แต่เคยเข้าไปเยี่ยมชมภายในตัวบริษัทฯ มีกิจกรรมส่งเสริมการคัดแยกขยะ เน้นการทำของเสียไม่ให้เสียของโดยการนำเศษวัสดุจากการผลิตต่าง ๆ เช่น เศษไม้ เปลือกไม้ น้ำมันยางดำ มาใช้ประโยชน์เป็นเชื้อเพลิง ส่วนฝุ่นจากเตาเผาปูนจะนำไปเป็นวัสดุปรับปรุงดิน ตามแนวคิดขยะเหลือศูนย์ (Zero Waste Management)”

สรุปได้ว่า กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมได้กำหนดเป็นนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และพลังงาน ข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความเชื่อ และพฤติกรรมร่วมกันในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นแนวทางสำคัญในการประเมินความคงอยู่ของวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้องค์กรได้กำหนดให้มีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยแนวทางดังกล่าวจะกำหนดเป็นความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs) เพื่อฝึกอบรมและสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้พนักงานทุกคนปฏิบัติตาม มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบซึ่งชุมชนและเจ้าหน้าที่รัฐเคยเข้าไปเยี่ยมชมภายในตัวบริษัททุก ๆปี และได้จัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมภายหลังจากการทำงาน (CSR After Process) ซึ่งจะสะท้อนถึงการแสดงออกด้านค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯอย่างชัดเจน สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
3. องค์กรมีกระบวนการในการสร้างให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดความเชื่อและมีพฤติกรรมร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร	3.1 กำหนดให้มีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงาน ข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นทางในการปฏิบัติงานขององค์กร 3.2 กำหนดเป็นตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ข้อร้องเรียนค่ามาตรฐานสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และอื่น 3.3 กำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหลักสูตรความจำเป็นในการฝึกอบรมสำหรับพนักงานทุกคน เช่น หลักสูตรการปลูกจิตสำนึกและลดการก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การอบรมหลักสูตรมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ผู้ควบคุมระบบ การปลูกจิตสำนึกการคัดแยกขยะ และอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม	1) ไม่พบช่องว่าง

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	3.4 กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมทุก ๆ ปี เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR After Process) เพื่อแสดงออกถึงค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท	
4. องค์กรมีกระบวนการในการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร และมีวิธีการเผยแพร่เกี่ยวกับค่านิยมให้แก่พนักงานและผู้เกี่ยวข้อง อย่างไร	4.1 กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยให้พนักงานทุกคนร่วมกันปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย และข้อกำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อม 4.2 กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน(Work Instruction) การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อมแก่พนักงานในองค์กร ชุมชน และ ผู้เยี่ยมชมโรงงาน และจัดให้มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR After Process)	
5. องค์กรมีการกำหนดแนวทางสำหรับการปฏิบัติเพื่อให้พฤติกรรมการให้ความสำคัญและใส่ใจสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร อย่างไร	5.1 มีการกำหนดให้ระเบียบปฏิบัติ (Procedure) ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหลักสูตรความจำเป็นในการฝึกอบรมสำหรับพนักงานทุกคน เช่น หลักสูตรมาตรฐานระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	(ISO 14001) การปลูกจิตสำนึก และลดการก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	
6. องค์กรมีการกำหนดวิธีการในการประเมินความคงอยู่ของวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร และนำมาปรับปรุง พัฒนา อย่างต่อเนื่องได้อย่างไร	6.1 กำหนดให้มีการตรวจประเมินภายใน (Internal Audit) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 6.2 มีการกำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction) การทบทวนโดยฝ่ายบริหาร เดือนละ 1 ครั้ง	1) ควรจะมีการเผยแพร่ผลการตรวจประเมินภายในให้บุคลากรภายนอกรับทราบ

4.3.3 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความรับผิดชอบ (Accountability)

ความรับผิดชอบ ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ขององค์กรในการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินการที่มีผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ พร้อมทั้งจัดหามาตรการในการป้องกันผลกระทบนั้นไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความรับผิดชอบ (Accountability)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
7. การดำเนินธุรกิจนี้ มีการประเมินผลกระทบ (ด้านลบ) ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมหรือไม่ อะไรบ้าง	7.1 การประเมินลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานขององค์กร	1) มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน การหาลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม และความเสี่ยงจากการดำเนินงานขององค์กร 2) เอกสารการชี้บ่งและประเมินลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม 3) มีการประเมินผลกระทบด้านลบอย่างสม่ำเสมอ
8. ที่ผ่านมาองค์กรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต/การเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่/การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดหรือไม่ อย่างไร และผู้บริหารมีความรับผิดชอบในผลกระทบจากการตัดสินใจ/ดำเนินการ ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต/การเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่/การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดอย่าไงไร	8.1 การระบุถึงผลจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ขององค์กรภายในระยะเวลา 3 ปี พร้อมทั้งการตัดสินใจของผู้บริหาร	1) มีการประเมินลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ 2) มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อลดผลกระทบ เช่น การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง ใบรับรองต่าง ๆ เอกสารโครงการต่าง ๆ
9. หากพบว่า การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต/การเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่/การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดมีผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ	9.1 มาตรการป้องกันผลกระทบจากการปรับเปลี่ยน/เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ขององค์กร	1) มีกระบวนการในการควบคุมการปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการวางแผนงาน หากพบว่ามีผลกระทบด้านลบ ก็ต้องจัดให้มี

ตารางที่ 4.9 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความรับผิดชอบ (Accountability) (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
องค์กรมีมาตรการป้องกันผลกระทบ หรือไม่/อย่างไร		มาตรการป้องกันผลกระทบเหล่านั้น 2) มีการบริหารความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ 3) มีรายงานการประเมินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
10. องค์กรมีมาตรการเยียวยาหรือมาตรการฟื้นฟูหากเกิดปัญหา และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปรับปรุงดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	10.1 มาตรการเยียวยาหรือฟื้นฟูผลกระทบจากการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงขององค์กร	1) มีขั้นตอนการดำเนินการ (Procedure) ที่เกี่ยวข้อง 2) มีวิธีปฏิบัติงาน (Work Instruction) และแผนฉุกเฉินที่จำเป็นเพื่อลดหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น
11. องค์กรมีมาตรการป้องกัน ไม่ให้ปัญหา และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปรับปรุงดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างไร	11.1 มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบซ้ำ ๆ จากการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงขององค์กร	1) มีขั้นตอนการดำเนินการ Procedure การควบคุมการปฏิบัติ (Operation Control) 2) มีขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขและป้องกัน Procedure Corrective & Preventive Action 3) มีการสื่อสารให้ผู้บริหารทราบเพื่อหาแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบ (Accountability) มีดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม มีการนำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) เป็นเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อมหลักในการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน พร้อมทั้งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารดำเนินการบ่งชี้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Aspect) ประเมินค่านัยสำคัญของลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกระบวนผลิต ซึ่งผลจากการประเมินผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมจากกระบวนการผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษสำหรับพิมพ์เขียน คือ ปัญหาเรื่องกลิ่นเยื่อกระดาษที่มีผลกระทบต่อชุมชนในวงกว้าง ซึ่งจัดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักที่สำคัญขององค์กรที่ต้องดำเนินการจัดหามาตรการควบคุมอย่างเร่งด่วน จากนั้นได้จัดทำแผนงานแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง ดำเนินการตามแผนแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าวตามวิธีปฏิบัติงาน (Work Instruction) เกี่ยวกับวิธีการควบคุมก๊าซและฝุ่นละอองภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน ทั้งนี้ ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตและการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดนั้น เป็นการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาด เพื่อสังคม จึงไม่พบปัญหาแต่อย่างใด แต่ถ้าพบปัญหาที่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เราได้กำหนดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการทำงาน (Management of Change) ”

เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารระบบ ISO เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม และวิศวกรการผลิต คนที่ 1 และ 2 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า จากการบ่งชี้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษสำหรับพิมพ์เขียน พบว่า มลพิษทางกลิ่นที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตเป็นปัญหาหลักขององค์กร แต่เป็นสภาวะผิดปกติที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ วิศวกรและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง จะมีวิธีการควบคุมมลพิษทางกลิ่น คือ มีวิธีปฏิบัติงาน (WI) การควบคุมก๊าซ และฝุ่นละอองภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ และหากไม่สามารถควบคุมมลพิษทางกลิ่นได้ จะมีการดำเนินตามแผนงานแก้ไขปัญหาเรื่องกลิ่นเยื่อกระดาษ และฝุ่นจากการเผาไหม้ซึ่งจัดเป็นประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญขององค์กร โดยมีวิธีปฏิบัติงาน (WI) คือ การควบคุมการเดินเครื่องจักรให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพ ดูแลรักษาและปรับปรุงระบบบำบัดอากาศ และเครื่องกำจัดกลิ่น ” นอกจากนี้ ที่ผ่านมาองค์กรได้มีมาตรการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดให้ทันสมัยและเกิดประโยชน์สูงสุด คือ การตลาดเพื่อสังคม (โครงการต้นกระดาษบนคันนา) โดยเลือกใช้วัตถุดิบบนคันนาของเกษตรกรแทนการเลือกใช้ป่าธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ลดการตัดต้นไม้ทำลาย

ป่าซึ่งนำไปสู่แก้ไขปัญหาโลกร้อนได้ อีกทั้งต้นกระดาษบนคันนาจะช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ ช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวและเป็นแนวกันชนที่ดีสำหรับดูดซับมลพิษได้อีกด้วย

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ปลัดอำเภอ คนที่ 2 และ 3 กรรมการหมู่บ้าน คนที่ 1 และชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 2 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อชุมชนจากการดำเนินการของบริษัทฯ ในปัจจุบัน คือ ปัญหาเรื่องกลิ่นจากเยื่อกระดาษ โดยปัญหานี้จะเกิดขึ้นเป็นประจำ มีระยะเวลา ครึ่งชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง มีความถี่ประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์ อีกทั้งปัญหาน้ำเสียบริเวณคลองชลองแวงซึ่งเป็นปัญหาหลักที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของชุมชน ซึ่งไม่ทราบว่าสาเหตุหลักของปัญหานั้นเกิดจากอะไร ดังนั้นในอดีตที่ผ่านมาเคยมีการจัดประชุมไตรภาคี เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและติดตามคุณภาพน้ำในคลองชลองแวงโดยมีภาครัฐ ประชาชน และผู้ประกอบการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว ทั้งนี้ ภายหลังจากการประชุม ทางบริษัทได้ทำหนังสือชี้แจงปัญหาดังกล่าว พร้อมแนวทางแก้ไขโดยการปรับปรุงพื้นที่บริเวณโรงงาน โดยการจัดทำคันกั้นน้ำให้สูงขึ้น เพื่อรองรับปริมาณน้ำฝน” นอกจากนี้ ผู้แทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แสดงความคิดเห็นว่า “โครงการต้นกระดาษบนคันนาเป็นโครงการที่ดี ช่วยส่งเสริมชุมชนที่มีพื้นที่เพาะปลูกมีรายได้จากการปลูกต้นกระดาษและยังช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้อีกด้วย แต่ทว่าอยากให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพดินจากการปลูกต้นกระดาษ เพื่อรับมือผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น”

จากการสังเกตการณ์และตรวจสอบพบว่า เมื่อประเมินลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง พบว่าลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่พบที่ต้องดำเนินแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ปัญหามลพิษทางกลิ่น เนื่องจากปัญหานี้มีโอกาสเกิดขึ้นทุกวันแต่ไม่ตลอดเวลา และทางบริษัทสามารถควบคุมได้บ้างไม่ได้บ้าง มีผลกระทบวงกว้างต่อชุมชนในระดับท้องถิ่น สร้างความรำคาญให้ชุมชนตลอดจนเกิดข้อร้องเรียนตามมา นอกจากนี้กลยุทธ์การตลาดของบริษัทฯ คือ ต้นกระดาษบนคันนาซึ่งจัดเป็นการพัฒนานวัตกรรมใหม่ โดยวัตถุดิบที่ใช้ คือ ต้นยูคาลิปตัสสายพันธุ์ใหม่ที่เติบโตเร็ว และเมื่อเกษตรกรนำมาเพาะปลูก จะมีข้อดีที่เด่นชัด คือ ช่วยลดการตัดต้นไม้ทำลายป่า ดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ตลอดจนส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เสริม แต่อย่างไรก็ตามควรจะมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพดินจากการปลูกต้นกระดาษตามแนวคันนาระหว่างแปลง เพื่อรับมือผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้ทางบริษัทฯ ได้กำหนดไว้ในวิธีการปฏิบัติงานการป้องกัน และระงับอัคคีภัย เพื่อเป็นมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการฝึกซ้อมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

สรุปได้ว่า บริษัทที่ศึกษาได้กำหนดให้มีวิธีการในการประเมินผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดเป็นขั้นตอน

การปฏิบัติงาน (Procedure) การประเมินค่านัยสำคัญของลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการประเมินผลกระทบด้านลบจากกระบวนการผลิตเยื่อกระดาษและกระดาษสำหรับพิมพ์เขียน โดยปัญหาหลักจะเป็นปัญหามลพิษทางกลิ่น มลพิษทางอากาศ และมลพิษทางน้ำ ดังนั้นแผนงานเพื่อรองรับและป้องกันผลกระทบด้านลบที่มีผลกระทบต่อชุมชน คือ การกำหนดวิธีปฏิบัติงาน (WI) เกี่ยวกับวิธีการควบคุมก๊าซและฝุ่นละอองภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน และการปรับปรุงพื้นที่บริเวณโรงงาน ทำคันกั้นน้ำให้สูงขึ้น เพื่อรองรับปริมาณน้ำฝน และป้องกันไม่ให้น้ำเสียไหลลงสู่คลองชลองแวง นอกจากนี้มีการกำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติงาน (WI) การป้องกันและระงับอัคคีภัย และข้อปฏิบัติและขั้นตอนในการระงับเหตุ กรณีสารเคมี น้ำมัน กากของเสียจากกระบวนการผลิต น้ำทิ้งจากระบบ น้ำเสียจากขบวนการใด ๆ ในโรงงาน รั่วไหลปนเปื้อนสู่รางระบายน้ำฝน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อลดความเสี่ยงและบรรเทาความรุนแรงของภัยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีแผนผังปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน แสดงดังภาพที่ 4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความรับผิดชอบ (Accountability) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.10

แผนผังปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

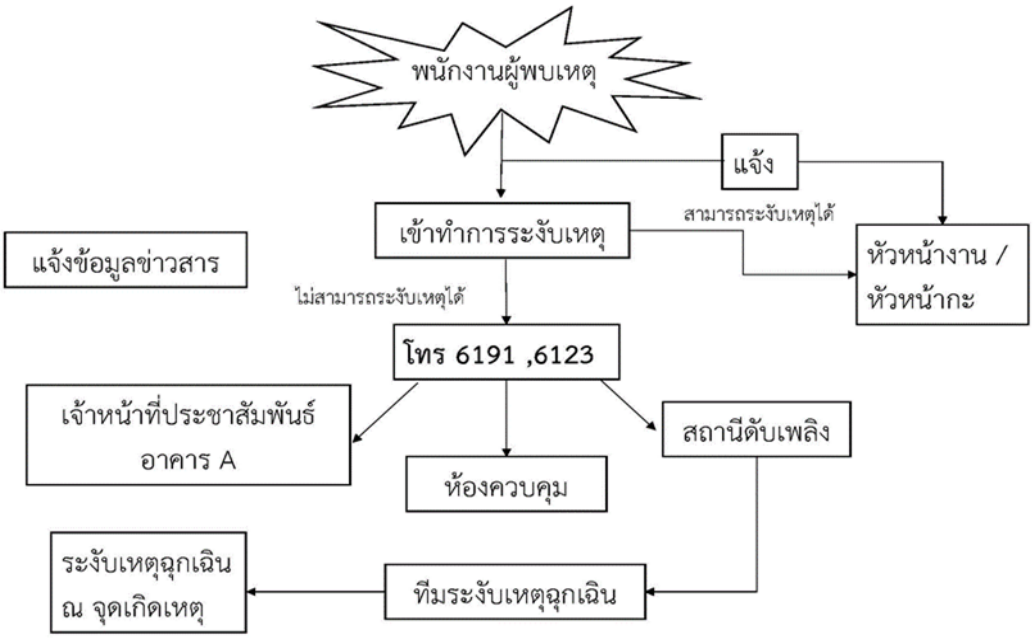

ภาพที่ 4.5 แผนผังปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน
แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความรับผิดชอบ (Accountability) และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
7. การดำเนินธุรกิจนี้ มีการประเมินผลกระทบ (ด้านลบ) ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมหรือไม่ อะไรบ้าง	7.1 มีการกำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) การประเมินค่านัยสำคัญของลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม จัดให้มีการประเมินผลกระทบกระทบด้านลบ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	1) ไม่พบช่องว่าง
8. ที่ผ่านมาองค์กรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต/การเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่/การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดหรือไม่ อย่างไรและผู้บริหารมีความรับผิดชอบในผลกระทบจากการตัดสินใจเพื่อการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ อย่างไร	8.1 มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาด คือ โครงการต้นกระดาษบนคันนาซึ่งเป็นการตลาดทางสังคม 8.2 ผู้บริหารกำหนดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการทำงาน (Management of Change) ถ้าพบผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ	1) ควรจะมีรายงานประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อม และการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงการต้นกระดาษบนคันนา เช่น การประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงจากการปลูกต้นกระดาษตามแนวคันนาระหว่างแปลงที่มีผลต่อคุณภาพดิน การประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงจากการขนส่งต้นกระดาษทางถนน
9. หากพบว่า การปรับเปลี่ยนตามข้อ 8 มีผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ องค์กรมีมาตรการป้องกันผลกระทบ หรือไม่/อย่างไร	9.1 ไม่มีผลกระทบ แต่ถ้ามีผลกระทบจะกำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) การประเมินค่านัยสำคัญของลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหาก	1) ควรจะกำหนดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์พร้อมมาตรการป้องกันผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความรับผิดชอบ (Accountability) และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	พบประเด็นที่มีนัยสำคัญต้องจัดทำแผนงานแก้ไขหรือมีขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมประเด็นที่มีนัยสำคัญ	
10. องค์กรมีมาตรการเยียวยาหรือมาตรการฟื้นฟู หากเกิดปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปรับปรุงดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร	10.1 กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติงาน (WI) การป้องกันและระงับอัคคีภัย 10.2 กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติงาน (WI) ข้อปฏิบัติและขั้นตอนในการระงับเหตุ กรณีสารเคมี น้ำมัน กากของเสียจากกระบวนการผลิต น้ำทิ้งจากระบบ น้ำเสียจากขบวนการใดๆ ในโรงงาน รั่วไหลปนเปื้อนสู่รางระบายน้ำฝน 10.3 กำหนดวิธีปฏิบัติงาน (WI) เกี่ยวกับวิธีการควบคุมก๊าซและฝุ่นละอองภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ	1) ไม่พบช่องว่าง
11. องค์กรมีมาตรการป้องกัน ไม่ให้ปัญหา และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปรับปรุงดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อย่างไร	11.1 กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติงาน (WI) ข้อปฏิบัติและขั้นตอนในการระงับเหตุ กรณีสารเคมี น้ำมัน กากของเสียจากกระบวนการผลิต น้ำเสีย ในโรงงาน รั่วไหลปนเปื้อนสู่รางระบายน้ำฝน	1) ไม่พบช่องว่าง

4.3.4 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส (Transparency)

ความโปร่งใส ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส โดยมีการชี้บ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละภาคส่วนอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ เหมาะสมกับช่วงเวลา ตลอดจนเปิดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล และสามารถตรวจสอบได้ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส (Transparency)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
12. องค์กรมีการเปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ กรณีที่มีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมให้กับภายนอกหรือไม่ อย่างไร	12.1 วิธีการเปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม	1) การประสานงาน ประชุมหารือกับชุมชน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม 2) การสื่อสารและการดำเนินกิจกรรมกับชุมชน 3) การเยี่ยมชมโรงงานจากองค์กรต่าง ๆ 4) รายงานการตรวจวัดสิ่งแวดล้อม
13. องค์กรมีกระบวนการพิจารณาหรือชี้บ่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น อย่างไร และชี้บ่งผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการขององค์กรหรือไม่/อย่างไร	13.1 การชี้บ่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการขององค์กร	1) รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับ CSR-DIW Reporting เกี่ยวกับชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ 2) แบบประเมินความพึงพอใจด้านธรรมาภิบาล และ ชุมชน ประจำเดือน
14. ปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักขององค์กรคืออะไร รวมถึงแผนการจัดการ/มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมดในองค์กร	14.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักและแผนการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น	1) เอกสารข้อร้องเรียน และการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ 2) แผนการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
15. องค์กรมีกระบวนการติดตามข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร และมีความถี่การทำให้ข้อมูลให้ทันสมัยเป็นอย่างไร	15.1 กระบวนการติดตามข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และการนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัย	1) แผนการตรวจสภาพแวดล้อมประจำปี 2) แผนการตรวจติดตาม 3) รายงาน SD Report ประจำปี 4) Monitoring Plan ISO 14001

ตารางที่ 4.11 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส (Transparency) (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
16. บุคคลใดบ้างที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากองค์กร	16.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัท	1. รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับ CSR-DIW Reporting เรื่อง การดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
17. องค์กรมีช่องทางให้ผู้ได้รับผลกระทบติดต่อสื่อสาร/เข้าถึงข้อมูล กับองค์กรอย่างไร	17.1 ช่องทางการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลของผู้ได้รับผลกระทบ	1) Procedure เรื่อง การสื่อสาร 2) รายงานผลการดำเนินงานฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยประจำปี 3) ภาพการลงชุมชน

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)ด้านความโปร่งใส (Transparency)

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “องค์กรมีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้จากรายงานประจำปีซึ่งเป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ผลการดำเนินการของบริษัทต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างโปร่งใส ทั้งนี้ บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม โปร่งใส โดยมีแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีฝ่ายตรวจสอบภายในสอบทานการปฏิบัติงานของหน่วยต่าง ๆ ภายในบริษัทฯ ทั้งนี้ได้นำระบบ E-Auction ซึ่งเป็นโปรแกรมประมูลแข่งขันออนไลน์มาใช้ เพื่อความโปร่งใสของผู้ขายและผู้รับจ้างภายนอก”

เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสาร ISO เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัย และความปลอดภัย คนที่ 3 และเจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและประชาสัมพันธ์ คนที่ 1 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า องค์กรให้ความสำคัญกับจริยธรรมธุรกิจ มีการรายงานผลการดำเนินงานผ่านรายงานประจำปี เพื่อแสดงความโปร่งใสในการทำงานในแต่ละด้าน มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์ เป็นผู้รับผิดชอบในการเผยแพร่ผลการดำเนินงานการอยู่ร่วมของอุตสาหกรรมกับชุมชนแบบมีความรับผิดชอบร่วมกัน

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คนที่ 1 และชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 2 และ 3 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ไม่ทราบผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่ผ่านมาแต่มีการเผยแพร่ข้อมูล ผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 บอร์ดประชาสัมพันธ์ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน

รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมกล่าวว่า “บริษัทได้ส่งรายงานการตรวจวัดด้านสิ่งแวดล้อมให้หน่วยงานราชการทุกครั้ง เปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกเข้ามาเยี่ยมชมกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ มีการรายงานผลด้านสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าพนักงาน โดยต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวันและจัดทำบันทึกรายละเอียด ตลอดจนรายงานสรุปผลการทำงานระบบบำบัดน้ำเสียเดือนละ 1 ครั้ง มีสถานีตรวจวัดอากาศเพื่อวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศบริเวณหมู่บ้านบุยายใบ ดังแสดงในตารางที่ 4.12 และมีการตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่องบริเวณปล่อง (CEMS) เพื่อรายงานผลต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม”

ตารางที่ 4.12 ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศบริเวณหมู่บ้านบุยายใบประจำเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม

เดือนที่พบ	ชนิดของมลพิษทางอากาศ	ค่ามาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยรายเดือน
กรกฎาคม	ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	300	2
	ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	170	5
	ฝุ่นละอองขนาด		
	1. ไม่เกิน 10 ไมครอน	120	26
	2. ไม่เกิน 2.5 ไมครอน	50	12
สิงหาคม	ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	300	2
	ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	170	5
	ฝุ่นละอองขนาด		
	1. ไม่เกิน 10 ไมครอน	120	36
	2. ไม่เกิน 2.5 ไมครอน	50	12

แหล่งที่มา: บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน), 2560.

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า องค์กรได้ปฏิบัติตามเป้าหมายมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส มีการจัดทำรายงานประจำปี เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของบริษัทฯ อย่างโปร่งใส แต่ไม่มีการจัดทำรายงานความยั่งยืน จึงไม่ทราบว่าผลการดำเนินงานของบริษัทว่าดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่มีความสมดุล

ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเพียงใด นอกจากนี้ ไม่พบข้อมูลการเผยแพร่ผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทต่อชุมชนแต่อย่างใด

สรุปได้ว่า บริษัทได้ปฏิบัติตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านความโปร่งใส (Transparency) โดยมีวิธีปฏิบัติงาน (WI) การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ผ่านโครงการเปิดบ้าน และรายงานประจำปี ตลอดจนรายงานผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าพนักงานเป็นประจำ มีระเบียบปฏิบัติงาน (Procedure) ติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ เพื่อกำหนดช่องทางการรับข้อร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางหนังสือข้อร้องเรียนจากหน่วยงานราชการ หนังสือร้องเรียนจากชุมชนถึงบริษัท เว็บไซต์ และอื่น ๆ อีกด้วย ทั้งนี้ องค์กรได้จัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) โดยมีสาระสำคัญ คือ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีฝ่ายตรวจสอบภายในสอบทานการปฏิบัติงานของหน่วยต่าง ๆ ภายในบริษัท แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสังเกตการณ์และการตรวจสอบตามบอร์ดประกาศต่าง ๆ ณ หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ ไม่พบข้อมูลการเผยแพร่ผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ ต่อชุมชนแต่อย่างใด สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความโปร่งใส (Transparency) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความโปร่งใส (Transparency) และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
12. องค์กรมีการเปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ กรณีที่มีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมให้กับภายนอกหรือไม่ อย่างไร	12.1 กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลผ่านทางรายงานประจำปี และมีการระบุปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และความเสี่ยงเฉพาะกระบวนการจัดซื้อและผลิตให้กับบุคคลภายนอกทราบ แต่อย่างไรก็ตาม ช่องทางการสื่อสารยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ชุมชนไม่ทราบผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมามีการจัดทำรายงานการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมส่งหน่วยงานภาครัฐ แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลให้ชุมชนรับทราบ	1) ควรจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งระบุปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเสี่ยง และวิธีแก้ไขปัญหาตั้งแต่กระบวนการจัดซื้อตลอดจนการกำจัดของเสียให้กับบุคคลภายนอกทราบ
13. องค์กรมีกระบวนการพิจารณาหรือชี้บ่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น อย่างไร และชี้บ่งผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการขององค์กรหรือไม่/อย่างไร	13.1 มีวิธีปฏิบัติงาน (WI) การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อม (โครงการเปิดบ้าน ให้บุคคลภายนอก เช่น ข้าราชการ NGO นักศึกษาและอื่น ๆ เยี่ยมชมบริษัทฯ) 13.2 ไม่มีการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting ให้บุคลากรภายนอกรับทราบ	1) ควรจะเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting ให้บุคลากรภายนอกรับทราบ

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความโปร่งใส (Transparency) และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	13.3 ไม่พบแบบประเมินความพึงพอใจด้านธรรมมาภิบาลและชุมชน ประจำเดือน	
14. ปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักขององค์กรคืออะไร รวมถึงแผนการจัดการ/มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมทั้งหมดในองค์กร	14.1 กำหนดเป็นปัญหามลพิษทางกลิ่น และ ภาวะฉุกเฉิน คือ ภาวะฉุกเฉินจากเหตุเพลิงไหม้ และสารเคมีหกรั่วไหล 14.2 พบข้อร้องเรียนปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ มลพิษทางกลิ่น จากหน่วยงานภาครัฐ และกำหนดให้มีวิธีปฏิบัติงาน (WI) เกี่ยวกับวิธีการควบคุมก๊าซและฝุ่นละอองภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ	1) ไม่พบช่องว่าง
15. องค์กรมีกระบวนการติดตามข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร และมีความถี่การทำให้ข้อมูลให้ทันสมัยเป็นอย่างไร	15.1 กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติงาน (WI) การป้องกันและระงับอัคคีภัย 15.2 กำหนดไว้ในวิธีปฏิบัติงาน (WI) ข้อปฏิบัติและขั้นตอนในการระงับเหตุ กรณีสารเคมี น้ำมัน กากของเสียจากกระบวนการผลิต น้ำทิ้งจากระบบ น้ำเสียจากขบวนการใด ๆ ในโรงงาน รั่วไหลปนเปื้อนสู่รางระบายน้ำฝน	1) ไม่พบช่องว่าง

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความโปร่งใส (Transparency) และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	15.3 มีแผนการเตรียมการภาวะฉุกเฉินและฝึกซ้อมแผนฯ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
16. บุคคลใดบ้างที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากองค์กร	16.1 มีการตรวจสภาพแวดล้อมในการทำงานประจำปี รายงานคุณภาพสิ่งแวดล้อมประจำวัน (Daily Report)	1) มีการตรวจสภาพแวดล้อมในการทำงานประจำปี แต่ควรจะเผยแพร่ให้บุคลากรภายนอกรับทราบและระบุไว้ในรายงานความยั่งยืนประจำปี (SD Report)
17. องค์กรมีช่องทางให้ผู้ได้รับผลกระทบติดต่อสื่อสาร/เข้าถึงข้อมูล กับองค์กรอย่างไร	17.1 กำหนดให้มีการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง CAR พร้อมทั้งสรุปผลการแก้ไขในที่ประชุมทุก ๆ เดือน 17.2 ผู้ถือหุ้น พนักงาน คู่ค้า ลูกค้า คู่แข่ง เจ้าหนี้ ชุมชน และภาครัฐ 17.3 กำหนดเป็นระเบียบปฏิบัติงาน (Procedure) ติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งกำหนดช่องทางการรับข้อร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านทางหนังสือข้อร้องเรียนจากหน่วยงานราชการ หนังสือร้องเรียนจากชุมชนถึงบริษัท และอื่น ๆ	1) ควรจะรายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting เรื่องการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้บุคลากรภายนอกรับทราบ 2) ควรจะมีการรายงานผลการแก้ไขข้อร้องเรียนให้บุคลากรภายนอกรับทราบ หรือมีหนังสือตรวจสอบ 3) ข้อร้องเรียนจากหน่วยงานท้องถิ่น หรือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

4.3.5 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior)

การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมขององค์กรที่มีคุณธรรมอันพึงประสงค์ โดยพฤติกรรมดังกล่าวจะปลูกฝังค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ ความเท่าเทียม และความยุติธรรม ตลอดจนความมุ่งมั่นในการดำเนินการต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อลดความกังวลต่อผลกระทบและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการขององค์กรต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
18. องค์กรมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรไว้อย่างไร	18.1 การกำหนดโครงสร้างการเพื่อบริหารส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1) ผังโครงสร้างองค์กร 2) ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการ
19. โครงสร้างบริหาร หรือหน่วยงานดังกล่าว มีหน้าที่ที่เกี่ยวกับมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรอย่างไร และผลการดำเนินการเป็นอย่างไร มีประสิทธิผลหรือไม่	19.1 หน้าที่ และผลการดำเนินการที่เกี่ยวกับมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร	1) ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานด้านความรับชอบต่อสังคม (CSR-DIW) 2) ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับ 3) รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับ
20. องค์กรมีการระบุ ปัญหา หรือผลประโยชน์ทับซ้อน ที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมไว้อย่างไร	20.1 ผลประโยชน์ทับซ้อนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1) ผลประเมิน Aspect จากทุกฝ่ายภายในองค์กร 2) หนังสือยืนยันจากหน่วยงานท้องถิ่น หรืออุตสาหกรรมจังหวัด ว่าไม่มีข้อร้องเรียนของบริษัท
21. องค์กรมีวิธีการแก้ไข และหรือป้องกันปัญหาหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ไว้ อย่างไร และมีการติดตามผลหรือไม่ ผลการติดตามเป็นอย่างไร	21.1 วิธีแนวทางป้องกัน หรือแก้ไขการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และการติดตามผล	1) รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting 2) ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 4.14 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical behavior) (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
22. องค์กรมีรายงานผลการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างค่านิยมที่ส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่อผู้บริหาร หรือไม่ อย่างไร และมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร	22.1 รายงานผลการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1) รายงานการประชุม (Management Review) 2) รายงานผลการดำเนินงานประจำปี (Annual Report)

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) มีดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “องค์กรให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมาเป็นธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย และมีช่องทางการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตผ่านทางกรรมการผู้จัดการใหญ่ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้บริษัทฯ ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรไว้ในคู่มือพนักงานอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัย และความปลอดภัยรับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมรับผิดชอบงานตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารระบบ ISO รับผิดชอบงานด้านเอกสารและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและประชาสัมพันธ์รับผิดชอบงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม”

เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารระบบ ISO เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย คนที่ 2 และ 3 และเจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและประชาสัมพันธ์ คนที่ 1 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า บริษัทให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม มีจริยธรรม จึงได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. บริษัทฯ ยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและสุจริต โดยเป็นไปตามข้อบังคับของ บริษัทฯ ข้อกฎหมาย ประกาศ และข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีนโยบายในการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นธรรม และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทฯ และด้วยความตั้งใจที่จะดำเนินธุรกิจให้มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีความเข้าใจและรับผิดชอบต่อสาธารณชน

2. พนักงานมุ่งมั่นในการเสริมสร้างและจรรโลงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของบริษัทฯ รวมทั้งเสริมสร้างชื่อเสียงและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัทฯ ต่อสาธารณชนให้คงอยู่ และถือปฏิบัติตามจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ ไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง และปฏิบัติหน้าที่ในงานที่รับผิดชอบด้วยความขยันหมั่นเพียรอุทิศตนให้กับงานอย่างเต็มความสามารถ และมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของงาน เพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ โดยรวม

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าฝ่ายสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ปลัด นายอำเภอ กรรมการหมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่ข้างเคียงให้ความเห็นคล้ายกันว่า ไม่ทราบแนว

ทางการดำเนินการของบริษัทฯ เนื่องจากช่องทางการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ แต่ที่ผ่านมาทางบริษัทไม่เคยมีปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินกับชุมชนแต่อย่างใด

จากการสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า บริษัทที่ศึกษาได้กำหนดโครงสร้างองค์กรไว้ในรายงานประจำปี และบอร์ดประชาสัมพันธ์ มีจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพนักงานทุกระดับได้ปฏิบัติตาม เพื่อรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัทฯ ต่อสาธารณชน นอกจากนี้บริษัทฯ มีแนวทางปฏิบัติในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ โดยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ารายการ คู่สัญญา เหตุผลและความจำเป็นไว้ในรายงานประจำปี และแบบรายงาน 56-1 ตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 งบแสดงฐานะการเงินตามแบบรายงาน 56-1

รายการ	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
31 ธันวาคม 2559		
จำนวนรวมสินทรัพย์		
(หมุนเวียนและไม่หมุนเวียน)	42,692,101,340	37,777,499,605
จำนวนรวมหนี้สิน		
จำนวนรวมหนี้สินและส่วน	25,340,382,534	24,981,096,369
ของผู้ถือหุ้น	42,692,101,340	37,777,499,605

แหล่งที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560.

สรุปได้ว่า บริษัทฯ ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรไว้ในรายงานประจำปี โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์และความสามารถ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร เช่น เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมรับผิดชอบงานตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสาร ISO รับผิดชอบงานด้านเอกสารและระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ มีการประกาศนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงาน รวมทั้งจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เพื่อกำหนดค่านิยมและแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน ตลอดจนแนวทางปฏิบัติในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ สำหรับป้องกัน

ผลประโยชน์ทับซ้อนอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า หน่วยงานภาครัฐและชุมชนไม่ทราบแนวทางการดำเนินการของบริษัทฯ ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) เนื่องจากช่องทางการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ และที่ผ่านมาไม่เคยมีปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินกับชุมชนแต่อย่างใด สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านความรับผิดชอบ (Accountability) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
18. องค์กรมีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรไว้อย่างไร	18.1 กำหนดโครงสร้างองค์กรไว้ในรายงานประจำปีแต่ผังโครงสร้างองค์กรไม่ชัดเจน - เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย - เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารระบบ ISO มีหน้าที่ทบทวนการดำเนินการของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ระบบการจัดการ ISO และแก้ไขข้อร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรม - เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและประชาสัมพันธ์รับผิดชอบงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	1) ควรจะจัดทำผังโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนมีการระบุหน่วยงานย่อยและตำแหน่งต่าง ๆ ให้ครบถ้วน 2) เผยแพร่คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงานให้บุคลากรภายนอกรับทราบ
19. โครงสร้างบริหาร หรือหน่วยงานดังกล่าว มีหน้าที่ที่เกี่ยวกับมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรอย่างไร และผลเป็นอย่างไร	19.1 มีตัวแทนฝ่ายบริหารรับผิดชอบด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและระบบการจัดการอื่น ๆ ของบริษัท เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานสากลที่บริษัทขอการรับรอง 19.2 เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์เป็นตำแหน่งที่ขับเคลื่อนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมมุ่งสู่ความ	1) ไม่พบช่องว่าง

ตารางที่ 4.16 ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	สำเร็จด้วยรางวัลด้านสิ่งแวดล้อม เช่น รางวัลอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 และ รางวัล Special FTCC CSR Award 2015 ด้านสิ่งแวดล้อม (ต้นกระดาษบนคันนา)	
20. องค์กรมีการระบุ ปัญหา หรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ไว้อย่างไร	20.1 ไม่พบปัญหา และมีจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ผ่านทางรายงานประจำปี และแบบไม่พบปัญหา มีจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ผ่านทางรายงานประจำปี	1) ควรจะมีหนังสือยืนยันจากหน่วยงานท้องถิ่นหรืออุตสาหกรรมจังหวัด ว่าไม่มีข้อร้องเรียนของบริษัท 2) ควรจะมีการเผยแพร่รายงานผลประเมิน Aspect จากทุกฝ่ายในองค์กรให้พนักงานทุกคนทราบ
21. องค์กรมีวิธีการแก้ไข และหรือ ป้องกันปัญหาหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ไว้ อย่างไร และมีการติดตามผลหรือไม่ ผลการติดตามเป็นอย่างไร	21.1 ถ้าพบข้อร้องเรียน จะมีการติดตามตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบ	1) ไม่พบช่องว่าง

ตารางที่ 4.16 ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
22. องค์กรมีรายงานผลการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างค่านิยมที่ส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่อผู้บริหาร หรือไม่ อย่างไร และมีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร	22.1 มีการรายงานในการประชุมทบทวนฝ่ายบริหาร แต่ไม่ทราบผลการดำเนินงานมีการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี (Annual Report) ผ่านทางเว็บไซต์	1) ควรมีการเผยแพร่วาระและผลการประชุมทบทวนฝ่ายบริหารให้บุคคลภายนอกรับทราบ

4.3.6 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests)

การเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมขององค์กรที่มีคุณธรรมอันพึงประสงค์ โดยพฤติกรรมดังกล่าวจะมีความเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของเจ้าของและบุคคลอื่นควบคู่กัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความคาดหวังของสังคมและชุมชนต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
23. องค์กรมีการกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย ด้านประเด็นสิ่งแวดล้อม ไว้อย่างไร	23.1 การกำหนดผู้มีส่วนได้เสียด้านประเด็นสิ่งแวดล้อม	1) รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับ CSR-DIW Reporting เรื่องการประเมินผลประโยชน์และกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
24. องค์กรมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่	24.1 การกำหนดตัวชี้วัดด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่วนได้ส่วนเสีย	1) สรุปผลข้อร้องเรียนของฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
25. องค์กรมีการกำหนดช่องทางในการสื่อสารระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียอย่างไร เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแนะนำข้อมูลมาใช้ประกอบการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น	25.1 การกำหนดช่องทางในการสื่อสารระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย	1) แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การสื่อสาร 2) รายงานผลการดำเนินงานฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยประจำปี 3) ภาพการลงชุมชน 4) ภาพเสียงตามสายของผู้บริหาร 5) Website องค์กร

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) มีดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “องค์กรมีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดมั่นในหลักจริยธรรม นิติธรรม การเคารพต่อแนวปฏิบัติสากล สิทธิมนุษยชนและผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้องค์กรได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนโดยสนับสนุนและดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของพนักงาน ผู้รับเหมาชุมชนโดยรอบ และแขกผู้มาเยือน รวมทั้งดูแลรักษาความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมโดยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ป้องกันไม่ให้เกิดภาวะ ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกับชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ทั้งนี้ได้จัดทำรายงานประจำปี โดยในเนื้อหาได้ชี้บ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องได้ครบทุกภาคส่วน และมีการระบุแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ชัดเจน ทั้งนี้ ทางบริษัทฯ ได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการไตรภาคีเพื่อติดตาม และแก้ไขปัญหาน้ำเสียที่ถูกปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมแนวคลองชลองแวงอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว จากนั้นได้จัดโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เพื่อชุมชนเป็นประจำทุกปี มีโครงการส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน โครงการกระดาษสร้างจินตนาการ และอื่น ๆ นอกจากนี้ได้กำหนดให้มีประชุมทบทวนฝ่ายบริหารเดือนละ 1 ครั้ง และได้กำหนดให้เป้าหมาย “จำนวนข้อร้องเรียน” เป็นตัวชี้วัดด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่วนได้ส่วนเสีย” แนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังภาพที่ 4.8 และตารางที่ 4.18

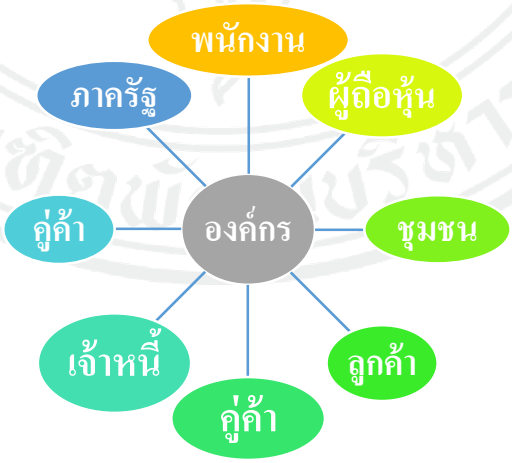

ภาพที่ 4.7 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร

ตารางที่ 4.18 แนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติ
1. ผู้ถือหุ้น	- บริษัทฯ มุ่งมั่นที่จะเป็นตัวแทนที่ดีของผู้ถือหุ้น ในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความพึงพอใจและประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น ด้วยผลตอบแทนที่ดีและต่อเนื่อง โดยตั้งมั่นอยู่บนหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการคำนึงถึงการเจริญเติบโตของมูลค่ากิจการในระยะยาว รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และเชื่อถือได้
2. พนักงาน	- บริษัทฯ ได้ปฏิบัติกับพนักงานอย่างเป็นธรรม และให้ผลตอบแทนการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบและผลการปฏิบัติงานเพื่อขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน รวมทั้งบริษัทฯ มีแผนพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ และความเชี่ยวชาญให้กับพนักงานในแต่ละสายงาน โดยให้โอกาสกับพนักงานอย่างทั่วถึง ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงาน และส่งเสริมให้พนักงานเข้าใจในจรรยาบรรณและบทบาทหน้าที่
3. คู่ค้า	- บริษัทฯ ปฏิบัติกับคู่ค้าโดยสุจริต และเป็นไปตามสัญญา ซึ่งมีเงื่อนไขเช่นเดียวกับการค้าปกติทั่วไป เพื่อให้เกิดความเชื่อถือซึ่งกันและกัน รวมถึงบริษัทฯ ประสงค์ที่จะพัฒนาและรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืนกับคู่ค้าให้คงไว้ตลอดไว้
4. ลูกค้า	- บริษัทฯ มุ่งมั่นในการผลิตและจัดหาสินค้าและบริการให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐานรวมทั้งพัฒนาและรักษาคุณภาพของสินค้าและบริการไว้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการสื่อสารหรือศูนย์ Hot Line เพื่อให้ลูกค้าแจ้งข้อร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพผลิตภัณฑ์ และจัดให้มีบริการหลังการขาย เพื่อเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้าโดยเร็ว และสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้ลูกค้า
5. คู่แข่ง	- บริษัทฯ ประพฤติปฏิบัติต่อคู่แข่งทางการค้าตามกรอบกติกาที่เป็นธรรม และรักษาบรรทัดฐานที่พึงปฏิบัติในการแข่งขัน
6. เจ้าหนี้	- บริษัทฯ ประพฤติปฏิบัติตามสัญญา ข้อตกลง และเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหนี้อย่างเคร่งครัด รายงานข้อมูลและฐานะทางการเงินของบริษัทฯ ให้แก่เจ้าหนี้ด้วยความซื่อสัตย์ ถูกต้องและสม่ำเสมอ หากบริษัทฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาได้ จะแจ้งให้เจ้าหนี้ทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขและป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้ภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่

ตารางที่ 4.18 แนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ต่อ)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติ
7. ชุมชนและสิ่งแวดล้อม	- บริษัทฯ คำนึงถึงความปลอดภัยของชุมชน คุณภาพชีวิตของประชาชน และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งบริษัทฯ ส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน บริษัทฯ ได้มีการทบทวนและประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และชุมชนจะไม่ได้รับผลกระทบดังกล่าว อย่างไรก็ดี หากมีการแจ้งเหตุร้องทุกข์เกี่ยวกับผลกระทบของโรงงานต่อชุมชน บริษัทฯ จะได้เร่งดำเนินการตรวจสอบหาสาเหตุและปรับปรุงแก้ไขและแจ้งผลการดำเนินการให้ทราบโดยเร็ว นอกจากนี้ บริษัทฯ ให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษาแก่เยาวชน การรักษาสิ่งแวดล้อม และการสาธารณประโยชน์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนและสังคม และเป็นการรักษาสัมพันธภาพอันดีที่มีอยู่กับชุมชน ซึ่งบริษัทฯ มีโครงการด้าน CSR ที่จัดเพื่อชุมชนต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี เช่น โครงการกระดาษสร้างจินตนาการ โครงการเลี้ยงน้องวันเกิด โครงการส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน โครงการแพทย์สัญจร กิจกรรมบริจาคโลหิตร่วมกับกาชาดจังหวัด เป็นต้นรวมถึงได้เปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการดำเนินธุรกิจ ภายใต้โครงการ “เปิดบ้าน” ซึ่งจัดขึ้นต่อเนื่องทุกปีในปัจจุบัน บริษัทฯ ได้การรับรองระบบมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาตั้งแต่ปี 2539 ซึ่งเป็นปีแรกที่บริษัทฯ เริ่มดำเนินการผลิต และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้ปรับปรุงกระบวนการผลิตทั้งในด้านเทคโนโลยี เครื่องจักรและระบบการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตให้สูงขึ้น และได้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านต่าง ๆ รวมทั้งมาตรฐานของห้องปฏิบัติการจนสามารถตอบได้ว่ากระดาษที่ดีควรมีคุณภาพอย่างไร ซึ่งบริษัทฯ ได้รับมาตรฐานในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ISO 9001 TIS/OHSAS 18001

ตารางที่ 4.18 แนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ต่อ)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แนวทางปฏิบัติ
8. ภาครัฐ	- บริษัทฯ ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการดำเนินธุรกิจภายใต้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และนโยบายของหน่วยงานกำกับ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณธอย่างสม่ำเสมอ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐอย่างเต็มที่ รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและสัมพันธภาพที่ดีกับหน่วยงานภาครัฐ อีกทั้ง ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีส่วนร่วม และ ได้รับการรับรองจากกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 เมื่อปี 2556-2559

เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย คนที่ 1 และเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมให้ความเห็นคล้ายกันว่า องค์กรให้ความเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความมุ่งมั่นในการสานสัมพันธ์เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ชุมชน ภาครัฐ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า เจ้าหนี้ โดยการเข้าร่วมประชุมไตรภาคีเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินการของบริษัทต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันติดตามตรวจสอบ และพิจารณาแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในคลองชลองแวง มีโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสนับสนุนการจ้างงานคนในพื้นที่ ทั้งนี้องค์กรได้กำหนดให้ข้อร้องเรียนเป็นตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ มีระเบียบปฏิบัติงาน (Procedure) ติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งกำหนดช่องทางการรับข้อร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางหนังสือข้อร้องเรียนจากหน่วยงานราชการ หนังสือร้องเรียนจากชุมชนถึงบริษัท เว็บไซต์ และอื่น ๆ ตลอดจนติดตามแก้ไขข้อร้องเรียนจากชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

ชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 2 และ3 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ชุมชนได้รับการสนับสนุนกิจกรรมทุก ๆ ปี โดยส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมเพื่อสังคม เน้นกิจกรรมพัฒนาวัด โรงเรียน และหมู่บ้านเป็นหลัก เพื่อเคารพ สร้างความไว้วางใจและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงงาน และชุมชนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ และเมื่อสัมภาษณ์พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำชุมชน ท่านกล่าวว่า “บริษัทให้ความเคารพและเอาใจใส่ชุมชนเป็นอย่างดี แต่ทว่าอยากให้ดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมมลพิษทางกลิ่นและปัญหาน้ำเสียที่เกิดขึ้นมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาผลกระทบดังกล่าวด้วย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทำให้ชุมชนกล้าแสดงความคิดเห็น”

รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า “บริษัทฯ ได้ดำเนินธุรกิจภายใต้ข้อกฎหมายต่าง ๆ และมีการปฏิบัติตามนโยบาย ให้การสนับสนุนหน่วยงานรัฐ มีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่วนข้อร้องเรียนนั้น จะมีถวามถี่เกิดขึ้นในระดับปานกลางถึงน้อย ทั้งนี้บริษัทได้แสดงความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนต่าง ๆ เป็นอย่างดี แต่ทว่าปัญหามลพิษทางกลิ่นและปัญหาน้ำเสียไหลลงคลองเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้นทางบริษัทควรจะมีมาตรการป้องกันเพื่อป้องกันไม่ให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอีก”

จากการสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า บริษัทที่ศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งประกอบได้ด้วยผู้ถือหุ้น พนักงาน คู่ค้า ลูกค้า คู่แข่ง เจ้าหนี้ ชุมชน และภาครัฐในรายงานประจำปี แต่ไม่มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ฝ่ายบริหารได้กำหนดให้ข้อร้องเรียนเป็นตัวชี้วัดด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลัก และจัดให้มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อติดตามแก้ไขข้อร้องเรียนดังกล่าว แต่ทว่าไม่พบวาระและผลการประชุมให้บุคคลภายนอกรับทราบ จึงไม่ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน

สรุปได้ว่า บริษัทที่ศึกษามีแนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม โดยยึดแนวทางปฏิบัติต่อชุมชนและภาครัฐเป็นสิ่งสำคัญ มีการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์กร ในส่วนภาครัฐนั้นจะยินยอมปฏิบัติตามข้อบังคับเจ้าพนักงาน เข้าร่วมประชุมเพื่อติดตามแก้ไขปัญหาและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ทั้งนี้ ชุมชนและภาครัฐได้รับการสนับสนุนจากบริษัทฯ ในการจัดกิจกรรมทุก ๆ ปี และเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น บริษัทฯ จะมีช่องทางร้องเรียนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อความเคารพ และการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน สรุปผลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ช่องว่างตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) และแนวทางแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
23. องค์กรมีการกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย ด้านประเด็นสิ่งแวดล้อม ไว้อย่างไร	23.1 มีการกำหนดและระบุแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ไว้ในรายงานประจำปี แต่ไม่มีการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานขององค์กร	1) ควรมีเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรให้ชัดเจน โดยกำหนดให้มีนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ พร้อมลายเซ็นของผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กร 2) ควรจะมีการประเมินผลประโยชน์และผลกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
24. องค์กรมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับผู้ส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่อย่างไร	24.1 ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท คือ จำนวนข้อร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับมีการสรุปผลข้อร้องเรียนไว้ในรายงานการประชุมทบทวนฝ่ายบริหารแต่ไม่มีการเผยแพร่วาระและผลการประชุมให้บุคคลภายนอกรับทราบ	1) ควรจะมีการเผยแพร่วาระและผลการประชุมเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนทราบ
25. องค์กรมีการกำหนดช่องทางในการสื่อสารระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียอย่างไร เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแนะนำข้อมูลมาใช้ประกอบการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น	25.1 ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท คือ จำนวนข้อร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ และมีการรายงานในการประชุมทบทบทวนฝ่ายบริหารแต่ไม่มีการเผยแพร่ผลการประชุมให้บุคคลภายนอกรับทราบ ทั้งนี้ได้กำหนดเป็นวิธีปฏิบัติงาน (WI) การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อม และระเบียบปฏิบัติ	1) ควรจะรายงานผลการดำเนินการด้านการแก้ไขข้อร้องเรียน พร้อมทั้งชี้แจงมาตรการติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณะชนรับทราบ

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) และแนวทางแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	งาน (Procedure) ติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งกำหนดช่องทางการรับข้อร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางหนังสือข้อร้องเรียนจากหน่วยงานราชการ หนังสือร้องเรียนจากชุมชนถึงบริษัท เว็บไซต์ และอื่น ๆ	

4.3.7 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

การเคารพต่อหลักนิติธรรม ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมขององค์กรที่มีคุณธรรมอันพึงประสงค์ โดยพฤติกรรมดังกล่าวจะมีความเคารพต่อกฎหมายหรือกฎระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
26. องค์กรมีการชี้บ่ง ระบุกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไว้หรือไม่ และมีอะไรบ้าง	26.1 การชี้บ่ง ระบุกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม	1) ทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม/ทะเบียนติดตามการดำเนินงานตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “องค์กรมีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดมั่นการเคารพต่อหลักนิติธรรมและได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดให้สอดคล้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้อย่างเหมาะสมทั้งนี้ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ควบคุมระบบเอกสาร ISO ติดตามและปรับปรุงข้อมูลกฎหมายที่ต้องรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ

เจ้าหน้าที่ควบคุมระบบเอกสาร ISO และเจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย คนที่ 1ให้ความเห็นคล้ายกันว่า องค์กรจะมีการอัพเดทกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม พรบ.โรงงาน พรบ.สิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ ที่ครอบคลุมตามหลักมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม เดือนละ 1 ครั้ง และวิเคราะห์ความสอดคล้องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมของโรงงานเป็นประจำทุกเดือนตลอดจนยกเลิกกฎหมายที่ไม่เกี่ยวข้อง จากนั้นจะมีการสื่อสารกฎหมายผ่านทางอีเมล์พนักงาน การประชุมด้านกฎหมายประจำเดือน ระบบอินทราเน็ต

รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และพนักงานราชการ คนที่ 1 และ 2 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า บริษัทที่ศึกษาให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม เน้นการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และได้จัดส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานภาครัฐตรงต่อเวลา โดยค่ามาตรฐานส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

จากการสังเกตการณ์และการตรวจสอบ พบว่า บริษัทที่ศึกษาได้ปฏิบัติตามหลักนิติธรรม มีความเคารพและเน้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่าง ๆ มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction) กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายทุก ๆ 1 เดือน เน้นการจัดส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานภาครัฐตรงต่อเวลา ทั้งนี้เมื่อตรวจสอบคุณภาพอากาศในพื้นที่บริเวณ ตำบลท่าตูม อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี ปี 2560 พบว่า มีค่ามาตรฐานฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานเป็นบางครั้ง ดังภาพที่ 4.8

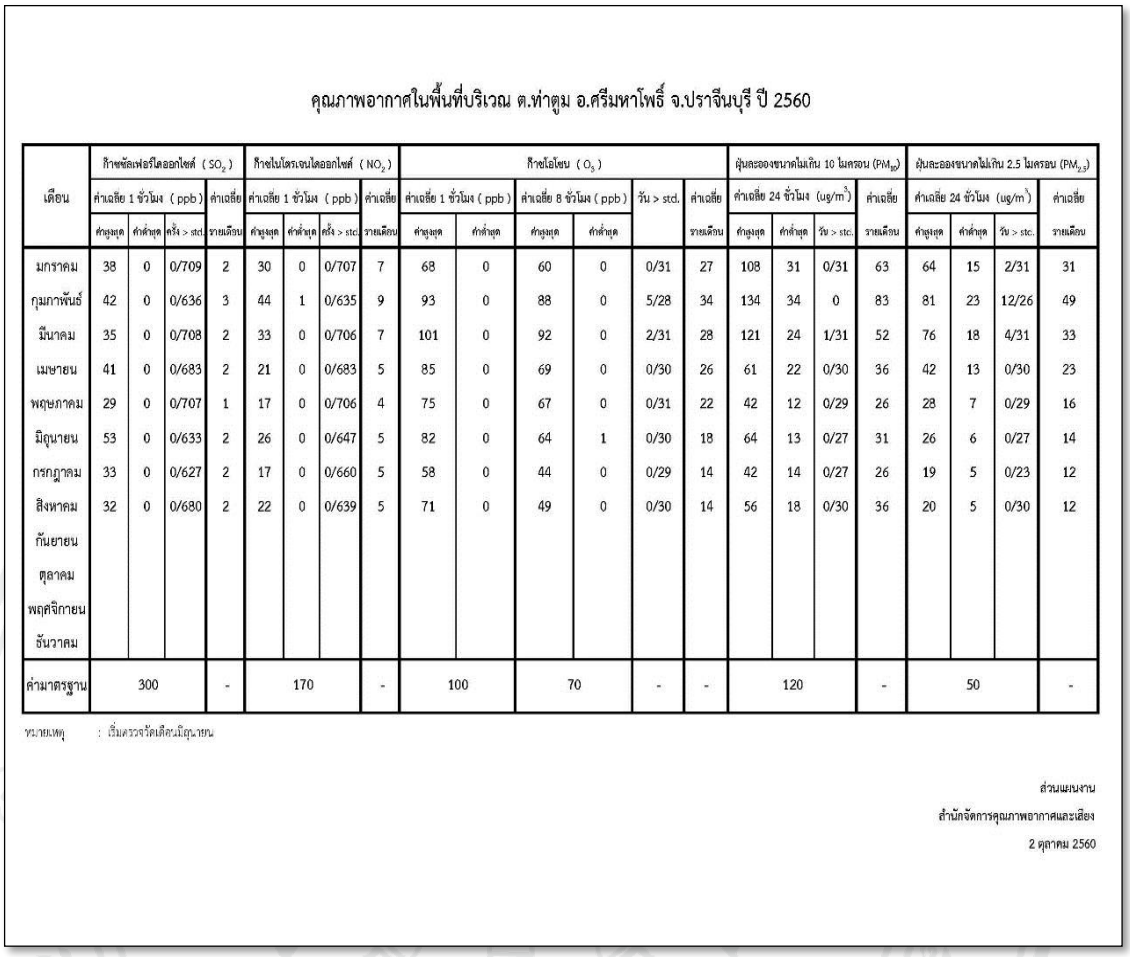

คุณภาพอากาศในพื้นที่บริเวณ ต.ท่าตูม อ.ศรีมหาโพธิ์ จ.ปราจีนบุรี ปี 2560

เดือน	ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2)				ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2)				ก๊าซโอโซน (O_3)						ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM_{10})				ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ($PM_{2.5}$)			
	ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppb)			ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppb)			ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง (ppb)		ค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง (ppb)		วัน > std.	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($\mu g/m^3$)			ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($\mu g/m^3$)			ค่าเฉลี่ย
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ครั้ง > std.	รายเดือน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ครั้ง > std.	รายเดือน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด		รายเดือน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	วัน > stc.	รายเดือน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	วัน > stc.	รายเดือน
มกราคม	38	0	0/709	2	30	0	0/707	7	68	0	60	0	0/31	27	108	31	0/31	63	64	15	2/31	31
กุมภาพันธ์	42	0	0/636	3	44	1	0/635	9	93	0	88	0	5/28	34	134	34	0	83	81	23	12/26	49
มีนาคม	35	0	0/708	2	33	0	0/706	7	101	0	92	0	2/31	28	121	24	1/31	52	76	18	4/31	33
เมษายน	41	0	0/683	2	21	0	0/683	5	85	0	69	0	0/30	26	61	22	0/30	36	42	13	0/30	23
พฤษภาคม	29	0	0/707	1	17	0	0/706	4	75	0	67	0	0/31	22	42	12	0/29	26	28	7	0/29	16
มิถุนายน	53	0	0/633	2	26	0	0/647	5	82	0	64	1	0/30	18	64	13	0/27	31	26	6	0/27	14
กรกฎาคม	33	0	0/627	2	17	0	0/660	5	58	0	44	0	0/29	14	42	14	0/27	26	19	5	0/23	12
สิงหาคม	32	0	0/680	2	22	0	0/639	5	71	0	49	0	0/30	14	56	18	0/30	36	20	5	0/30	12
กันยายน																						
ตุลาคม																						
พฤศจิกายน																						
ธันวาคม																						
ค่ามาตรฐาน	300			-	170			-	100		70		-	-	120			-	50			-

หมายเหตุ : เริ่มตรวจวัดเดือนมิถุนายน

ส่วนแผนงาน
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
2 ตุลาคม 2560

ภาพที่ 4.8 คุณภาพอากาศในพื้นที่ฯ
แหล่งที่มา: สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง, 2560.

สรุปได้ว่า บริษัทที่ศึกษายึดมั่นในการเคารพต่อหลักนิติธรรมและได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดให้สอดคล้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยเจ้าหน้าที่ควบคุมระบบเอกสาร ISO และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย จะทบทวน อัพเดทกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม เดือนละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ บริษัทที่ศึกษาได้จัดส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานภาครัฐตรงต่อเวลา โดยค่ามาตรฐานส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งแสดงว่า บริษัทได้ปฏิบัติตามหลักนิติธรรม สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law) และแนวทางแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
26. องค์กรมีการชี้บ่ง ระบุกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไว้หรือไม่ และมีอะไรบ้าง	26.1 มีวิธีการปฏิบัติงาน (WI) กฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การทบทวน ยกเลิก และอัพเดทกฎหมายเดือนละ 1 ครั้ง	1) ควรจะจัดทำทะเบียนติดตามการดำเนินงานตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

4.3.8 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การเคารพต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลในด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการยอมรับทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ ตามองค์ประกอบภาคบังคับของกรอบการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เป็นสากลได้ครบถ้วน ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
27. องค์กรมีกระบวนการในการพิจารณานำแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อม ที่นอกเหนือจากกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ มาใช้ในองค์กรอย่างไร อะไรบ้าง	27.1 การนำแนวทางสากลอื่น ๆ ในด้านสิ่งแวดล้อมมาปฏิบัติใช้	1) Certificate ISO 14001
28. แนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรเลือกนำมาปฏิบัติมีอะไรบ้าง	28.1 แนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรเลือกนำมาปฏิบัติ	1) Certificate ISO 14001 2) รางวัลฉลากลดคาร์บอน
29. องค์กรมีการผลักดันแนวทางสากลให้เกิดการปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อมและมีการติดตามผลการดำเนินการและทบทวนการปฏิบัติอย่างไร	29.1 แนวทางปฏิบัติ การติดตาม และการทบทวนเพื่อผลักดันแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อม	1) Certificate ISO 14001 2) บันทึกการประชุม (Management Review)
30. องค์กรมีการติดตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ รวมถึงแนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างไร และได้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร และมีการติดตามและทบทวนการปฏิบัติอย่างไร	30.1 การติดตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ขององค์กร และการดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ตลอดจนการทบทวนฝ่ายบริหาร	1) บันทึกการประชุมคณะกรรมการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม 2) ทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม 3) Procedure กฎหมายและการประเมินความสอดคล้อง 4) รายงาน SD report ประจำปี

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “องค์กรได้นำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001 : 2004) ซึ่งเป็นแนวทางสากลมาปฏิบัติใช้ พัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า และกำหนดนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมขึ้น เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน เน้นปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ อย่างเคร่งครัด และมีการตรวจประเมินทบทวนฝ่ายบริหารประจำเดือน

เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมกล่าวว่า “องค์กรได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 ระยะเวลารับรอง 28 พฤษภาคม 2558 ถึง 13 กุมภาพันธ์ 2561 ทั้งนี้ได้จัดทำโครงการอนุรักษ์พลังงาน มีการประกาศใช้นโยบายพลังงานที่คำนึงถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พลังงาน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานด้านการจัดการพลังงาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายตามความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง ทั้งนี้ องค์กรได้นำระบบการจัดการด้านพลังงาน และจัดทำโครงการประหยัดพลังงาน มาดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอีกด้วย เช่น โครงการปรับเปลี่ยนหลอดไฟแสงสว่างเป็นหลอด LED”

รักษาการหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และ พนักงานราชการ คนที่ 3 และ 4 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า จากการเยี่ยมชมบริษัทฯ จึงทราบว่าทางบริษัทได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ซึ่งเทียบเท่ากับอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 แต่อยากให้เพิ่มช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกรับทราบ

ชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 3 และ 5 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการจัดการสิ่งแวดล้อม จึงไม่ทราบว่าบริษัทฯ ได้รับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001:2004) สำหรับโครงการอนุรักษ์พลังงานนั้น ก็ยังไม่ทราบอีกเช่นกัน

จากการสังเกตการณ์และตรวจสอบ พบว่า บริษัทที่ศึกษาได้ปฏิบัติตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล จึงผ่านการรับรองมาตรฐานสากล ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001:2004) โดยมีสถาบัน AJA Registra Co.,Ltd.เป็นผู้รับรอง และมีแนวทางปฏิบัติ โครงอนุรักษ์พลังงาน มาดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากนี้ องค์กรได้จัดทำคู่มือระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อผลักดันให้พนักงานในองค์กรยึดถือ ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

สรุปได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงได้ปฏิบัติตามแนวทางสากล และได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 มีการจัดทำโครงการอนุรักษ์พลังงาน มาดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ซึ่งเป็นโครงการปรับเปลี่ยนหลอดไฟแสงสว่างเป็นหลอด LED นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐรับทราบว่า บริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามแนวทางสากล เนื่องจาก ทางบริษัทได้เชิญชวนบุคลากรภายนอกเข้าเยี่ยมชมสถานประประกอบการทุกปี แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนไม่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม จึงไม่ทราบว่าบริษัทฯ ได้รับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2004 สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior) และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
27. องค์กรมีกระบวนการในการพิจารณานำแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อม ที่นอกเหนือจากกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ มาใช้ในองค์กรอย่างไร อะไรบ้าง	27.1 บริษัทฯ ได้นำระบบการจัดการด้านพลังงานและจัดทำโครงการประหยัดพลังงาน มาดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการปรับเปลี่ยนหลอดไฟแสงสว่างเป็นหลอด LED	1) ไม่พบช่องว่าง เนื่องจากบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามเป้าหมาย
28. แนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรเลือกนำมาปฏิบัติมีอะไรบ้าง	28.1 บริษัทฯ ผ่านการรับรองมาตรฐานสากลระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001:2004) บริษัทฯ ได้รับประกาศนียบัตรการรับรองขึ้นทะเบียนฉลากลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร (กระดาษที่ได้จากเพาะปลูกบนคันนา สามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 6.7 ล้านตันต่อปี)	1) ควรปรับเปลี่ยนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีความทันสมัย (ISO 14001 : 2015)
29. องค์กรมีการผลักดันแนวทางสากลให้เกิดการปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อม และมีการติดตามการดำเนินการพร้อมทั้งทบทวนการปฏิบัติอย่างไร	29.1 บริษัทฯ ผ่านการรับรองมาตรฐานสากลระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001 :2004) 29.2 มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การตรวจประเมินภายใน 29.3 กำหนดเป็นคู่มือการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Manual)	1) ไม่พบช่องว่าง

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior) และแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
	29.4 กำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน การตรวจประเมินภายใน 29.5 มีการรายงานผลการตรวจประเมินและทบทวนการดำเนินการ ในการประชุมทบทวนฝ่ายบริหาร	
30. องค์กรมีการติดตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ รวมถึงแนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างไร องค์กรได้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร และมีการติดตามพร้อมทั้งทบทวนอย่างไร	30.1 มีการกำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย - กำหนดให้มีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง - ติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายเดือนละ 1 ครั้ง - เมื่อกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มต้องทำการทวนทวนกฎหมายฉบับนั้นใหม่	1) ควรจะจัดทำทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม 2) ควรจะจัดทำรายงานความยั่งยืนประจำปี (SD Report)

4.3.9 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีการยอมรับความสำคัญและความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อม ดังแสดงในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
31. องค์กรมีความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี และให้การยอมรับถึงความสำคัญและความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	31.1 ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี	1) คู่มือจริยธรรม สำหรับพนักงาน 2) ประกาศจรรยาบรรณธุรกิจ
32. องค์กรมีกลไกในการแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องความเป็นธรรมอย่างไร	32.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องความเป็นธรรม	1) รายงานการประชุมทบทวน (Management Review) 2) Procedure เรื่อง การสื่อสาร 3) ภาพเสียงตามสายของผู้บริหาร 4) Website องค์กร
33. องค์กรมีแนวทางในการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานอย่างไร	33.1 การกำหนดแนวทางในการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน	1) ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน 2) ภาพสื่อสารด้านสวัสดิการ

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) มีดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “องค์กรมีการดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนตามหลักจรรยาบรรณ โดยทางด้านสิทธิมนุษยชนนั้น ผู้บริหารระดับสูงจะเน้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและหลักสากลในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ทั้งนี้ ในส่วนของบุคลากรภายในนั้น บริษัทได้ปฏิบัติต่อพนักงานทุกระดับด้วยความเป็นธรรม ยึดหลักความเสมอภาค มีสวัสดิการที่มุ่งพัฒนาพนักงานในองค์กร และมีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม เช่น กิจกรรมการพัฒนาในการทำงาน กิจกรรมอบรมภายในบริษัท และกิจกรรมอบรมนอกบริษัท ส่งผลให้พนักงานทุกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ และอื่น ๆ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างค่านิยมและยกระดับเป็นวัฒนธรรมสีเขียวภายในองค์กร นอกจากนี้ บริษัทได้มีกิจกรรม “เปิดบ้านต้อนรับคณะอาจารย์และนักเรียนจากโรงเรียนวัดบุยายใบและโรงเรียนย่านนางวิ่ง จังหวัดปราจีนบุรี” เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการผลิตเยื่อและกระดาษได้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม”

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม กรรมการหมู่บ้าน คนที่ 2 และชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 2 และ 4 ให้ความเห็นคล้ายกันว่าไม่ทราบนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท แต่ที่ผ่านมาบริษัทได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น โครงการเปิดบ้าน โครงการด้าน CSR โครงการต้นกระดาษบนคันนา และอื่น ๆ โดยโครงการดังกล่าวจะช่วยป้องกัน และแก้ไขผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่มีต้นกำเนิดมากจากกิจกรรมของภาคธุรกิจ อีกทั้งยังช่วยยกระดับชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนบางคนกล่าวว่า บริษัทฯ ควรจะหาทางป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำจากการดำเนินการของบริษัทก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง เนื่องจากปัญหาดังกล่าวมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ต่อชุมชน

จากการสังเกตการณ์และตรวจสอบ พบว่า บริษัทที่ศึกษาไม่มีนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนจึงไม่ทราบแนวทาง และทิศทางในการดำเนินการของผู้บริหารสำหรับการตัดสินใจ หรือแสดงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน นอกจากนี้องค์กรมีจรรณยาบรรณธุรกิจ และนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และเสริมสร้างการดำเนินงานอย่างโปร่งใส มีการจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนและประโยชน์ต่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า บริษัทที่ศึกษามีจรรยาบรรณธุรกิจในการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ด้วยความเคารพต่อสิทธิมนุษย์ชน โดยได้ปฏิบัติตามกฎหมายและหลักสากลในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ปลูกฝังให้บุคลากรภายในปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชนเป็นหลัก นอกจากนี้ องค์กรได้จัดกิจกรรมเพื่อสังคม ช่วยบรรเทา แก้ไข และป้องกันผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของสถานประกอบการ เช่นปัญหากลิ่น ปัญหาน้ำเสีย และปัญหามลพิษอากาศเป็นปัญหาสำคัญที่คุกคามต่อสิทธิมนุษยชนของชุมชนรอบข้าง เนื่องจากมีผลต่อคุณภาพชีวิตของชุมชน สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
31. องค์กรมีความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี และให้การยอมรับถึงความสำคัญและความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร	31.1 กำหนดเป็นจรรยาบรรณธุรกิจ กำหนดเป็นนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม 31.2 กำหนดให้มีคู่มือจริยธรรมสำหรับพนักงานแต่ไม่พบเอกสารดังกล่าว	1) ควรจะกำหนดให้มีนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการของผู้บริหารสำหรับการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน 2) ควรจะมีการเผยแพร่นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมให้สาธารณะชนรับทราบ
32. องค์กรมีกลไกในการแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องความเป็นธรรมอย่างไร	32.1 กำหนดเป็นระเบียบปฏิบัติงาน (Procedure) ติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งกำหนดช่องทางการรับข้อร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางหนังสือข้อร้องเรียนจากหน่วยงานราชการ หนังสือร้องเรียนจากชุมชนถึงบริษัท เว็บไซต์ และอื่น ๆ	1) ควรจะมีภาพเสียงตามสายของผู้บริหารระดับสูง
33. องค์กรมีแนวทางในการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานอย่างไร	33.1 กำหนดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน และสวัสดิการที่ได้รับ	

4.3.10 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

ผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ในบริบทของอุตสาหกรรมสีเขียวของกระทรวงอุตสาหกรรม หมายถึง การจัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะ ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 เกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

เกณฑ์การประเมิน	รายละเอียดของเกณฑ์	ข้อสังเกต/เอกสาร
34. ผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมสามารถลดกระทบด้านสิ่งแวดล้อมด้านใดบ้าง มีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร	34.1 ผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1) ประกาศนโยบายอนุรักษ์พลังงาน 2) รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี
35. องค์กรมีรายงานผลการดำเนินการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร อะไรบ้างในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และมีวิธีการเปิดเผยต่อสาธารณะอย่างไร	35.1 รายงานผลการดำเนินการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และวิธีเปิดเผยต่อสาธารณะชน	1) รายงานข้อมูล SD Report ประจำปี 2) รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับ 3) การสื่อการประชาสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) ผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงกล่าวว่า “บริษัทฯ ได้กำหนดให้บุคลากรในองค์กรจัดทำรายงานประจำปีขึ้น เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างเป็นระบบตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย แผนงาน การนำแผนงานมาปฏิบัติใช้ มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตลอดจนการประเมินผลแผนงานประจำปี โดยผลดังกล่าวจะนำมาใช้ในการพิจารณาแนวทาง หรือทิศทางและมีการปรับปรุงทบทวนแผนงานให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องบนสมดุลความยั่งยืน นอกจากนี้บริษัทฯ ได้มอบหมายให้วิศวกรซ่อมบำรุงจัดทำโครงการอนุรักษ์พลังงานโดยการเปลี่ยนหลอดไฟจาก T5 T8 เป็นหลอด LED และปรับเปลี่ยนระบบทำความเย็นที่เก่าและไม่มีประสิทธิภาพเป็นอุปกรณ์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพดีกว่า”

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คนที่ 2 และชุมชนหมู่บ้านบุยายใบ คนที่ 3 และ 4 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ไม่ทราบว่าองค์กรได้เผยแพร่ผลงานด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีผ่านทางเว็บไซต์บริษัท เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และช่องทางการสื่อสารยังไม่ทั่วถึง แต่ทว่า บริษัทฯ ได้ส่งบุคลากรเข้ามารายงานผลงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นบางครั้งควบคู่ไปกับทำกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น เน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทำให้ชุมชนกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะแนวทางในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูมและพนักงานราชการ คนที่ 4 และ 5 ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ที่ผ่านมาทราบผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ จากรายงานประจำปีในเว็บไซต์ของบริษัท และกิจกรรมการเยี่ยมชมบริษัทฯ โดยในการเยี่ยมชมแต่ละครั้งจะมีวารสารของบริษัทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ผลการดำเนินงานดังกล่าว

จากการสังเกตการณ์และตรวจสอบ พบว่า บริษัทที่ศึกษาได้จัดทำรายงานประจำปีขึ้นเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรงไปตรงมา มีการจัดทำโครงการอนุรักษ์พลังงานจริงและเผยแพร่รายงานดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท แต่ทว่าควรจะทำรายงานความอย่างยั่งยืนประจำปีด้วย (Global Conference Debrief on Sustainability and Reporting) เพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงความมั่นคงของบริษัทที่ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยรายงานนี้จะเผยแพร่ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจและการกำกับดูแลกิจการที่ดี สังคม และสิ่งแวดล้อม ในทางบวกและทางลบเพื่อสร้างเป้าหมายสู่สมดุลการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า บริษัทที่ศึกษาได้จัดทำรายงานประจำปี และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างเป็นระบบตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย แผนงาน การนำแผนงานมาปฏิบัติใช้ มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตลอดจนการประเมินผลแผนงาน

ประจำปีตามบทสัมภาษณ์ของผู้บริหารระดับสูง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติการ แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนไม่ทราบว่ามีการเผยแพร่ผลงานด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีผ่านทางเว็บไซต์บริษัทฯ เนื่องจากเนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และช่องทางการสื่อสารยังไม่ทั่วถึง สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข แสดงดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางการแก้ไข

เป้าหมาย	สถานการณ์/ช่องว่าง	แนวทางในการแก้ไข
34. ผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สามารถลดกระทบด้านสิ่งแวดล้อมด้านใดบ้าง มีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร	34.1 กำหนดให้มีประกาศนโยบายอนุรักษ์พลังงาน และจัดให้มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องจักร/อุปกรณ์ให้ลดการใช้พลังงาน 34.2 โครงการเปลี่ยนหลอดไฟจาก T5 T8 เป็นหลอด LED	1) ควรจะเผยแพร่ประกาศนโยบายอนุรักษ์พลังงาน และรายงานสรุปผลโครงการด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนรับทราบ
35. องค์กรมีรายงานผลการดำเนินการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไร อะไรบ้างในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และมีวิธีการเปิดเผยต่อสาธารณะอย่างไร	35.1 มีการสื่อสารการดำเนินการกิจกรรมผ่านรายงานประจำปี 35.2 ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมสีเขียวระดับ 3	1) ควรจะจัดทำรายงานความยั่งยืนประจำปี (SD Report) 2) ควรจะเชิญชุมชนข้างเคียงเข้าร่วมประชุม รับฟังรายงานผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

4.4 การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis และ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือในการประเมินสภาพแวดล้อมของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ซึ่งจะช่วยให้แสดงถึงจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการดำเนินการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

4.4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในจะประเมินในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร โดยการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมระดับที่ 4 ประกอบด้วยปัจจัยหลักสำคัญ เช่น ด้านบุคลากร โครงสร้างและการบริหารขององค์กร นโยบาย แผน โครงการ งบประมาณ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) บุคลากร

การพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 จะมีบุคลากรเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินการ โดยจะวิเคราะห์จากบุคลากรภายในองค์กรเป็นหลัก คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการฝ่ายอาชีวอนามัย เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัย วิศวกรซ่อมบำรุง และ พนักงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด 20 ท่าน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านบุคลากร มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านบุคลากรของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
บุคลากรภายในองค์กร	
1. ผู้บริหารระดับสูงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว โดยมีแนวคิดที่ว่า “การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม ทำให้บริษัทอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน” ทั้งนี้ได้กำหนดนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย	1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ปรับเปลี่ยนมาตรฐานระบบการจัดการ ISO 14001 : 2015 ตลอดจนแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 2. บริษัทยังได้รับข้อร้องเรียนจากชุมชน

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านบุคลากรของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
ด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงานขึ้น เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรและเป็นแนวทางให้พนักงานปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับกฎหมาย 2. ผู้บริหารได้ติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง โดยมีเป้าหมายคือ “การลดข้อร้องเรียน” 3. มีบุคลากรภายในด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และประชาสัมพันธ์เพียงพอและมีประสิทธิภาพ เข้ามาเยี่ยมและพัฒนาชุมชนเป็นประจำด้วยความสมัครใจ และผู้จัดการฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยกล่าวว่า “ในการดำเนินธุรกิจที่ดี จะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม CSR ให้กับชุมชนเพื่อเยียวยาผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ทำให้ชุมชนกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อเสนอในการปรับปรุงการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่ผ่านมา” 4. พนักงานได้รับการอบรมหลักสูตรความจำเป็นขั้นพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความตระหนักในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี	เนื่องจากลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นสามารถควบคุมได้บ้างไม่ได้บ้าง

2) ระบบการบริหารองค์กร

โครงสร้างการบริหารองค์กรของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ประกอบไปด้วย คณะกรรมการทั้งหมด 4 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านโครงสร้างและการบริหารองค์กรมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านโครงสร้างและการบริหารองค์กรของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
ไม่พบจุดแข็ง เนื่องจากโครงสร้างองค์กรไม่ชัดเจน	โครงสร้างองค์กรไม่ชัดเจน ไม่ได้ระบุตำแหน่งหน้าที่ของแผนกต่าง ๆ ภายในองค์กรอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสาร ISO และเจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความปลอดภัยทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายหลัก คือ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และควบคุมกำกับ ดูแลการดำเนินการด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ต่อมาได้ประสานงานกับวิศวกรซ่อมบำรุง เพื่อดูแล ควบคุม ซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สำหรับการควบคุม บำบัด หรือกำจัดมลพิษอื่น ๆ ที่ติดตั้ง เพื่อป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในโรงงาน นอกจากนี้ ยังได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

3) นโยบาย แผนและโครงการ

นโยบาย แผนและโครงการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ได้กำหนดให้มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อกำทิศทางขององค์กรและเป็นแนวปฏิบัติให้พนักงานปฏิบัติจนกลายเป็นวัฒนธรรมสีเขียวภายในองค์กร ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านนโยบาย แผนและโครงการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านนโยบาย แผนและโครงการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. นโยบาย แผน และโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ สอดคล้องกับมาตรฐานระบบสากล ISO 14001 และอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน 2. มีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย พลังงาน พึ่งเป็นนโยบายที่แสดงความมุ่งมั่นในการรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และเป็นแนวทางให้พนักงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย 3. มีโครงการต้นกระดาษบนคันนาซึ่งเป็นโครงการที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยต้นกระดาษจะเป็นยูคาลิปตัสสายพันธุ์ใหม่ที่ถูกตัดแต่งพันธุกรรม สามารถเติบโตได้เร็วกว่าต้นไม้อื่น ๆ ทั่วไป จะช่วยลดการตัดต้นไม้ทำลายป่าธรรมชาติ เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ อีกทั้งยังช่วยลดโลกร้อนได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้เกษตรกรที่เพาะปลูกมีรายได้ นอกจากนี้ มีโครงการเกี่ยวกับ	1. นโยบายที่นำมาปฏิบัติเป็นนโยบายองค์รวมที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2558 เป็นต้นไป ซึ่งเป็นนโยบายที่ไม่ทันสมัย ควรจะปรับปรุงให้ทันสมัยและสอดคล้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อมของมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2015

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านนโยบาย แผนและโครงการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
การทำของเสียโดยจะนำของเหลือจากการผลิตกระดาษมาเป็นเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า เพื่อสร้างองค์กร Zero waste 4. มีโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม CSR ช่วยบรรเทา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี	

4) งบประมาณ

จากการตรวจสอบงบประมาณของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านงบประมาณ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านงบประมาณของบริษัทดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีการเผยแพร่งบประมาณรายรับและรายจ่ายผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทฯ	1. จากบัญชีสรุปงบประมาณ ไม่พบข้อมูลการใช้งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม จึงไม่ทราบปัจจัยด้านการลงทุนในประเด็นสิ่งแวดล้อมขององค์กร

5) วัสดุอุปกรณ์

จากการสัมภาษณ์และตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านวัสดุอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านวัสดุอุปกรณ์ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรักษาสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยกำหนดแนวทางดำเนินการในการจัดหา เลือกใช้วัตถุดิบ อุปกรณ์ กระบวนการผลิต และการออกแบบที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงผลกระทบในด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และการสิ้นเปลืองพลังงานเป็นสำคัญ เช่น การใช้เครื่องมือบำบัดคุณภาพอากาศ และกลิ่น ดักจับฝุ่นละอองและกลิ่นภายในโรงงาน เพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน 2. บริษัทฯ มีระบบการผลิตเยื่อกระดาษที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Elementary Chlorine Free – ECF) ส่งผลให้การฟอกเยื่อจะไม่ก่อให้เกิดสารไดออกซิน	1. ไม่พบจุดอ่อน เนื่องจากบริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม และดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์เป็นประจำ โดยมีวิศวกรซ่อมบำรุงเป็นผู้ดูแล

6) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. บริษัทฯ มีแนวทางปฏิบัติ (WI) การให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมผ่านทางเว็บไซต์บริษัทฯ เพื่อให้บุคลากรรับทราบผลการดำเนินการที่ผ่านมา	1. ช่องทางการสื่อสารยังไม่มีประสิทธิภาพ บุคลากรภายนอกไม่ทราบ และไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

7) การผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. บริษัทฯ มีใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 3 และมีความมุ่งมั่นในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 เพื่อสร้างวัฒนธรรมสีเขียวภายในองค์กร 2. องค์กรได้คงไว้ซึ่งมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เพื่อป้องกันและลดมลพิษที่ต้นเหตุ ที่เกิดจากกิจกรรม กระบวนการผลิตภัณฑ์ และบริการต่าง ๆ และมีนโยบายสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรภายในองค์กรได้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย และสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม 3. บริษัทฯให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจควบคู่กับสังคม โดยอยู่ในระดับขั้นที่ 4 คือ ความสมัครใจ (Voluntary Level) เป็นการดำเนินธุรกิจพร้อมกับการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสมัครใจ ซึ่งสังคมไม่ได้เรียกร้องแต่อย่างไร โดยการดำเนินธุรกิจในขั้นนี้ จะมุ่งประโยชน์ของสังคมเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้บริษัทฯ มีงบประมาณสนับสนุนให้บริษัทดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นหลักภายใต้หลักธรรมมาภิบาลที่ดี	1. ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตที่มีผลกระทบต่อชุมชนในวงกว้างเป็นบางครั้ง 2. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 3. ไม่มีนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางไปสู่

4.4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกเป็นการประเมินโอกาสและอุปสรรค โดยโอกาสจะเป็นปัจจัยภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรในทางที่ดีและเกิดประโยชน์ แต่ทว่าอุปสรรคนั้นจะเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อองค์กรในทางที่ไม่ดีและไม่เกิดประโยชน์และก่อให้เกิดผลเสีย หรือเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนา ปัจจัยสำคัญที่นำมาวิเคราะห์ คือ สภาพพื้นที่ สังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก นโยบายของรัฐ สื่อมวลชน เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1) สภาพพื้นที่

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสภาพพื้นที่มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสภาพพื้นที่ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

โอกาส	อุปสรรค
1. ไม่พบโอกาสภายนอกด้านสภาพพื้นที่ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4	1. สภาพพื้นที่ของ บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน เนื่องบริษัท ตั้งอยู่ในบริเวณสวนอุตสาหกรรม 304 ซึ่งติดกับคลองชลองแวง และชุมชนในหมู่ 4 บ้านบุยายใบ ภายในหมู่บ้านดังกล่าว จะมีวัด โรงเรียน และแม่น้ำลำธารเป็นศูนย์กลางจิตใจเพื่อการดำรงชีพ

2) สังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชนมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

โอกาส	อุปสรรค
1. มีผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครพิทักษ์หมู่บ้านเป็นตัวแทนประชาชนเข้าร่วมประชุมและเสนอความคิดเห็นการดำเนินการต่าง ๆ ของบริษัทที่ผลกระทบต่อชุมชน	1. ชุมชนในพื้นที่บางคนไม่ให้ความร่วมมือในการพูดคุย ประสานงานและขอความร่วมมือ 2. ชุมชนยังไม่เข้มแข็งพอ เนื่องจากขาดความรู้กระตือรือร้นในด้านสิ่งแวดล้อม

3) ความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

โอกาส	อุปสรรค
1. จากปัญหาข้อร้องเรียนที่พบ ทำให้มีหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และมีการจัดประชุมไตรภาคีเพื่อติดตามผล ปรับปรุง และทบทวน 2. หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนการผลักดันอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว โดยการจ้างที่ปรึกษาให้คำแนะนำต่าง ๆ	1. ไม่พบอุปสรรค เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

4) นโยบายของรัฐ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านนโยบายของรัฐ ที่ผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

โอกาส	อุปสรรค
1. รัฐมียุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมุ่งเน้นการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกระดับเมืองอุตสาหกรรมสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2. รัฐบาลส่งเสริมการบริหารจัดการด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มุ่งสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำของภาคประกอบการตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน	1. ไม่พบอุปสรรค เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

5) เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมวลชน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

โอกาส	อุปสรรค
1. การเข้าถึงข้อมูลสะดวกขึ้น เนื่องจากมีช่องทางการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อมวลชนหลายช่องทาง มีการเผยแพร่แนวทางในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อให้หน่วยงานที่สนใจเข้ามาศึกษา	1. ไม่พบอุปสรรค เนื่องจากภาครัฐให้การสนับสนุนเทคโนโลยี เพื่อการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

6) เศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

โอกาส	อุปสรรค
1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสร้างโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	1. ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน มีผลต่องบประมาณในการสนับสนุนโครงการ

4.4.3 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

เมื่อพิจารณาจุดแข็ง/จุดอ่อน ของปัจจัยภายในและอุปสรรค/โอกาสของปัจจัยภายนอก แล้วสามารถนำมาสร้างตารางเพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์ที่เหมาะสมได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงรับ กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงแก้ไข ดังแสดงในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน และ ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	1. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น 2. การติดตามตรวจสอบทบทวนคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ 3. บุคลากรเพียงพอ 4. นโยบายและทิศทางการบริหารสอดคล้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม 5. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือมีความทันสมัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 6. การดำเนินการเพื่อผลักดันและได้รับใบรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม	1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ 2. โครงสร้างองค์กรไม่ชัดเจน 3. นโยบายไม่ทันสมัย 4. ไม่ทราบงบประมาณการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม 5. ช่องทางการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ 6. ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต

ตารางที่ 4.41 การวิเคราะห์ TOWS Matrix (ต่อ)

โอกาส (Opportunities)	กลยุทธ์เชิงรุก	กลยุทธ์เชิงพัฒนา
1. ผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนประชาชนในการดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อม 2. หน่วยงานภาครัฐ เข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนโครงการ ฯ 3. กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะมุ่งสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ 4. ภาครัฐมีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทางในการเข้าถึงข้อมูล	1. สมัครเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (S1,O2) 2. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว(S1,S6,O3) 3. อบรมบุคลากรให้มีความรู้ (S3,O2,O4) 4. จัดเวทีชุมชนเพื่อผลักดันโครงการ (S2,O1)	1. ปรึกษาขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐและท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต (W1,W3,W4,W5,W6,O2) 2. ส่งบุคลากรเข้าอบรมพัฒนาให้มีความรู้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต (W1,O2) 3. จัดตั้งตัวแทนชุมชน เป็นคนกลางในการสื่อสารกับชุมชน (W5,O1)
อุปสรรค (Threats)	**กลยุทธ์เชิงป้องกัน**	**กลยุทธ์เชิงรับ**
1. พื้นที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน 2. ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ 3. ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม 4. ชุมชนไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ 5. ผลกระทบจากเศรษฐกิจผันผวนมีผลต่องบประมาณของภาครัฐและสถานประกอบการ	1.การจัดสรรงบประมาณสำรอง (S1,T5) 2. การวางแผนการดำเนินการในการผลักดันโครงการฯ (S6,S2,T5) 3. การลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์กับชุมชน (S2,S3,T2,T3,T4) 4. จัดกิจกรรมเยี่ยมโรงงานเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชน (S5 ,T2,T3)	1.ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาในการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน (W1,W5,T2,T3,T4) 2. การจัดสรรงบประมาณสำรอง (W4,T5) 3. เสริมสร้างความเข้าใจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลักดันโครงการฯ (W6,T2,T3)

การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียวด้วย TOWS Matrix Analysis

ในการวิเคราะห์กลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix Analysis จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภาคนอกในแต่ละด้าน ทำให้เกิดกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก (SO) คือ กลยุทธ์ที่นำข้อดีจากจุดแข็งภายในองค์กรมาเสริมสร้างกับโอกาสอันดีจากภายนอกที่ส่งผลดีและเอื้อประโยชน์ต่อองค์กร มี 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 สมัครเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (S1,O2) คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น มีนโยบาย และแนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับกฎหมาย และผลักดันเข้าโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้สนับสนุนโครงการฯ ทั้งค่าใช้จ่าย

1.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (S1,S6,O3) คือ บุคลากรมีเพียงพอและพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อมตามแนวทางของภาครัฐ

1.3 อบรมบุคลากรให้มีความรู้ (S3,O2,O4) คือ การส่งบุคลากรเข้าอบรมหลักสูตรอุตสาหกรรมสีเขียวที่ทางหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุน

1.4 จัดเวทีชุมชนเพื่อผลักดันโครงการ (S2,O1) คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแล และจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการผลักดันเข้าโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

2. กลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO) คือ กลยุทธ์ที่ใช้โอกาสที่เอื้อประโยชน์ต่อองค์กร มาลดจุดอ่อนหรือข้อเสียขององค์กร มี 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 ปรึกษาขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐและท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต (W1,W3,W4,W5,W6,O2) คือ บริษัทได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น เพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต พร้อมทั้งหาแนวทางพัฒนา

2.2 ส่งบุคลากรเข้าอบรมพัฒนาให้มีความรู้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต (W1,O2) คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และปรับปรุงวิธีการทำงานที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยมีกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้สนับสนุนโครงการ

2.3 จัดตั้งตัวแทนชุมชน เป็นคนกลางในการสื่อสารกับชุมชน (W5,O1) คือ การจัดตั้งผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งและมีความรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมแก้ไขปัญหาช่องทางสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงงานและชุมชน

3. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) คือ กลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งขององค์กร เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงอุปสรรคภายนอกขององค์กรที่เกิดขึ้น มี 4 ประเด็น ดังนี้

3.1 การจัดสรรงบประมาณสำรอง (S1,T5) คือ การจัดสรรงบประมาณสำรองให้เพียงพอกับการดำเนินการโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อหลีกเลี่ยงการติดปัญหางบประมาณ

3.2 การวางแผนการดำเนินการในการผลักดันอุตสาหกรรมสีเขียว (S6,S2,T5) คือ การกำหนดโครงการ งบประมาณ บุคลากร เพื่อหลักเลี่ยงผลกระทบจากเศรษฐกิจผันผวน

3.3 การลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์กับชุมชน (S2,S3,T2,T3,T4) คือ การสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งต่อชุมชน

3.4 จัดกิจกรรมเยี่ยมโรงงานเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชน (S5 ,T2,T3) คือ การสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการจัดกิจกรรมเยี่ยมชมโรงงาน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน

4. กลยุทธ์เชิงรับ (WT) คือ กลยุทธ์ที่นำเอาจุดอ่อนจากภายในองค์กรมาวิเคราะห์รวมกับอุปสรรคหรือภัยคุกคามจากภายนอกองค์กร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นและนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรับ มี 3 ประเด็น ดังนี้

4.1 ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาในการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน (W1,W5,T2,T3,T4) คือ การให้หน่วยงานอื่น ๆ ให้ความรู้และฝึกอบรมชุมชนในเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

4.2 การจัดสรรงบประมาณสำรอง (W4,T5) คือ การกำหนดงบประมาณการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อรับมือกับผลกระทบจากเศรษฐกิจผันผวน

4.3 เสริมสร้างความเข้าใจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (W6,T2,T3) คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการขององค์กรแก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับมือกับปัญหาปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินการของบริษัทฯ ในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว และเพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาดังกล่าวให้สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 โดยได้ทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการศึกษาในครั้งนี้ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดย การสัมภาษณ์ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลการบริหารจัดการองค์กรของบริษัทฯ ได้แก่ ผู้บริหารที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและ ความรับผิดชอบต่อสังคม พนักงานระดับผู้จัดการและปฏิบัติการ ซึ่งมีหน้าที่ ความรับผิดชอบด้านการบริหารและปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานหน่วยงานรัฐ ชุมชน ตลอดจนการสังเกตการณ์จากการปฏิบัติงาน หลังจากนั้นจะตรวจสอบแบบสามเส้า เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำวิเคราะห์ช่องว่างที่เกิดขึ้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) จากนั้นได้วิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix เพื่อหาแนวทางการในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 สรุปผลการอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะมีดังนี้

5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

สิ่งแวดล้อมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ และอื่น ๆ มีผลให้ทรัพยากรธรรมชาติ

5.1.1 การวิเคราะห์ช่องว่าง อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

จากการตรวจสอบแบบสามเส้าโดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ มาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสาร เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาและความถูกต้องของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ช่องว่างที่เกิดขึ้น (Gap Analysis) สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1) ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม)

ในด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร (นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม) บริษัทฯ มีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยอาชีวอนามัย และพลังงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน ใส่ใจในความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน มีการสื่อสารให้พนักงานทุกคนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรได้รับทราบ และจัดให้มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความรับชอบต่อสังคมทุก ๆ ปี เพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทให้บุคลากรภายนอกรับทราบ และเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันวัฒนธรรมองค์กรเข้าสู่วัฒนธรรมองค์กรสีเขียว ผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านข้อมูล การจัดสรรทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ เวลาในการทำงาน การฝึกอบรมในสร้างความตระหนักในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบคือ ช่องทางการสื่อสาร และประสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง เนื่องจาก ไม่พบการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลงบการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทเพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง เป็นเหตุให้ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นไม่ทราบนโยบายและการขับเคลื่อนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท

2) กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

บริษัทได้ปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม คือ องค์กรได้กำหนดให้มีนโยบายด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงาน ข้อกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเชื่อและพฤติกรรมร่วมกันในการผลักดันวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร มีระเบียบปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหลักสูตรความจำเป็นในการฝึกอบรมสำหรับพนักงานทุกคน เช่น หลักสูตรการปลูกจิตสำนึกและลดการก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การอบรมหลักสูตรมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) การอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ทั้งนี้ องค์กรได้จัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (CSR) ทุกปี และกำหนดให้มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Instruction) การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อมแก่พนักงานในองค์กร ชุมชน และ ผู้เยี่ยมชมโรงงาน (ข้าราชการ นักเรียน NGO นักลงทุนและอื่น ๆ) เพื่อแสดงออกถึงค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมภายในของบริษัทฯ ให้บุคลากรภายนอกรับทราบ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ และ

ท้องถิ่น ชุมชนได้มีโอกาสเข้าไปเยี่ยมชมกระบวนการผลิตเยื่อกระดาษ และเข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ลดโลกร้อนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดให้มีแนวทางปฏิบัติ การตรวจประเมินภายใน (Internal Audit) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และการทบทวนฝ่ายบริหารเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินความคงอยู่ของวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

3) ความรับผิดชอบ (Accountability)

ด้านความรับผิดชอบนั้น บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ได้กำหนดให้มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) การประเมินค่านัยสำคัญของลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยปัญหาที่พบจากการประเมินผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมขององค์กร คือ ปัญหามลพิษทางกลิ่น มลพิษทางอากาศ และมลพิษทางน้ำ พร้อมทั้งจัดหามาตรการเยียวยาหรือฟื้นฟู เพื่อป้องกัน ไม่ให้ปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปรับปรุงดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำ ๆ โดยการกำหนดวิธีปฏิบัติงาน (WI) เกี่ยวกับวิธีการควบคุมก๊าซและฝุ่นละอองภายในโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ และกำหนดให้มีการวิธีปฏิบัติงาน (WI) การป้องกันและระงับอัคคีภัย และข้อปฏิบัติและขั้นตอนในการระงับเหตุ กรณีสารเคมี น้ำมัน กาของเสียจากการผลิต น้ำทิ้งจากระบบ น้ำเสียจากกระบวนใด ๆ ในโรงงาน รั่วไหลปนเปื้อนสู่รางระบายน้ำฝน ตลอดจนกำหนดให้มีการซ้อมแผนฉุกเฉิน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ บริษัทฯ มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาด คือ บริษัทฯ ได้กำหนดให้มีโครงการต้นกระดาษบนคันนาซึ่งเป็นการตลาดทางสังคม โครงการนี้จะส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้จากการนำต้นกระดาษไปปลูกบริเวณแนวคันนา และต้นกระดาษยังช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้อีกด้วย จากโครงการดังกล่าว ถ้ามีผลกระทบเกิดขึ้นจากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาด ทางบริษัทฯ จะมีมาตรการป้องกัน คือ การกำหนดเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) การประเมินค่านัยสำคัญของลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการประชุมผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการทำงาน (Management of Change) แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบ คือ ไม่พบรายงานประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อม และการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงการต้นกระดาษบนคันนา และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ พร้อมทั้งมาตรการป้องกันผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยเหตุนี้ องค์กรควรจัดทำรายงานนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าโครงการดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่กระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ

4) ความโปร่งใส (Transparency)

บริษัทที่ศึกษามีการชี้บ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละภาคส่วน คือ ผู้ถือหุ้น พนักงาน คู่ค้า ลูกค้า คู่แข่ง เจ้าหนี้ ชุมชน และภาครัฐ และได้กำหนดช่องทางในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยให้มีวิธีปฏิบัติงาน (WI) การสื่อสารผลงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยการเปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและการดำเนินการผ่านทางรายงานประจำปี โครงการเปิดบ้าน และ

เว็บไซต์ของบริษัทฯ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทฯ รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในทุก ๆ ปี นอกจากนี้ องค์กรได้กำหนดปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักซึ่งมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ปัญหามลพิษทางกลิ่น และปัญหาภาวะฉุกเฉิน คือ ภาวะฉุกเฉินจากเหตุเพลิงไหม้ และสารเคมีหกรั่วไหล พร้อมทั้งจัดให้มีแผนการเตรียมการภาวะฉุกเฉินและฝึกซ้อมแผนฯ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีการตรวจสภาพแวดล้อมในการทำงานประจำปี รายงานคุณภาพสิ่งแวดล้อมประจำวัน (Daily Report) สรุปผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยทุก ๆ เดือน แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบ คือ พบข้อร้องเรียนปัญหามลพิษทางกลิ่นจากการสอบถามหน่วยงานภาครัฐ แต่ไม่มีการเผยแพร่แผนการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อชุมชน ทั้งนี้ องค์กรมีการตรวจสภาพแวดล้อมประจำปี มีรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับ CSR-DIW Reporting เรื่องการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลการดำเนินงานฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แต่ไม่ได้มีการรายงานผลดังกล่าวให้บุคลากรภายนอกรับทราบ

5) การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical behavior)

บริษัทที่ศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร โดยการกำหนดโครงสร้างองค์กรไว้ในรายงานประจำปี ทั้งนี้ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยรับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและเจ้าหน้าที่ควบคุมเอกสารมีหน้าที่ทบทวนการดำเนินการของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ระบบการจัดการ ISO อื่น ๆ และแก้ไขข้อร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรม ส่วนตัวแทนฝ่ายบริหาร (Management Representative) จะรับผิดชอบระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และระบบการจัดการอื่น ๆ ของบริษัท เพื่อดำเนินการให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานสากลที่บริษัทขอการรับรอง นอกจากนี้ องค์กรไม่มีปัญหาทับซ้อนแต่อย่างใด และได้จัดทำแบบจริยธรรมธุรกิจ (Code of Conduct) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ผ่านทางรายงานประจำปี และแบบรายงาน 56-1 เพื่อแก้ไขความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น ถ้าหากพบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาหรือผลประโยชน์ทับซ้อนจะมีการติดตามตรวจสอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบ ตลอดจนการทบทวนฝ่ายบริหาร แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบ คือ ผังโครงสร้างองค์กรที่เปิดเผยต่อสาธารณชนยังไม่ชัดเจน ควรจะมีการระบุหน่วยงานย่อยและตำแหน่งต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ไม่มีการเผยแพร่คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และพลังงาน ไม่พบรายงานผลการดำเนินการ CSR-DIW Reporting วาระและผลการประชุมทบทวนฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ควรจะมีหนังสือยืนยันจากหน่วยงานท้องถิ่นหรืออุตสาหกรรมจังหวัด ว่าไม่มีข้อร้องเรียนของบริษัทให้บุคลากรภายนอกรับทราบ เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการ

ปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) และไม่มีปัญหา หรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

6) การเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests)

องค์กรมีแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดและระบุแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไว้ในรายงานประจำปี ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดให้ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท คือ จำนวนข้อร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ และมีการสรุปผลข้อร้องเรียนไว้ในรายงานการประชุมทบทวนฝ่ายบริหาร แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบ คือ ไม่มีการกำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ พร้อมลายเซ็นของผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กรในการดำเนินงานขององค์กร อีกทั้งไม่มีการประเมินผลประโยชน์และผลกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นอกจากนี้องค์กรควรจะมีการเผยแพร่วาระ และผลการประชุมเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ข้อร้องเรียน พร้อมกับชี้แจงมาตรการติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียนในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนรับทราบ

7) การเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law) คือ บริษัทฯ มีการชี้บ่ง รวบรวมกฎหมาย และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน กฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และจัดให้ทบทวนและอัพเดทกฎหมายเดือนละ 1 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่ควบคุมระบบเอกสาร ISO และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ตลอดจนการสื่อสารกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ผ่านการอบรมหลักสูตรความจำเป็น (Training Needs) นอกจากนี้องค์กรได้จัดส่งรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่หน่วยงานภาครัฐตรงต่อเวลา โดยค่ามาตรฐานส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งแสดงว่า บริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามหลักนิติธรรม แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ควรจะจัดทำทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสะดวกในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ

8) การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior) คือ บริษัทได้นำมาตรฐานระบบการจัดการ

สิ่งแวดล้อม (ISO 14001) ซึ่งเป็นแนวทางสากลมาปฏิบัติใช้ และยังได้รับประกาศนียบัตรการรับรองขึ้นทะเบียนฉลากลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์องค์กร เนื่องจากกระดาษบนคันนาสามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 6.7 ล้านตันต่อปี อีกทั้งยังช่วยลดโลกร้อนได้อีกด้วย ซึ่งแสดงว่าบริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามแนวทางสากล ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้นำระบบการจัดการด้านพลังงาน และได้จัดทำโครงการประหยัดพลังงาน มาดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการปรับเปลี่ยนหลอดไฟแสงสว่างเป็นหลอด LED เป็นต้น นอกจากนี้ องค์กรมีแนวทางในการผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติตาม โดยการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การตรวจประเมินภายใน โดยทุกแผนกจะต้องให้ความร่วมมือในการตรวจประเมิน และมีการรายงานผลการตรวจประเมินและทบทวนการดำเนินการในการประชุมทบทวนฝ่ายบริหาร แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ควรปรับเปลี่ยนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีความทันสมัย (ISO 14001 : 2015) สอดคล้องกับบริบทขององค์กร พร้อมกับจัดทำทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสะดวกในการติดตามกฎหมายและข้อกำหนด รวมถึงแนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

9) การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

บริษัทที่ศึกษามีจรรยาบรรณธุรกิจ และ นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นแนวทางปฏิบัติในการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี และให้การยอมรับถึงความสำคัญและความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบ คือ องค์กรไม่มีนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการของผู้บริหารสำหรับการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และไม่ได้เผยแพร่นโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมให้สาธารณชนรับทราบ อีกทั้งในการแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องความเป็นธรรม ควรจะมีภาพเสียงตามสายของผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมด้วย

10) ผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

องค์กรมีการรายงานผลการดำเนินงานของธุรกิจผ่านทางรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทฯ แต่อย่างไรก็ตาม ช่องว่างที่พบ คือ ช่องทางการสื่อสารยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก ชุมชนไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ ดังนั้น บริษัทควรจะเชิญชุมชนข้างเคียงเข้าร่วมประชุมรับฟังการรายงานผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม โดยในประชุมดังกล่าวควรจะมีการประกาศนโยบาย เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหาร รายงานความยั่งยืนประจำปี ผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม และรายงานสรุปผลโครงการด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณชนรับทราบด้วย

5.1.2 แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล สามารถนำเทคนิค SWOT Analysis มาวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ส่งผลให้ทราบถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค ของการพัฒนาอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านบุคลากรที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านบุคลากร สรุปได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมีวิสัยทัศน์ที่ดีและกว้างไกล มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ทั้งนี้ได้มีการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีทุกหน่วยงานทำงานเป็นทีม ให้การสนับสนุนอย่างเป็นระบบ และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการปรับปรุงระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ ปราณี พันธุมสินชัย (2541) เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ นอกจากนี้หน่วยงานสิ่งแวดล้อมและประชาสัมพันธ์ของบริษัทฯ มีความผูกพันกับชุมชน โดยมีการเข้ามาเยี่ยมและพัฒนาชุมชนเป็นประจำด้วยความสมัครใจ ทำให้ชุมชนมีความเชื่อถือและพร้อมที่จะเปิดใจกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อเสนอในการปรับปรุงการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่ผ่านมา

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านระบบการบริหารองค์กรที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านระบบการบริหารองค์กร สรุปได้ว่า โครงสร้างการบริหารของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) มีโครงสร้างองค์กรไม่ชัดเจน ไม่ได้ระบุตำแหน่งหน้าที่ของแผนกต่าง ๆ ภายในองค์กรอย่างครบถ้วน แต่อย่างไรก็ตามได้กำหนดให้มีการจัดสรรบุคลากรที่จะเข้าทำงานและปฏิบัติหน้าที่ตามคุณวุฒิการศึกษาและความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสม โดยบุคลากรดังกล่าวจะได้รับการฝึกฝน อบรมให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ ปราณี พันธุมสินชัย (2541) เกี่ยวกับโครงสร้างและความรับผิดชอบที่กล่าวว่า “องค์กรต้องมีเอกสารที่บรรยายถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบและอำนาจของบุคลากรในระดับต่าง ๆ ในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นฐานในการปรับปรุงนโยบายขององค์กรให้ดีขึ้น”

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านนโยบาย แผนและโครงการที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านนโยบาย แผนและโครงการ สรุปได้ว่า กระบวนการกำหนดนโยบายของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) นั้น ได้คำนึงถึงหลักการตามมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 และยึดหลักการรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืน ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และเป็นแนวทางให้พนักงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม มีโครงการต้นกระดาษ

บนคันนาและการทำของเสียไม่ให้เสียของ เป็นโครงการที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งส่งเสริมสังคมให้มีรายได้จากการปลูกต้นกระดาษบนคันนา ตลอดจนมีการดำเนินการต่อเนื่องทุกปี

4) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านงบประมาณที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านงบประมาณ สรุปได้ว่า มีการเผยแพร่งบประมาณผ่านทางเว็บไซต์แต่ไม่พบข้อมูลการใช้งบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม จึงไม่ทราบว่าการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทมากน้อยเพียงใด

5) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านวัสดุอุปกรณ สรุปว่า บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการรักษาสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืนและป้องกันมลพิษด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากโรงงานไปสู่ภายนอกโรงงาน เช่น การใช้เครื่องมือบำบัดคุณภาพอากาศและกลิ่น ดักจับฝุ่นละอองและกลิ่นภายในโรงงาน เพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ และป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน ทั้งนี้ มีระบบการผลิตเยื่อกระดาษที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Elementary Chlorine Free – ECF) ส่งผลให้การฟอกเยื่อไม่ก่อให้เกิดสารไดออกซิน

6) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สรุปได้ว่า บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) มีแนวทางปฏิบัติ การให้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินการของบริษัทฯ แก่บุคลากรภายนอก ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท บอร์ดประกาศ ซีดีรอม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่บริษัทฯ จัดขึ้น แต่ทว่าช่องทางการสื่อสาร เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ยังไม่มีประสิทธิภาพ และชุมชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้บุคลากรภายนอก ไม่ทราบผลการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ ที่ผ่านมา ซึ่งตรงกับทฤษฎีของปราณี พันธุมสินชัย (2541) เกี่ยวกับการสื่อสารข้อมูลว่า องค์กรต้องจัดทำและรักษาสำหรับการสื่อสาร โดยต้องมีการสื่อสารข้อมูลภายในระหว่างระดับชั้น และผู้มีหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์กร นอกจากนี้ต้องมีการรับ การบันทึก และการตอบการสื่อสารจากกลุ่มผู้สนใจภายนอก

7) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้านการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) มีความ

มุ่งมั่นที่จะผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 เพื่อสร้างวัฒนธรรมสีเขียวภายในองค์กร (Green Culture) โดยทางบริษัทได้กำหนดให้มีนโยบาย และแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้พนักงานทุกระดับเกิดความเชื่อร่วมกันในการรักษาสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย และสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดกิจกรรมหรือโครงการด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมทุก ๆ ปี เช่น โครงการประหยัดไฟช่วยลดโลกร้อน โครงการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องจักร โครงการต้นกระดาษบนคันนา และอื่น ๆ ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ สุเทพ ธีรศาสตร์ (2540) เกี่ยวกับนโยบายสิ่งแวดล้อมที่กล่าวว่า “นโยบายสิ่งแวดล้อมเป็นตัวสำคัญในการขับเคลื่อนกลไกในการปฏิบัติ และปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กร เพื่อให้สามารถรักษาและปรับปรุงผลงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมาย และระบุถึงความตั้งใจมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง”

2. การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

1) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสภาพพื้นที่ ที่มีผลต่อการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสภาพพื้นที่ ที่มีผลต่อการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ใกล้ย่านชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่อ่อนไหว มีวัด โรงเรียนและแม่น้ำลำธารเป็นศูนย์กลางจิตใจเพื่อการดำรงชีพ ทั้งนี้พนักงานในหน่วยงานศูนย์ดำรงธรรมได้ชี้แจงว่า ทุก ๆ ปี จะมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและน้ำซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชุมชน ดังนั้นตามแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวได้กำหนดไว้ว่าการจะผลักดันอุตสาหกรรมสีเขียวเข้าสู่ระดับที่ 4 นั้นจะต้องไม่มีปัญหาข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้น

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีผลต่อการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีผลต่อการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า ในพื้นที่รอบข้างบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จะมีผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน เป็นคนกลาง และตัวแทนชุมชนในการประสานงานท่ามกลางผู้ประกอบการ ข้าราชการและชุมชน โดยผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครพิทักษ์หมู่บ้านจะเข้าร่วมประชุมและเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมทุกปี ทั้งนี้ถ้าพบปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อชุมชน จะเจรจากับผู้ประกอบการเพื่อหามาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนยังไม่เข้มแข็งพอ เนื่องจากขาดความรู้ กระตือรือร้นในด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง มีชุมชนในพื้นที่บางคนไม่ให้ความร่วมมือในการพูดคุย ประสานงานและขอความร่วมมือ ซึ่งมีผลกระทบต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสี

เขียวระดับที่ 4 (Green Culture) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงอุตสาหกรรม (2556) ที่กล่าวไว้ว่า “ในการผลักดันอุตสาหกรรมสีเขียวนั้น จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาชุมชม และต้องอยู่ร่วมกับชุมชนในการกระตุ้นจิตสำนึกและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจต่อการบริโภคที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญและใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม”

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อผลักดันให้สถานประกอบการมีการประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม ทั้งนี้ ได้จ้างที่ปรึกษาให้คำแนะนำต่าง ๆ ถ้ามีปัญหาข้อร้องเรียนจากหน่วยงานอื่น ๆ ภาครัฐจะประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนเพื่อแก้ไขปัญหา ส่งผลให้โรงงานและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งตรงกับหลักกลไกของภาคอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (2556) ซึ่งได้อธิบายว่า โรงงานอุตสาหกรรมซึ่งเป็นผู้ที่ต้องดำเนินการตามนโยบาย โดยมีกระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นอุตสาหกรรมสีเขียวและเปิดโอกาสให้โรงงานอุตสาหกรรมทุกโรงงานสมัครเข้าร่วม และได้รับคำปรึกษา โรงงานต้องมีการสร้างจิตสำนึกในเรื่องสิ่งแวดล้อมและสังคมชุมชน มีการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการ และปรับใช้เทคโนโลยี

4) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า รัฐมียุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรม เช่น กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มีแนวคิดในการยกระดับอุตสาหกรรมแบบดั่งเดิมเข้าสู่อุตสาหกรรมแบบใหม่ มุ่งสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำของภาคประกอบการตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาระบบนี้จะเปรียบเสมือนกับระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติมีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ท่ามกลางภาครัฐ อุตสาหกรรม และ ประชาชน ส่งผลให้สามารถคงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อชนรุ่นหลังไว้ได้อย่างยั่งยืน ตามกรอบแนวคิดและการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560)

5) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงข้อมูลแบบฉับไว ส่งผลให้การเผยแพร่ข้อมูลโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวทำได้สะดวกขึ้น มีผู้ประกอบการและหน่วยงานที่สนใจสามารถศึกษาข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ จากหน่วยงานกระทรวงอุตสาหกรรมได้โดยตรง ทำให้โครงการนี้เป็นที่รู้จัก และได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้ ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีมีความสอดคล้องกันทฤษฎีของธีระ กุลสวัสดิ์ (2553: 8 – 13) ที่ระบุว่า “การพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยหนึ่งของการดำเนินงานในปัจจุบัน การบริหารจัดการที่ดีส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากการมีข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้อง ฉับไวในการใช้งาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและหัวหน้างาน”

6) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สรุปได้ว่า เศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดงบประมาณเพื่อการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ ซึ่งผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนเป็นอุปสรรค เป็นเหตุให้ความก้าวหน้าของโครงการไม่คืบหน้า เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม การฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจประเมินอุตสาหกรรมสีเขียว การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการดำเนินงานเพื่อผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ สมคิด บางโม (2558) ที่กล่าวว่า “ในการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคจากการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรได้ เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ เป็นต้น”

จากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว สามารถเสนอแนะกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix Analysis ตากหลักการวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อการพัฒนาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO) การสมัครเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว อบรมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ และการจัดเวทีชุมชนเพื่อผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

กลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO) การกำหนดให้ศูนย์บริการของภาครัฐเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนของชุมชน มีการปรึกษาหน่วยงานภาครัฐพร้อมทั้งส่งบุคลากรเข้าอบรมผู้ตรวจประเมินอุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 อีกทั้งจัดตั้งตัวแทนชุมชน เพื่อเป็นคนกลางในการสื่อสารกับชุมชน

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) การจัดสรรงบประมาณสำรองให้เพียงพอกับการดำเนินการโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว มีการวางแผนการดำเนินการในการผลักดันโครงการฯ โดยการลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์กับชุมชน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมเยี่ยมชมโรงงานเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนและบุคลากรภายนอกควบคู่กันไป

กลยุทธ์เชิงรับ (WT) การจัดสรรงบประมาณสำรองให้เพียงพอกับการดำเนินการโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว มีการร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาในการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้าใจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลักดันโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 : กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ลเอ (1991) จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว เพื่อลดช่องว่างการดำเนินงานขององค์กร สามารถอธิบายว่า ในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) นั้น องค์กรได้นำมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001 : 2004) การดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR) มาประยุกต์ใช้ให้บรรลุผลตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการสร้างวัฒนธรรมสีเขียวขององค์กร ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ช่องว่างการดำเนินงานขององค์กรตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ซึ่งมีทั้งหมด 10 ประเด็น สามารถสรุปผลได้ว่า องค์กรได้ปฏิบัติตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law) และด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior) อย่างครบถ้วน รวมทั้งหมด 3 ประเด็น และในอีก 7 ประเด็นนั้น องค์กรต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action

Plan) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการลดช่องว่าง ก้าวไปสู่การดำเนินงานตามเกณฑ์กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว ดังนี้

1. ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) คือ แผนพัฒนาช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน และการเปิดเผยข้อมูลงบลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของปราณี พันธุมสินชัย (2541) เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

2. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) คือ การจัดทำรายงานประเมินปัญหาสิ่งแวดล้อมและการจัดการความเสี่ยงไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ขององค์กรพร้อมทั้งกำหนดแผนการป้องกันผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของ กระทรวงอุตสาหกรรม (2556) เกี่ยวกับผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินการเพื่อป้องกันผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ

3. ด้านความโปร่งใส (Transparency) ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) คือ แผนพัฒนาช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยมีการเผยแพร่แผนการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นต่อชุมชน รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting เรื่องการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลการดำเนินงานฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยให้สาธารณชนรับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของ กระทรวงอุตสาหกรรม (2556) เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจน และถูกต้อง

4. ด้านการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงอุตสาหกรรม (2556) คือ ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) กำหนดให้มีโครงสร้างองค์กรที่เปิดเผยต่อสาธารณชนให้ชัดเจนและครบถ้วน มีการเผยแพร่คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน รายงานผลการดำเนินการ CSR-DIW Reporting เรื่องวาระ และผลการประชุมทบทวนฝ่ายบริหาร ตลอดจนมีหนังสือยืนยันจากหน่วยงานท้องถิ่นหรืออุตสาหกรรมจังหวัด ว่าไม่มีข้อร้องเรียนของบริษัทให้บุคลากรภายนอกรับทราบ

5. ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stakeholder Interests) ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) คือ กำหนดให้มีนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ พร้อมลายเซ็นของผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กร และมีการประเมินผลประโยชน์และผลกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเผยแพร่วาระและผลการประชุมเกี่ยวกับตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ข้อร้องเรียน พร้อมกับชี้แจงมาตรการติดตามตรวจสอบข้อร้องเรียน

ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมให้สาธารณะชนรับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงอุตสาหกรรม (2556) เกี่ยวกับการเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียด้านประเด็นสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

6. ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights) ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) คือ กำหนดให้มีนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนพร้อมลายเซ็นของผู้มีอำนาจสูงสุดขององค์กร และในการแก้ไขปัญหาจากการเรียกร้องความเป็นธรรมหรือข้อร้องเรียนควรจะมีภาพเสียงตามสายของผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงอุตสาหกรรม (2556) เกี่ยวกับการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และให้การยอมรับถึงความสำคัญและความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อม

7. ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานเพิ่มเติม (Action Plan) คือ แผนพัฒนาช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยมีการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมพร้อมสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ให้สาธารณชนรับทราบ อีกทั้งจัดทำรายงานข้อมูล SD Report ประจำปีพร้อมทั้งกำหนดตัวเลือกเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4วัฒนธรรมสีเขียว ซึ่งตรงกับทฤษฎีของปราณี พันธุมสินชัย (2541) เกี่ยวกับการสื่อสารข้อมูลว่า องค์กรต้องจัดทำและรักษาสำหรับการสื่อสาร โดยต้องมีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร และต้องมีการรับ และการตอบการสื่อสารจากกลุ่มผู้สนใจภายนอก

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

1) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

บริษัทที่ศึกษาควรจะปรับเปลี่ยนนโยบายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001 : 2015) และกำหนดให้มีนโยบายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นในการดำเนินงานขององค์กรที่นำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท อีกทั้งเพิ่มช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรภายในทุกคนและภายนอกรับทราบ มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรให้ชัดเจน เพื่อทราบถึงขอบเขต ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ของกลุ่มตำแหน่งงานต่าง ๆ อีกทั้งยังช่วยประสานงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดี มีผลให้ การดำเนินการขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำเสนองบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงถึงการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารระดับสูงอย่างชัดเจน ทั้งนี้ บริษัทควรจะนำกลยุทธ์เชิงรุก (SO) คือ การสมัครเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวไปปฏิบัติ เนื่องจาก

ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อีกทั้งมีนโยบายและแนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับกฎหมายและสามารถผลักดันบริษัทเข้าสู่โครงการอุตสาหกรรมสีเขียวซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้สนับสนุนโครงการฯ ทั้งให้คำปรึกษาเชิงลึก การอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ

2) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ต่อภาครัฐ ในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

ปัญหามลพิษทางอากาศและกลิ่นเป็นประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ส่งผลต่อการเกิดข้อร้องเรียน ซึ่งมีผลต่อตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทฯ และการผลักดันบริษัทฯ เข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว ดังนั้น บริษัทที่ศึกษาควรจะนำกลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO) ไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานต่อภาครัฐและท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ โดยการปรึกษาขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐและท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต พร้อมทั้งส่งบุคลากรเข้าอบรมพัฒนาให้มีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิต เนื่องจากปัญหามลพิษทางอากาศและกลิ่นเป็นประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการขององค์กร ส่งผลต่อการเกิดข้อร้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์ และการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียวของบริษัท

3) ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานของบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) ต่อภาคประชาชน ในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว

บริษัทที่ศึกษาควรนำกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) การลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์กับชุมชน ไปปฏิบัติด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ต่อชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ชุมชนมีความรู้และมีวิธีปรับตัวต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมขององค์กร ความเข้าใจ จิตสำนึก และทัศนคติที่ดีต่อโรงงานอุตสาหกรรม

5.2.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน เทคโนโลยี ความรู้ ทัศนคติ และอื่น ๆ

2) ควรศึกษาการติดตามและประเมินผลการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 หลังจากได้รับการรับรอง

3) ควรศึกษาการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 5 (Green Network)

บรรณานุกรม

Hashim, H., Bakar, S. M. A., & Lim, J. S. (2014). Green industry for low carbon economy: Palm oil green assessment tool. In Energy Procedia (Vol. 61, pp. 2759–2762). https://doi.org/10.1016/j.egypro.2014.12.299

Kunapatarawong and Martínez-Ros. (2016). Towards green growth: How does green innovation affectemployment. In Research Policy (pp. 1218–1232).

Luan, C., Tien, C., and Chen, W. (2016). Which "green" is better? An empirical study of the impact of green activities on firm performance. **Asia Pacific Management Review.** 21 (June): 102–110.

Shapira and others. (2014). Probing "green" industry enterprises in the UK: A new identification approach. **Technological Forecasting & Social Change.** 85 (June): 93–104.

กรมควบคุมมลพิษ. (2560). **รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ. ศ. 2559.** ค้นวันที่ 5 ธันวาคม 2560 จาก http://www.pcd.go.th/public/Publications/print_report.cfm task=pcdreport-59final

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (ม.ป.ป.). **อุตสาหกรรมกระดาษ.** ค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 จาก http://www2.diw.go.th/I_Standard/Web/pane_files/Industry15.asp#4

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). **จากนโยบายสู่การปฏิบัติ และก้าวย่างของการพัฒนา สู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ จากปี 2551-2556.** ค้นวันที่ 5 ธันวาคม 2560 จาก http://iei.or.th/media/file/AM-281013-MONRE.pdf

กระทรวงพลังงาน. (2560). **การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์แยกรายชนิดเชื้อเพลิง และรายสาขาเศรษฐกิจ.** ค้นวันที่ 5 ธันวาคม 2560 จาก http:// www.pcd.go.th/public/Publica tion sprint_report.cfm?task=pcdreport59%0Afinal%0A

กระทรวงอุตสาหกรรม. (2556). **โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว.** ค้นวันที่ 5 ธันวาคม 2560 จาก http://www.greenindustry.go.th/

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2553). การประยุกต์ทฤษฎีความคาดหวังและการรับรู้ของลูกค้า (Gap Analysis) กับการสำรวจความพึงพอใจผู้ใช้บริการของท่าเรือกรุงเทพฯ. **วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์.** 25 (มกราคม-มิถุนายน): 25.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2560). **รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2559.** ค้นวันที่ 13 ธันวาคม 2560

จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AnnualReport/Annual_Y59_T.pdf

ธีระ กุลสวัสดิ์. (2553). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร.** กรุงเทพมหานคร: เวิลด์เทรด ประเทศไทย.

บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน). (2560). **รายงานประจำปี.** ค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 จาก https://www.doubleapaper.com/th/

ปราณี พันธุมสินชัย. (2541). **ISO 14000 : มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมและกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย สำหรับผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนตรี สิงห์สุวรรณ. (2555). **การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning).** ค้นวันที่ 15 มกราคม 2560 จาก http://www.sec.psu.ac.th/kdb/get_file.php?kdb_id=montr130802094615&file_%0Aid=%0A

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2557). **มาตรฐานการพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ.** ค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 จาก www.onep.go.th/eurban/plant/downloads/plot_th.pdf

เมธา สุวรรณสาร. (2551). **แนวทางการวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap Analysis) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Management) บางมุมมอง.** ค้นวันที่ 11 มิถุนายน 2560 จาก http://www.tisa.or.th/articles/metha/Gap_Analysis_ITM_part_1.pdf

วรรณี แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ. (2558). **ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ และขั้นตอนดำเนินงานการให้การรับรองเพื่อพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว.** ค้นวันที่ 15 มีนาคม 2560 จาก http://masci.or.th/wp-content/uploads/2016/01/2docgreen-1.pdf

สมคิด บางโม. (2558). **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2560). **แบบแสดงข้อมูลประจำปี .** ค้นวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 จาก http://capital.sec.or.th/webapp/corp_fin2/cgi-bin/result56.php?from_page=find56&lang=T&cmb_comp_id=0474&year=2015

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **GDP ไตรมาสที่สอง ปี 2560 และแนวโน้มปี 2560.** ค้นวันที่ 13 ธันวาคม 2560 จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5165

สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง. (2560). **สรุปข้อมูลคุณภาพอากาศ พ.ศ. 2557 - 2561.** ค้นวันที่ 4 มกราคม 2561 จาก http://air4thai.pcd.go.th/webV2/download.php

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2558). **ร่างยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2558 - 2563.** ค้นวันที่ 20 มกราคม 2560 จาก http://web2.onep.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=8209:draft-green-growth&catid=152:2012-03-19-07-08-32&Itemid=323

สุเทพ ธีรศาสตร์. (2540). **ISO 14000 : มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สุธีลา ตุลยะเสถียร. (2544). **มลพิษสิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อมรการพิมพ์.

สุภางค์ จันทวานิช. (2553). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสถียร คามีศักดิ์. (2556). **การทำงานเชิงวิเคราะห์.** ค้นวันที่ 5 กรกฎาคม 2560 จาก http://www.edu.cmu.ac.th/wp/data/docs/2014-09-17-144446-08.pdf

อัมพร ไหลประเสริฐ. (2558). **การจัดทำ SWOT เพื่อวางแผน.** ค้นวันที่ 11 มิถุนายน 2560 จาก http://www.reo1.moe.go.th/2557/images/download/2558-reo4-km-swot-content.pdf

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์เรื่อง แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสีเขียว: กรณีศึกษา บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร/บุคลากร บริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน)

แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4:
กรณีศึกษาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง.....
หน้าที่ความรับผิดชอบ.....
วันที่สัมภาษณ์.....

คำถามในการสัมภาษณ์

1. ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร

1.1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทเป็นอย่างไร ทราบได้อย่างไร และครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือการป้องกันมลพิษ หรืออื่น ๆ หรือไม่

.....

.....

1.2 ผู้บริหารระดับสูงของท่านมีแผนงาน/โครงการสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ มีงบประมาณเท่าใด เพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....

1.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการสื่อสารนโยบายภายในและภายนอกองค์กร

.....

2. ด้านกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 องค์กรมีกระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร เช่น ระเบียบปฏิบัติ การฝึกอบรม กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และอื่น ๆ

.....

2.2 องค์มีการเผยแพร่ค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

2.3 องค์กรมีแนวทางปฏิบัติในการเกิดความเชื่อร่วมกัน เพื่อผลักดันวัฒนธรรมองค์กรสีเขียวอย่างไร

.....

2.4 องค์กรมีการกำหนดวิธีการคงอยู่ของวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร (กำหนดโดยนโยบาย การทบทวนฝ่ายบริหาร)

.....

3. ด้านความรับผิดชอบ (Accountability)

3.1 ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมที่พบจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทมีอะไรบ้าง (ปัญหามลพิษทางอากาศ)

.....

3.2 องค์กรมีการแสดงความรับผิดชอบโดยการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร

.....

3.3 องค์กรมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อป้องกันผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างไร

.....

3.4 ที่ผ่านมาองค์กรมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต/การเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่/การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดหรือไม่

.....

3.5 จากข้อ 3.4 ถ้ามี จะเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร และผู้บริหารระดับสูงมีความรับผิดชอบในผลกระทบจากการตัดสินใจเพื่อการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ อย่างไร (แนวทางปฏิบัติ)

.....

4. ด้านความโปร่งใส (Transparency)

4.1 องค์กรมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ช่องทางการสื่อสารเป็นอย่างไร

.....

4.2 องค์กรมีการชี้บ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละภาคส่วนหรือไม่อย่างไร

.....

4.3 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัท สามารถเข้าถึงข้อมูลได้หรือไม่

.....

5. การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior)

5.1 องค์กรมีการประกาศเพื่อสื่อสารค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ (จรรยาบรรณธุรกิจ หรือ ธรรมาภิบาล)

.....

5.2 องค์กรมีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรหรือไม่ อย่างไร (ตัวแทนฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมและหน้าที่ที่ได้รับ)

.....

5.3 องค์กรมีแนวทางปฏิบัติ และมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร (จรรยาบรรณธุรกิจ หรือ ธรรมาภิบาล)

.....

5.4 องค์กรมีแนวทางในการป้องกัน หรือแก้ไขข้อร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร

.....

5.5 ถ้าพบข้อร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรม หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ

.....

5.6 องค์กรมีการรายงานผลการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร (จรรยาบรรณธุรกิจ หรือ ธรรมาภิบาล)

.....

6. ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stake Holder Interests)

6.1 ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทมีใครบ้าง อย่างไร

.....

6.2 องค์กรมีแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร จงอธิบาย

.....

6.3 ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท คืออะไร

.....

6.4 ช่องทางการสื่อสารขององค์กรต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีอะไรบ้าง

.....

7. ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

7.1 หน่วยงานใดเป็นผู้ชี้บ่ง รวบรวมกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม

.....

7.2 องค์กรมีการชี้บ่ง รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร ช่องทางไหนบ้าง

.....

7.3 องค์กรมีการสื่อสารกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

8. ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

8.1 องค์กรมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 หรือไม่

.....

8.2 องค์กรมีการนำเสนอแนวทางสากลในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร (การจัดการพลังงาน)

.....

8.3 องค์กรมีการผลักดันแนวทางสากลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร (การตรวจประเมิน การทบทวน)

.....

9. ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

9.1 องค์กรมีการชี้บ่งและรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร (จรรณยาบรรณธุรกิจ)

.....

9.2 องค์กรมีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร (การจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากัธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

.....

9.3 องค์กรมีแนวทางในการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานหรือไม่ (การส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์พลังงาน และด้านสิ่งแวดล้อม)

.....

10. ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

10.1 องค์กรได้จัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะหรือไม่ อย่างไร การเปิดเวทีเพื่อเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็น)

.....

10.2 กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่สามารถลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง

.....

10.3 ช่องทางการสื่อสารในการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท มีช่องทางไหนบ้าง

.....

10.4 ข้อดี ข้อเสีย อุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทคืออะไร

.....

10.5 ปัจจัยใดมีผลต่อการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

.....

11. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 อย่างไร

1) ด้านโครงสร้าง/หน่วยงานรับผิดชอบ

.....

2) ด้านบุคลากร

.....

3) ด้านงบประมาณ

.....

4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

5) ด้านการจัดการของเสีย

.....

6) ด้านการสนับสนุนร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

.....

7) ด้านการมีส่วนร่วม

.....

8) ด้านการยอมรับ/ความขัดแย้งของภาคส่วนต่าง ๆ

.....

9) ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

แบบสัมภาษณ์หน่วยงานราชการ

แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4:
กรณีศึกษาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

วันที่สัมภาษณ์.....

คำถามในการสัมภาษณ์

1. ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร

1.1 ท่านทราบนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่

.....

1.2 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชุมชนได้อย่างไร และมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนหรือไม่

.....

2. กระบวนการสร้างวัฒนธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

.....

2.1 กระบวนการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทเป็นอย่างไร ท่านทราบได้อย่างไร (กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม)

.....

3. ด้านความรับผิดชอบ (Accountability)

3.1 ในชุมชนของท่านมีปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีสาเหตุมาจากอะไร

.....

3.2 บริษัทมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่

.....

4. ความโปร่งใส (Transparency)

4.1 ท่านทราบผลการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่ (แนวทางปฏิบัติ หรือมาตรการต่าง ๆ)

.....

4.2 ข้อมูลที่ทางบริษัทได้นำเสนอเป็นข้อมูลที่ทันสมัย และน่าเชื่อถือหรือไม่

.....

5. การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior)

5.1 ท่านทราบจรรยาบรรณธุรกิจ หรือหลักธรรมาภิบาลขององค์กรหรือไม่ อย่างไร

.....

5.2 ถ้าทราบ องค์กรมีการดำเนินธุรกิจในการบริหารงานตามหลักจรรยาบรรณธุรกิจ หรือ หลักธรรมาภิบาลอย่างไร

.....

5.3 ในชุมชนของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หรือข้อร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ อย่างไรถ้ามี องค์กรมีมาตรการป้องกันอย่างไร

.....

6. ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stake Holder Interests)

6.1 ชุมชนได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจอย่างไรบ้าง

.....

6.2 บริษัทแสดงความเคารพต่อชุมชนในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจอย่างไร

.....

6.3 โดยส่วนใหญ่ ชุมชมร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานใด และข้อร้องเรียนดังกล่าวได้รับการแก้ไขหรือไม่ อย่างไร

.....

7. ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

7.1 ที่ผ่านมา บริษัทให้ความเคารพและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

7.2 บริษัทได้จัดส่งรายงานด้านสิ่งแวดล้อมตรงต่อเวลาหรือไม่ และผลรายงานดังกล่าวผ่านเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่

.....

8. ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

8.1 ท่านทราบหรือไม่ ว่าบริษัทมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 หรือแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อย่างไร

.....

9. ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

9.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจขององค์กรมีผลต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนหรือไม่

.....

9.2 บริษัทมีมาตรการป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

.....

10. ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

10.1 บริษัทได้จัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะหรือไม่อย่างไร (การเปิดเวทีเพื่อเผยแพร่และรับฟังความคิดเห็น)

.....

10.2 ท่านทราบผลการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่ ช่องทางไหนอย่างไร

.....

11. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 อย่างไร

1) ด้านโครงสร้าง/หน่วยงานรับผิดชอบ

.....

2) ด้านบุคลากร

.....

3) ด้านงบประมาณ

.....

4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

5) ด้านการจัดการของเสีย

.....

6) ด้านการสนับสนุนร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

.....

7) ด้านการมีส่วนร่วม

.....

8) ด้านการยอมรับ/ความขัดแย้งของภาคส่วนต่าง ๆ

.....

9) ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและประชาชน ตำบลท่าตูม

แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4:
กรณีศึกษาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่งในชุมชน.....

วันที่สัมภาษณ์.....

คำถามในการสัมภาษณ์

1. ด้านความมุ่งมั่นของผู้บริหาร

1.1 ท่านทราบนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่

.....

1.2 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชุมชนได้อย่างไร และมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนหรือไม่

.....

2. กระบวนการสร้างวัฒนธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 กระบวนการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทเป็นอย่างไร ท่านทราบได้อย่างไร

(กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม)

.....

3. ด้านความรับผิดชอบ (Accountability)

3.1 ในชุมชนของท่านมีปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และมีสาเหตุมาจากอะไร

.....

3.2 บริษัทมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่

.....

4. ความโปร่งใส (Transparency)

4.1 ท่านทราบผลการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่ (แนวทางปฏิบัติ หรือมาตรการต่าง ๆ)

.....

4.2 ข้อมูลที่ทางบริษัทได้นำเสนอเป็นข้อมูลที่ทันสมัย และน่าเชื่อถือหรือไม่

.....

5. การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior)

5.1 ท่านทราบจรรยาบรรณธุรกิจ หรือหลักธรรมาภิบาลขององค์กรหรือไม่ อย่างไร

.....

5.2 ถ้าทราบ องค์กรมีการดำเนินธุรกิจในการบริหารงานตามหลักจรรยาบรรณธุรกิจ หรือ หลักธรรมาภิบาลอย่างไร

.....

5.3 ในชุมชนของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หรือข้อร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร ถ้ามี องค์กรมีมาตรการป้องกันอย่างไร

.....

6. ด้านการเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Respect for Stake Holder Interests)

6.1 ชุมชนได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจอย่างไรบ้าง

.....

6.2 หน่วยงานใดเป็นผู้แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ

.....

6.3 บริษัทแสดงความเคารพต่อชุมชนในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจอย่างไร

.....

6.4 โดยส่วนใหญ่ ชุมชมร้องเรียนปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานใด และข้อร้องเรียนดังกล่าวได้รับการแก้ไขหรือไม่

.....

7. ด้านการเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for The Rule of Law)

7.1 ที่ผ่านมา บริษัทให้ความเคารพและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

8. ด้านการเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล (Respect for International Norms of Behavior)

8.1 ท่านทราบหรือไม่ ว่าบริษัทมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 หรือแนวทางสากลในด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อย่างไร

.....

9. ด้านการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Respect for Human Rights)

9.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจขององค์กรมีผลต่อคุณภาพชีวิตของชุมชนหรือไม่

.....

9.2 บริษัทมีมาตรการป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

.....

10. ด้านผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

10.1 บริษัทได้จัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะหรือไม่อย่างไร (การเปิดเวที เพื่อเผยแพร่ และรับฟังความคิดเห็น)

.....

10.2 ท่านทราบผลการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่ ช่องทางไหนอย่างไร

.....

11. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการผลักดันบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4 อย่างไร

1) ด้านโครงสร้าง/หน่วยงานรับผิดชอบของบริษัท

.....

2) ด้านบุคลากรของบริษัท

.....

3) ด้านงบประมาณของบริษัท

.....

4) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของบริษัท

.....

5) ด้านการจัดการของเสียของบริษัท

.....

6) ด้านการสนับสนุนร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

.....

7) ด้านการมีส่วนร่วมของบริษัท

.....

8) ด้านการยอมรับ/ความขัดแย้งของภาคส่วนต่าง ๆ

.....

9) ด้านอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

แบบสังเกตการณ์อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4

แนวทางการพัฒนาบริษัทเข้าสู่อุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4:
กรณีศึกษาบริษัท ดั๊บเบิ้ล เอ (1991) จำกัด (มหาชน) จังหวัดปราจีนบุรี

สถานที่สังเกตการณ์.....

วันที่สังเกตการณ์.....

หัวข้อในการสังเกตการณ์	**ผลการตรวจสอบ**		**หมายเหตุ**
	พบ	**ไม่พบ**	
1. ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร			
1.1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร			
- นโยบายด้านความยั่งยืน			
- นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม			
- นโยบายการจัดการพลังงาน			
- คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานอนุรักษ์พลังงาน สิ่งแวดล้อม			
- คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
- คำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง			
1.2 ค่านิยมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร			
- แผนการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ			
- จรรณยาบรรณธุรกิจ			
- คู่มือแนวปฏิบัติการพัฒนาอย่างยั่งยืน			
- ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร			
- การจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม			
- โปสเตอร์ หรือ สื่อรณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อม			
- บอร์ดประชาสัมพันธ์			
- รายงานการประชุมคณะทำงาน			

หัวข้อในการสังเกตการณ์	ผลการตรวจสอบ		หมายเหตุ
	พบ	ไม่พบ	
2. กระบวนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม			
2.1 กระบวนการสร้างให้บุคลากรเกิดความเชื่อร่วมกัน - ระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กร - KPI ด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กร - Training Need ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย - หลักสูตรอบรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย - การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแดล้อม - คู่มือจริยธรรมพนักงาน - แผนการฝึกอบรมประจำปี - บทความเสียงตามสาย หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง			
2.2 กระบวนการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม - รายงานการดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย เรื่องแผนการสื่อสาร - ข้อมูลสื่อสารเสียงตามสาย - แผนการฝึกอบรม - เอกสารโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - การจัดกิจกรรมและการสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ขององค์กรในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม - การเผยแพร่และกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมสำหรับพนักงานและคู่ธุรกิจ			
2.3 แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้พฤติกรรมการให้ความสำคัญและใส่ใจสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ - มีแนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน - กำหนดโครงสร้างบุคลากร และคณะกรรมการต่างๆเพื่อรับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม			

หัวข้อในการสังเกตการณ์	ผลการตรวจสอบ		หมายเหตุ
	พบ	ไม่พบ	
- การจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม - การติดตามผล - การสื่อสารผ่านคู่มือสิ่งแวดล้อม - แนวทางการปฏิบัติของพนักงานในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม - แผนการฝึกอบรมประจำปี			
2.4 การประเมินความคงอยู่ของวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม - การกำหนดเป้าหมายผลการดำเนินงานด้าน สิ่งแวดล้อม - การติดตามผลการดำเนินงาน - การตรวจประเมินภายใน (Internal Audit) - รายงานการประชุมการทบทวน (Management Review)			
3. ความรับผิดชอบ - การประเมินผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม - การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต/ การเปลี่ยนแปลงอาคารสถานที่/การปรับเปลี่ยนกล - รายงานประเมินการปรับเปลี่ยน			
3.1 มาตรการป้องกันผลกระทบ ฟื้นฟู ไม่ให้เกิดซ้ำ - มาตรการป้องกันผลกระทบด้านลบ - แนวทางปฏิบัติ และแผนฉุกเฉิน - ขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ - การสื่อสารให้ผู้บริหารทราบเพื่อหาแนวทางในการ ป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ			

หัวข้อในการสังเกตการณ์	ผลการตรวจสอบ		หมายเหตุ
	พบ	ไม่พบ	
4. ความโปร่งใส			
4.1 การเปิดเผยข้อมูลการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆ - การประสานงาน ประชุมหารือกับชุมชน - รายงานการตรวจวัดสิ่งแวดล้อม - การเยี่ยมชมโรงงานจากองค์กรต่างๆ			
4.2 กระบวนการพิจารณาหรือชี้บ่งผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น - รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting - ผลการประเมินความเสี่ยงด้านความยั่งยืน Product Sustainability - แบบประเมินความพึงพอใจด้านธรรมาภิบาลและชุมชน ประจำเดือน			
4.3 ปัญหาสิ่งแวดล้อมหลักขององค์กรและแผนการจัดการ - เอกสารข้อร้องเรียน และการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ - แผนการจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น			
4.4 กระบวนการติดตามข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม - แผนการตรวจสภาพแวดล้อมประจำปี - แผนการตรวจติดตาม - รายงาน SD Report ประจำปี - Monitoring Plan ISO 14001			

หัวข้อในการสังเกตการณ์	ผลการตรวจสอบ		หมายเหตุ
	พบ	ไม่พบ	
4.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากองค์กร - รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting เรื่อง การดำเนินงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4.6 ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล - รายงานผลการดำเนินงานฝ่ายสิ่งแวดล้อม - ภาพการลงชุมชน			
5. การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม 5.1 การกำหนดโครงสร้างการบริหาร - ผังโครงสร้างองค์กร - ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการ			
5.2 โครงสร้างบริหารและหน้าที่ที่ส่งเสริมการมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร - ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานด้านความรับชอบต่อสังคม (CSR-DIW) - ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับ - รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับ			
5.3 ผลประโยชน์ทับซ้อนและการแก้ไขปัญหา - ผลประเมิน Aspect จากทุกฝ่ายภายในองค์กร - หนังสือยืนยันจากอุตสาหกรรมจังหวัด ว่าไม่มีข้อร้องเรียนของบริษัท - รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting - ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง			
5.4 การดำเนินงานของผู้บริหาร			

หัวข้อในการสังเกตการณ์	ผลการตรวจสอบ		หมายเหตุ
	พบ	ไม่พบ	
- รายงานการประชุม MR (Management Review) - รายงานผลการดำเนินงานประจำปี (Annual Report)			
6. การเคารพต่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6.1 การกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย ตัวชี้วัดด้านประเด็นสิ่งแวดล้อม และ ช่องทางในการสื่อสาร - รายงานผลการดำเนินงาน CSR-DIW Reporting เรื่องการประเมินผลประโยชน์และกระทบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - สรุปผลข้อร้องเรียนของฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย - แนวทางปฏิบัติ การสื่อสาร - รายงานผลการดำเนินงานฝ่ายสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยประจำปี - ภาพการลงชุมชน - ภาพเสียงตามสายของผู้บริหาร - Website องค์กร			
7. การเคารพต่อหลักนิติธรรม - ทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม			
8. การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล - Certificate ISO 14001 - รางวัลฉลากลดคาร์บอน - บันทึกการประชุม Management Review - บันทึกการประชุมคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม - ทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม			

หัวข้อในการสังเกตการณ์	ผลการตรวจสอบ		หมายเหตุ
	พบ	ไม่พบ	
9. การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน			
- คู่มือจริยธรรม สำหรับพนักงาน			
- ประกาศจรรยาบรรณทางธุรกิจ			
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน			
- ภาพสื่อสารด้านสวัสดิการ			
10. ผลงานและการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม			
- ประกาศนโยบายอนุรักษ์พลังงาน			
- รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี			
- รายงานข้อมูล SD Report ประจำปี			
- รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมที่องค์กรได้รับ			
- การสื่อสารประชาสัมพันธ์			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล พัสพงศ์ เอี่ยมสุภาษิต

ประวัติการศึกษา วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปี ที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2557

ประสบการณ์การทำงาน 2559 เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และผู้ช่วยนักวิชาการสิ่งแวดล้อม สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ และกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
2560 เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมธุรการ
บริษัท ซัคเซส ซัพพลาย แอนด์ โซลูชั่น จำกัด